

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Dr Gwynne Jones
Prif Weithredwr – Chief Executive
CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD	NOTICE OF MEETING
PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL (ARBENNIG)	CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE (EXTRAORDINARY)
DYDD LLUN, 13 MAWRTH, 2017 am 1:30 y p'nawn	MONDAY, 13 MARCH, 2017 at 1:30 p.m.
YSTAFELL BWYLLGOR 1, SWYDDFEYDD Y CYNGOR, LLANGFNI	COMMITTEE ROOM 1, COUNCIL OFFICES, LLANGFNI
Swyddog Pwyllgor	Ann Holmes 01248 752518 Committee Officer

AELODAU / MEMBERS

Cynghorwyr / Councillors:-

ANNIBYNNOL / INDEPENDENT

Jim Evans, Victor Hughes, G O Jones (Is-Gadeirydd/Vice-Chair), Raymond Jones

PLAID CYMRU/THE PARTY OF WALES

R. Meirion Jones (Cadeirydd/Chair), Lewis Davies, Ann Griffith a Llinos Medi Huws

GRWP CHWYLDROAD/REVOLUTIONIST GROUP

Peter S.Rogers

HEB YMUNO/UNAFFILIATED

R LI Jones

AELODAU CYFETHOLEDIG (GYDA PHLEIDLAIS) PAN YN TRAFOD MATERION YN YMWNEUD AG ADDYSG / CO-OPTED MEMBERS (WITH A RIGHT TO VOTE) WHEN DEALING WITH EDUCATIONAL MATTERS

Mr Keith Roberts (Yr Eglwys Babyddol Rufeining / The Roman Catholic Church);
Mrs Anest G. Frazer (Yr Eglwys yng Nghymru / The Church in Wales)

R H A G L E N

1 **YMDDIHEURIADAU**

2 **DATGANIAD O DDIDDORDEB**

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog parthed unrhyw eitem o fusnes.

3 **AGGCC: ADRODDIAD AROLWG GWASANAETHAU PLANT TACHWEDD 2016
- CYNGOR SIR YNYS MÔN** (Tudalennau 1 - 82)

- Cyflwyno adroddiad arolwg AGGCC o Wasanaethau Plant Cyngor Sir Ynys Môn .
- Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Plant Dros Dro yn ymgorffori Cynllun Gwella'r Gwasanaethau Plant.

4 **PERFFORMIAD Y GWASANAETHAU PLANT** (Tudalennau 83 - 98)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Plant Dros Dro.

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	Pwyllgor Gwaith Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
DYDDIAD:	20 Mawrth 2017 13 Mawrth 2017
PWNC:	Adroddiad AGGCC ar Arolwg o'r Gwasanaethau Plant a gynhaliwyd ym mis Tachwedd 2016
AELOD(AU)PORTFFOLIO:	Y Cynghorydd Aled Morris Jones
PENNAETH GWASANAETH:	Llyr Bryn Roberts, Pennaeth Dros Dro - Gwasanaethau Plant, (Gweithredol) Leighton Rees, Pennaeth Dros Dro - Gwasanaethau Strategol, Gwasanaethau Plant
AWDUR YR ADRODDIAD: Ffôn: E-bost:	LeightonRees@ynysmon.gov.uk

1.0 ARGYMHELLIAD

1.1 Bod yr Aelodau'n nodi canlyniadau'r Arolwg a gynhaliwyd ym mis Tachwedd 2016.

1.2 Bod yr Aelodau'n nodi a chadarnhau derbyn yr Argymhellion.

1.3 Bod yr Aelodau'n nodi bod yr Argymhellion a'r camau i ymdrin â hwy wedi cael eu hymgorffori yn y Cynllun Gwella ar gyfer y Gwasanaeth.

2.0 CEFNDIR

2.1 Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru yw'r corff rheoleiddio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol a Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol.

2.2 Cynhaliodd AGGCC arolwg o'r Gwasanaethau Plant yn Ynys Môn ym mis Tachwedd 2016, gan edrych yn ofalus ar ansawdd y canlyniadau a gyflawnir ar gyfer plant sydd angen cymorth, gofal a chefnogaeth ac y mae angen eu

hamddiffyn. Canolbwyntiwyd yn benodol ar ansawdd yr ymarfer, y broses gwneud penderfyniadau a gwaith amlasiantaethol mewn perthynas â darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth a gwasanaethau ataliol.

2.3 Bydd yr Arolygydd Arweiniol yn rhoi cyflwyniad i'r Aelodau ar y casgliadau allweddol. Mae AGGCC wedi cydnabod meysydd arferion da, ond mae hefyd yn nodi meysydd i'w gwella. Cydnabu'r arolygwyr fod ffocws yr arolygiad yn canolbwyntio'n sylweddol ar gyfrifoldebau a dyletswyddau a gyflwynwyd yn Ebrill 2016 dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Cyflwynodd y Ddeddf newidiadau sylweddol yn y ffordd y bwriedir i'r Gwasanaethau Cymdeithasol weithredu, gyda llawer mwy o ffocws ar ddarparu gwybodaeth, cyngor a chymorth a gwasanaethau ataliol. Darparwyd Codau Ymarfer a Hyfforddiant ar y ddeddfwriaeth o ddiwedd 2015 / dechrau 2016.

2.4 Cydnabuwyd yn yr Hunanasesiad a wnaed wrth baratoi ar gyfer yr arolwg fod meysydd sylweddol i'w gwella. Daeth yr Arolwg i gasgliadau tebyg gan wneud gwneud argymhellion ar gyfer gwelliannau.

2.5 Mae'r argymhellion hyn wedi eu hymgorffori yn y Cynllun Gwella Gwasanaeth a gyflwynir i'r Pwyllgor Sgriwtini hwn hefyd. Datblygwyd trefniadau rheoli a llywodraethu i sicrhau y gellir cyflawni'r camau a gynigir mewn modd effeithiol ac amserol.

ATODIADAU
Llythyr AGGCC Adroddiad Arolygiad AGGCC

Awdur: Leighton Rees
Teitl y Swydd: Pennaeth
Gwasanaethau Strategol
Dyddiad: 23 Chwefror 2017

Caroline Turner
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Cyfarwyddwr
Gwasanaethau Cymdeithasol) Cyngor Sir Ynys Môn
Swyddfeydd y Sir

Ein cyf / Our ref:

Llangefni Eich cyf / Your ref: LL77 7TW Dyddiad / Date: 9 Chwefror 2017

carolineturner@ynysmon.gov.uk

Annwyl Caroline

Diolch am gwrdd â'r Arolygiaeth ar 31 Ionawr. Roeddwn yn gwerthfawrogi'r ymroddiad roedd uwch-swyddogion a chynrychiolwyr y cyngor yn ei ddangos.

Yn benodol, nodais y canlynol:

- 1) Gwnaeth y cyngor ei hun nodi problemau difrifol ynglŷn â gwasanaethau gofal plant dros flwyddyn yn ôl ac mae eisoes wedi rhoi cynllun cynhwysfawr ar waith. Mae ar daith i wella. Mae'r cyngor wedi bod yn agored gydag AGGCC ynghylch y problemau mae wedi bod yn eu hwynebu. Mae'r arolygiad diweddar wedi cael ei groesawu gan y cyngor ac mae wedi bod yn ymarfer adeiladol.
- 2) Mae'n debyg bod y problemau gyda gwasanaethau i blant sydd wedi dod i'r amlwg unwaith eto wedi cael eu peri gan gyfuniad o nifer o ffactorau: colli staff newydd eu recriwtio unwaith maent wedi ennill profiad, yr her o fodloni targedau'r Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus, ac, yn arwyddocaol, y broblem gyda pherfformiad staff rheoli allweddol, sydd wedi gwrthdymnu sylw ac wedi cymryd amser i'w datrys.

- 3) Y flaenoriaeth uchel iawn mae swyddogion ac aelodau'n ei rhoi i wasanaethau cymdeithasol i blant, o ran ymrwymiadau ariannol a'r gonestrwydd a'r craffu sy'n cael eu harfer wrth drafod ac ystyried problemau mewn gwasanaethau i blant.

AGGCC, Llywodraeth Cymru
Parc Busnes Rhyd-y-car
Merthyr Tudful
CF48 1UZ

☎ 03000628812

CSSIW
Welsh Government
Rhydycar Business
Park
Merthyr Tydfil
CF48 1UZ

www.aggcc.org.uk ✉

david.francis@wales.gsi.gov.uk

www.cssiw.org.uk

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

- 4) Mae'r cynllun gweithredu mae'r cyngor wedi'i roi ar waith yn rhoi sylw i nifer o argymhellion a nodwyd yn ein hadroddiad. Yn ôl bob golwg, mae cyflwyniad strwythur grŵp ymarfer yn darparu ateb i'r problemau sydd gennych ynghylch gwneud penderfyniadau, ansawdd a materion cyfrinachedd, a dylai hyn helpu i gadw staff sydd newydd eu cymhwyso.

Argymhellais y dylech ystyried y canlynol hefyd:

- 1) Cryfhau llais Ynys Môn ar y Bwrdd Diogelu Plant Rhanbarthol – yn enwedig mewn perthynas â'r problemau a nodwyd yn ein hadroddiad am asiantaethau eraill.
- 2) Sicrhau bod y cynllun gwella'n gynyddol ac yn realistig o ran ei gyflawni. Mae'n hawdd ceisio gwneud gormod yn rhy fuan. Mae'n bosibl hefyd y byddwch am roi asesiad risg ar waith a cheisio lliniaru unrhyw risgiau o fethiannau difrifol yn y cyfamser. Rwy'n meddwl am ymarferwyr penodol neu bryderon diogelu lle mae'n bosibl y byddwch am roi mesurau rheoli ar waith er mwyn rhoi sicrwydd.

Gwnaethom drafod y camau nesaf. Bydd AGGCC yn cyflwyno'r adroddiad i'r panel craffu yn gynnar ym mis Mawrth ar ôl i'r adroddiad gael ei gyhoeddi. Byddai'n ddefnyddiol pe bai ein dau dîm cyfathrebu'n cydlynu wrth ymdrin â'r mater hwn a'r llinellau i'w dilyn. Er bod problemau'n cael eu nodi yn yr adroddiad, hoffem ddweud bod cynnydd yn cael ei wneud yn Ynys Môn ac mae cynllun ar waith.

Bydd Marc Roberts yn cwrdd â chynrychiolwyr y cyngor bob mis i fonitro cynnydd eich cynllun gweithredu, a gallai hyn gynnwys cymryd rhan yn y gwaith o oruchwylio unrhyw weithgareddau ar gyfer rhoi sicrwydd. Bydd AGGCC yn cynnal arolygiad pellach ymhen tua 12 mis.

Bydd AGGCC yn ysgrifennu at gadair Byrddau Diogelu Plant Rhanbarthol ynglŷn â'r problemau rhyngasiantaethol a nodwyd yn yr adroddiad, a bydd hefyd yn ysgrifennu at yr heddlu i'w hysbysu am rywfaint o'i gynnwys.

Diolch ichi unwaith eto am y dull defnyddiol ac adeiladol mae swyddogion Ynys Môn wedi'i ddefnyddio wrth ymateb i'r arolygiad.

Yn gywir

David Francis

Prif Arolygydd Cynorthwyol

AGGCC – Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru

cc Dr Gwynne Jones, Prif Weithredwr
gwynnejones@ynysmon.gov.uk

Adroddiad Arolygu Gwasanaethau *Plant*

Cyngor Sir Ynys Môn

Cynnwys

Cyflwyniad a'r camau nesaf	4
Trosolwg o'r canfyddiadau	6
Argymhellion	8
Trefniadau mynediad	10
Diogelu ac asesu	18
Arweinyddiaeth, rheoli a llywodraethu	27
Atodiad 1: Methodoleg	37

Cyflwyniad

Cynhaliodd Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) arolygiad o wasanaethau plant yng Nghyngor Sir Ynys Môn ym mis Tachwedd 2016. Edrychodd arolygwyr yn fanwl ar ansawdd canlyniadau a gyflawnwyd ar gyfer plant yr oedd angen cymorth, gofal a chymorth a/neu ddiogelwch arnynt. Canolbwyntiwyd yn benodol ar ansawdd arfer, penderfyniadau a gwaith aml-asiantaeth ar gyfer trefniadau diogelu, mynediad ac asesu'r awdurdod; yn cynnwys y trefniadau ar gyfer darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth a gwasanaethau ataliol. Hefyd, gwnaeth yr arolygwyr werthuso'n hyn a wyddai'r awdurdod lleol am ei berfformiad ei hun a pha wahaniaeth yr oedd yn ei wneud i'r bobl y mae'n ceisio rhoi help, gofal a chymhorth a/neu ddiogelwch iddynt.

Trefnwyd yr arolygiad o amgylch llwybr pobl at y gwasanaethau gofal a chymorth, ac yn benodol mynediad at y gwasanaethau ataliol a statudol a'r cyswllt rhwng y gwasanaethau hyn, yn ogystal ag unrhyw faterion diogelu sy'n codi. Ystyriwyd yn ofalus y cyfraniadau a wnaed gan y gwasanaethau cymdeithasol mewn partneriaeth ag asiantaethau eraill er mwyn cyflawni canlyniadau da i blant a theuluoedd a'u diogelu rhag niwed pan fo hynny'n berthnasol.

Bu'r arolygwyr yn darllen ffeiliau achosion ac yn cyfweld â'r staff, rheolwyr a gweithwyr proffesiynol o asiantaethau partner. Lle bynnag y bo'n bosibl, a phan oedd yn briodol gwneud hynny, bu'r arolygwyr yn siarad â'r plant a'u teuluoedd¹.

Roedd y cyngor yn profi cyfnod o newidiadau sylweddol ar adeg yr arolygiad, yn cynnwys y gofyniad i weithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Er bod rhai gweithgareddau gwella penodol a phwrpasol yn bodoli, roedd yr awdurdod lleol yn cydnabod na roddwyd sylw digonol i wella arfer yn y gwasanaethau plant yn y blynyddoedd diwethaf. Er y rhoddir llawer mwy o fuddsoddi, ffocws a sylw yn awr i wella arfer, yn arbennig yn y naw mis diwethaf, mae angen i'r datblygiadau hyn wreiddio a chael eu cynnal. Gwelsom fod arolygiaeth y rheolwyr o'r trefniadau diogelu, mynediad ac asesu yn annigonol a bod rhaid cyflymu'r newid wrth wella'r ddarpariaeth cymorth, gofal a chefnogaeth a/neu ddiogelu i blant a theuluoedd ar Ynys Môn.

Roedd yr arolygwyr yn falch o nodi bod yr uwch reolwyr yn derbyn ein canfyddiadau a'u bod yn ymrwymedig i gyflawni'r gwelliannau angenrheidiol.

Mae'r argymhellion ar dudalennau 8 a 9 yr adroddiad hwn yn nodi'r meysydd allweddol y dylai'r gwaith datblygu ganolbwyntio arnynt ar ôl yr arolygiad. Eu nod yw cynorthwyo cyngor Ynys Môn a'i bartneriaid i wella'n barhaus.

---

¹ Mae pob enw wedi cael ei newid yn yr enghreifftiau o arfer yn yr adroddiad hwn.

Y camau nesaf

Mae AGGCC yn disgwyl i Gyngor Sir Ynys Môn gynhyrchu cynllun gwella mewn ymateb i argymhellion yr adroddiad hwn o fewn 20 diwrnod o'i gyhoeddi. Caiff y cynllun gwella ei fonitro yn ystod ein rhaglen o gynnal arolygiadau ac adolygiadau o berfformiad drwy gydol 2017/18.

Oherwydd y pryderon arwyddocaol a nodwyd yn yr arolygiad hwn, rhoddir ystyriaeth i gynnal ail arolygiad o wasanaethau plant Ynys Môn o fewn 12 – 18 mis i gyhoeddiad yr adroddiad hwn.

Trosolwg o'r canfyddiadau

Trefniadau mynediad

Nodwyd bod trefniadau mynediad at y gwasanaethau ataliol a statudol wedi'u sefydlu ac yn cael eu cynnig yn ddwyieithog. Roedd y meini prawf ar gyfer y gwasanaethau tîm o amgylch y teulu wedi'u sefydlu'n dda ac yn cael eu rhannu gyda'r partneriaid. Fodd bynnag, nid oedd gwasanaethau gwybodaeth, cyngor a chymorth a threfniadau ataliol yr awdurdod lleol wedi'u datblygu'n ddigonol. Roedd y cyngor yn ymatebol pan oedd arwyddion brys bod plentyn mewn perygl ond roedd y ddealltwriaeth o'r trothwyon rhwng partneriaid a'r gwasanaethau plant yn anghyson. Roedd angen gwaith aml-asiantaeth brys er mwyn mynd i'r afael â hyn. Roedd y wybodaeth atgyfeirio a dderbyniwyd gan bartneriaid yn wael. Roedd y gwasanaethau plant yn gweithio'n ddiwyd i gasglu'r wybodaeth a oedd ar goll ond roedd y dadansoddiadau o (ail)atgyfeiriadau yn amrywiol ac yn rhy aml nid oedd yr achosion hynny y dylent fod wedi'u huwchraddio i asesiad yn cael eu huwchraddio. Roedd yn amlwg bod y staff yn ymroddedig i wella bywydau'r plant a'r teuluoedd yr oeddent yn gweithio gyda hwy, ond nid oedd gan y tîm dyletswydd ac asesu y capasiti digonol, y profiad na'r gefnogaeth gan uwch reolwyr i gyflawni canlyniadau o ansawdd da yn effeithiol i blant a theuluoedd. Roedd arolygiaeth y rheolwyr o benderfyniadau yn annigonol.

Diogelu ac asesu

Roedd ansawdd ac amseroldeb ymholiadau diogelu plant yn anghyson. Nid oedd y broses ar gyfer trefnu trafodaethau strategaeth yn effeithiol ac yn aml nid oedd yn cynnwys gwybodaeth gan bartneriaid perthnasol. Roedd trefniadau newydd wedi'u cadarnhau ac roedd angen gweithredu brys i sicrhau bod y rhain yn cael eu deall yn glir, eu cyflwyno'n gyson ac mai canlyniad hyn oedd bod oedi annerbyniol i ymholiadau diogelu plant yn cael eu hosgoi yn y dyfodol. Roedd ansawdd yr asesiadau yn amrywiol; pan oeddent yn dda, roedd tystiolaeth o ddefnyddio gwybodaeth amrywiol i hysbysu'r dadansoddiad risg. Gwnaed ymdrechion parhaus gan y gweithwyr cymdeithasol i ganfod dymuniadau a theimladau'r plant a gwnaed rhywfaint o ddefnydd da o ddarpariaeth eiriolaeth anffurfiol i gynorthwyo'r plant i wneud y defnydd gorau o'r cymorth a gynigiwyd. Fodd bynnag, roedd yr arfer gwaith cymdeithasol da a adlewyrchwyd yng nghynnwys rhai o'r asesiadau wedi'i danseilio gan yr ystod gyfyngedig o adnoddau oedd ar gael i gefnogi'r gwaith gyda phlant a theuluoedd a diffyg rheolwyr a staff gweithredol profiadol a sefydlog ar draws y timau gofal plant hirdymor. Roedd newidiadau rheolaidd i weithwyr cymdeithasol yn arwain at golli ysgogiad, a oedd yn effeithio ar yr ymgysylltiad â'r teuluoedd. Er y cafodd y rhan fwyaf o'r asesiadau eu rhannu gyda'r plant a'r teuluoedd, roedd diffyg ymgysylltiad effeithiol yn creu sefyllfa lle nad oeddent yn ddigon ymwybodol o ddiben yr help, gofal a chymorth a/neu ddiogelwch roeddent yn eu derbyn. Roedd ansawdd y cofnodi drwy'r broses asesu gyfan yn wael ac, yn sgîl hynny, yn llesteirio'r rhai a oedd yn cymryd cyfrifoldeb am achos rhag deall yr anghenion a'r risgiau oedd yn gysylltiedig â phlant a theuluoedd. Roedd hyn

yn arbennig o arwyddocaol o ystyried y lefel uchel o newidiadau o fewn y gweithlu. Nid oedd arolygiaeth y rheolwyr o ansawdd yr asesiad yn ddigon cadarn yn nhermau her a rheoli ansawdd.

Arweinyddiaeth, rheoli a llywodraethu

Roedd gan yr uwch reolwyr weledigaeth a rennir ar gyfer gwella'r dulliau diogelu a hybu'r gwasanaethau sy'n cynorthwyo plant a theuluoedd i gyflawni gwytnwch ac i fyw bywydau annibynnol. Roeddent wedi ceisio atgyfnerthu'r ymrwymiad hwn drwy fuddsoddiad pellach yn y gwasanaethau plant. Roedd angen trawsnewid y cynlluniau strategol yn strategaeth ar gyfer darparu gwasanaethau ataliol a statudol o safon uchel ac wedi'u hintegreiddio'n dda. Roedd angen dosbarthu'r strategaeth yn well drwy'r gweithlu cyfan a'i rhannu'n fwy effeithiol gyda phartneriaid. Roedd angen i'r cyngor ddatblygu'r cydberthnasau sydd ganddo eisoes gydag asiantaethau partner i sicrhau perchenogaeth a rennir o gyfeiriad strategol y gwasanaethau plant a hefyd yr ysgogiad gweithredol sydd ei angen i wella gwasanaethau a chanlyniadau i blant a theuluoedd. Roedd uwch arweinwyr yn cydnabod bod eu ffocws ar y gwasanaethau plant wedi bod yn annigonol yn y gorffennol ac nid oedd y newidiadau yn cael eu gweithredu'n ddigon cyflym. Wrth gydnabod hyn, roedd y cyngor ar fin cyflwyno rhaglen uchelgeisiol o newidiadau trawsnewidiol; fodd bynnag, nodwyd pryderon ynglŷn â'r diffyg capasiti gweithlu sefydlog i gyflawni'r newidiadau dan sylw yn erbyn cefndir o gyni a galw cynyddol. Roedd angen gwelliannau penodol, parhaus a chyflymach er mwyn hybu diogelwch a lles plant a theuluoedd yn effeithiol.

Nid oedd y dadansoddiad o risgiau ac anghenion parhaus cymunedau yn hysbysu'r gwaith o gynllunio gwasanaethau plant. Nid oedd y trefniadau rheoli perfformiad, y dulliau monitro na'r strategaethau sicrhau ansawdd er mwyn sicrhau bod yr awdurdod yn cynnal diwylliant o ddysgu yn cynnwys lleisiau'r plant a theuluoedd. Nid oeddent ychwaith wedi'u gwreiddio'n ddigonol i ddarparu dealltwriaeth drylwyr o'r gwahaniaeth yr oedd help, gofal a chymorth a/neu ddiogelwch yn ei gael ar blant a theuluoedd. Roedd angen i'r uwch arweinwyr wella eu gwybodaeth am arfer a pherfformiad i'w galluogi i gyflawni eu cyfrifoldebau'n fwy effeithiol.

Roedd y gweithlu yn ymrwymedig i gyflawni canlyniadau da i blant a theuluoedd ac, er bod morâl y staff yn fregus, roedd yn ymddangos ei fod yn gwella. Fodd bynnag, nid oedd gwasanaethau bob amser yn cael eu darparu gan weithlu medrus, cymwys, a oedd yn meddu ar y cymwysterau a'r profiad addas a oedd yn creu'r capasiti i ddarparu help, gofal a chymorth a/neu ddiogelwch i blant a theuluoedd mewn dull cyson. Roedd gwendid penodol ar lefel rheolwyr tîm. Ystyriwyd bod y rheolwyr, yn cynnwys yr uwch reolwyr, yn hawdd mynd atynt ac roedd ystod a swm da o gyfleoedd hyfforddi ar gael i'r staff. Fodd bynnag, roedd angen arolygiaeth gadarnach o arfer, arolygiaeth staff fwy rheolaidd a safonol, ac roedd angen atgyfnerthu'r rhagolygon ar gyfer datblygu arweinwyr er mwyn cynorthwyo'r gweithlu i ddarparu gwasanaethau sy'n creu canlyniadau cadarnhaol i blant a theuluoedd.

Argymhellion

Fel blaenoriaeth:

1. Dylai'r awdurdod fwrw ymlaen â'i ymrwymiad i ddatblygu fframwaith ar gyfer darparu gwaith ataliol gyda phlant a theuluoedd a fydd yn darparu gwasanaeth integredig yn ogystal â darparu help a chymorth cynnar sy'n oedi'n effeithiol yr angen am ofal a chymorth.
2. Dylid sefydlu systemau sicrhau ansawdd a threfniadau hyfforddiant aml-asiantaeth effeithiol i sicrhau bod y staff a'r partneriaid yn deall y trothwyon ar gyfer asesu gwasanaethau plant statudol a'u bod yn cael eu cymhwyso'n gyson; dylai hyn gynnwys datblygu protocol trothwyon diogelu plant aml-asiantaeth sy'n ymgorffori'r canllawiau a gyhoeddwyd yn ddiweddar gan Lywodraeth Cymru.
3. Dylai uwch arweinwyr yn y gwasanaethau cymdeithasol a'r heddlu barhau i gydweithio'n rhagweithiol i sicrhau gwelliannau i ansawdd, cysondeb ac amseroldeb ymholiadau diogelu plant.
4. Dylai'r cyngor barhau i gynorthwyo uwch arweinwyr i wella eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o natur gymhleth a'r risgiau sy'n gysylltiedig â darparu gwasanaethau plant, er mwyn rhoi sicrwydd iddynt hwy, eu partneriaid, staff a chymunedau bod eu cyfrifoldebau yn cael eu cyflawni i'r eithaf.
5. Dylid datblygu strategaeth gadarn ar gyfer y gweithlu i gynnwys nodau byrdymor, tymor canolig a hirdymor er mwyn recriwito a chadw gweithwyr cymdeithasol.
6. Dylid adolygu'r trefniadau ar gyfer rheolwyr timau ac uwch ymarferwyr er mwyn sicrhau capasiti digonol i ddarparu arolygiaeth gan reolwyr o benderfyniadau a herio a chyfeirio staff ar draws y gwasanaeth; dylid bod rhaglen arweinyddiaeth a datblygiad ar gael er mwyn datblygu gwytnwch.
7. Dylai uwch reolwyr gymryd camau i wella amllder, cysondeb ac ansawdd arolygiaeth staff rheng flaen; mae'n rhaid cyflwyno dull sicrwydd er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth ac ansawdd.

Yn ystod y 12 mis nesaf:

8. Mae'n rhaid i gefnogaeth wleidyddol a chorfforaethol gref ar gyfer y gwasanaethau plant barhau i sicrhau bod y gwelliannau sydd eu hangen ar wasanaethau yn cael eu blaenoriaethu a bod cyflymder y gwelliannau yn cyflymu ac yn cael ei gynnal.
9. Dylid sefydlu trefniadau aml-asiantaeth i atgyfnerthu cynlluniau gweithredol a fydd yn gynorthwyo cydlyniant effeithiol o waith cwblhau Fframweithiau Asesu ar y Cyd gan bartneriaid statudol.

10. Dylid gwella ansawdd asesiadau a chynlluniau i sicrhau eu bod o ansawdd da yn gyson, gyda ffocws clir ar anghenion, risgiau a chryfderau plant a theuluoedd, a bod dealltwriaeth glir o'r canlyniadau, amserlenni a'r cyfrifoldebau am weithredoedd a ddymunir.
11. Dylid gwella ansawdd a chysondeb cofnodion; dylai pob aelod o staff a rheolwr sicrhau bod eu cofnodion o safon dda, eu bod yn gyfredol a'u bod yn cael eu storio'n systemataidd.
12. Dylai'r awdurdod lleol a'i bartneriaid gydweithio i ddatblygu dull gydlynol ar gyfer casglu a dadansoddi gwybodaeth am anghenion cymunedau sy'n cynnwys lleisiau plant a theuluoedd. Dylid defnyddio'r wybodaeth hon i hysbysu'r broses o greu cynlluniau strategol er mwyn cyflawni aliniad effeithiol darpariaeth gwasanaethau rhwng gwasanaethau gwybodaeth, cyngor a chymorth, y sector ataliol a'r gwasanaethau statudol.
13. Mae angen ymgorffori trefniadau rheoli perfformiad a sicrhau ansawdd, yn cynnwys craffu ar y galw am wasanaethau ac archwilio ansawdd arfer yn rheolaidd, er mwyn sicrhau bod gan reolwyr ar bob lefel wybodaeth amserol, berthnasol a chywir am berfformiad a sicrhau ansawdd i'w galluogi i wneud eu swyddi yn effeithiol ac i gyflawni gwelliannau.
14. Dylid monitro baich achosion ac adroddiadau ar ansawdd perfformiad gweithwyr yn barhaus er mwyn sicrhau bod capasiti digonol i alluogi'r gweithwyr i ymgysylltu'n effeithiol gyda phlant a'u teuluoedd.

Trefniadau mynediad

Yr hyn rydym yn disgwyl ei weld

Mae pawb yn gallu cael mynediad at wybodaeth gynhwysfawr am y gwasanaethau Gwybodaeth, Cymorth a Chyngor a gallant gael cyngor a chymorth prydlon, yn cynnwys gwybodaeth am eu cymhwyster i dderbyn gwasanaethau gofal a chymorth. Mae'r gwasanaethau ataliol yn hygyrch ac yn effeithiol wrth oedi neu atal yr angen am ofal a chymorth. Mae partneriaid a'r bobl sy'n ymgysylltu â'r gwasanaeth yn deall y trefniadau mynediad at y ddarpariaeth gwasanaethau cymdeithasol statudol ac maent yn gweithredu'n effeithiol.

Crynodeb o'r canfyddiadau

- Roedd trefniadau mynediad at y gwasanaethau ataliol a statudol wedi'u sefydlu, roeddent yn parchu hawliau ac unigoliaeth pobl ac roeddent ar gael yn ddwyieithog.
- Roedd y meini prawf cymhwyster ar gyfer y gwasanaethau tîm o amgylch y teulu wedi'u sefydlu'n dda, wedi'u rhannu gyda'r partneriaid ac roedd dulliau sicrhau ansawdd yn golygu bod y trothwyon yn cael eu gweithredu'n drylwyr.
- Nid oedd trefniadau'r awdurdod ar gyfer cael mynediad at y gwasanaethau ataliol wedi'u datblygu'n ddigonol, ac roedd hynny'n cael effaith ar amseroldeb cymorth cynnar ac effeithiolrwydd oedi'r angen am ofal a chymorth; roedd angen gwneud mwy o waith gyda phartneriaid statudol ym meysydd iechyd ac addysg i sicrhau eu bod yn berchen ar ac yn rhannu'r gwaith o gwblhau'r Fframweithiau Asesu ar y Cyd.
- Pan dderbyniwyd cysylltiadau gan y gwasanaethau plant a bod arwyddion amlwg o niwed sylweddol, roedd camau cychwynnol prydlon a chymesur yn cael eu cymryd i ddiogelu plant.
- Roedd diffyg sefydlogrwydd, capasiti a phrofiad ar lefel rheolwr gweithredol/uwch ymarferydd yn y tîm dyletswydd ac asesu, ynghyd â diffyg dulliau sicrhau ansawdd a chymorth annigonol gan uwch reolwyr, wedi cael effaith andwyol ar y broses o adolygu achosion.
- Nid oedd polisi'r awdurdod ar drothwyon, penderfyniadau sgrinio a rheoli atgyfeiriadau i'r gwasanaethau plant yn cael ei rannu'n ddigonol gyda phartneriaid neu nid oedd ganddynt ddealltwriaeth ddigonol ohono.
- Roedd ansawdd y dadansoddiad o wybodaeth atgyfeirio, yn arbennig yn achos ailatgyfeiriadau, yn annigonol; nid oedd cronolegau a genogramau yn bwrpasol. Nid oedd gweithwyr proffesiynol yn derbyn gwybodaeth ddigonol neu nid oeddent yn ymgysylltu'n briodol yng nghanlyniad atgyfeiriadau a wnaed ganddynt i'r awdurdod.

- Roedd pob aelod o staff yn ymrwymedig i wella bywydau'r plant a'r teuluoedd yr oeddent yn gweithio gyda hwy.
- Roedd yr arolygiaeth o sicrwydd ansawdd ac arolygiaeth yr uwch reolwyr o'r trefniadau mynediad yn annigonol.

Esboniad o'r canfyddiadau

1.1 Mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi sefydlu llwybrau atgyfeirio er mwyn cael mynediad at wasanaethau Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (GCCh) i blant, teuluoedd a gweithwyr proffesiynol: Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd; Tîm o Amgylch y Teulu; a Thîm Dyletswydd ac Asesu'r gwasanaethau plant. Hefyd, roedd uwch drefniadau GCCh allgymorth a oedd wedi'u hanelu'n benodol at gynyddu mynediad plant anabl at wasanaethau, a oedd yn ategu'r llwybrau eraill. Er bod effeithiolrwydd trefniadau mynediad yr awdurdod yn amrywiol ar draws y gwasanaethau hyn, roedd pob un yn parchu hawliau ac unigoliaeth pobl ac yn cael eu cynnig yn Gymraeg, Saesneg ac mewn cyfieithiadau i ieithoedd eraill yn ôl y galw.

1.2. Roedd y Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd wedi'u sefydlu'n dda ac yn adnodd pwysig. Gallai dinasyddion a gweithwyr proffesiynol gael mynediad iddynt drwy 'alw heibio' neu dros y ffôn. Roedd gwefan y Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd wedi bod yn weithredol ond roedd wedi'i hatal dros dro wrth i welliannau technegol gael eu gwneud. Gallai staff y Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd ddarparu gwybodaeth a/neu gyfeirio pobl at ddarpariaeth gofal plant cyffredinol, gwasanaethau ataliol a/neu wasanaethau gofal a chymorth.

1.3. Roedd y gwasanaeth Tîm o Amgylch y Teulu wedi bod yn weithredol ers cryn amser. Yn ogystal â darparu cymorth uniongyrchol i deuluoedd a phlant, roedd y tîm yn darparu llwybr at ystod o wasanaethau GCCh a gwasanaethau ataliol wedi'u comisiynu drwy gynlluniau grant "trechu tlodi" Llywodraeth Cymru.

1.4. Roedd y gwasanaeth Tîm o Amgylch y Teulu yn derbyn 12 o atgyfeiriadau'r mis ar gyfartaledd, yn uniongyrchol gan deuluoedd a/neu weithwyr proffesiynol. Roedd pob atgyfeiriad yn cael ei sgrinio gan banel aml-asiantaeth. Roedd y dull sicrhau ansawdd hwn yn sicrhau bod trothwyon yn cael eu gweithredu'n drylwyr er mwyn cefnogi ethos y tîm; fodd bynnag, roedd hefyd yn golygu y gallai cyfnod o dair wythnos o oedi gronni cyn cyflwyno rhai o'r atgyfeiriadau i'r panel. Canfu'r arolygwyr hefyd fod rhestrau aros i gael mynediad at rai gwasanaethau wedi'u comisiynu. Effaith yr oedi hyn oedd nad oedd plant a theuluoedd a oedd yn cael eu hatgyfeirio at y Tîm o Amgylch y Teulu bob amser yn derbyn gwasanaeth yn ddigon prydlon i helpu i gyflawni eu hanghenion. Serch hynny, gwelodd yr arolygwyr dystiolaeth o waith rhagweithiol gyda phlant a theuluoedd a oedd yn cefnogi eu hannibyniaeth a gwella eu lles.

Enghraifft o arfer

Roedd Lewis* yn berson ifanc ag anghenion iechyd difrifol. Roedd ei fam (Maggie) yn cael anhawster i gyflawni anghenion Lewis yn dilyn profedigaeth ac o ganlyniad i hyn ni allai Lewis wneud y defnydd gorau o'i addysg na'i amser hamdden. Roedd Maggie yn amharod i dderbyn help gan y gwasanaethau cymdeithasol statudol. Rhoddwyd gwybodaeth i Maggie gan weithiwr cymdeithasol am y gwasanaethau Tîm o Amgylch y Teulu a gofynnodd hi a Lewis am asesiad. Gwnaed ymdrech sylweddol gan y gweithiwr Tîm o Amgylch y Teulu i ymgysylltu ag aelodau unigol y teulu a thrafod gyda phob un beth yr oeddent am ei gael o gyfranogiad y tîm. Bu'n gweithio ar gyflymder a oedd yn addas i'r teulu er mwyn mynd i'r afael â nifer o faterion yn cynnwys: cymorth i hawlio budd-daliadau priodol; eiriolaeth gyda'r bwrdd iechyd lleol; cymorth i Lewis fynychu apwyntiadau yn annibynnol; cysylltu â'r ysgol er mwyn trafod anawsterau; a chysylltu â'r gwasanaethau cymdeithasol i oedolion ar gyfer gwasanaethau pontio. O ganlyniad i'r ymyriadau hyn, gallai'r teulu reoli eu cyllideb yn fwy effeithlon. Derbyniodd Maggie wasanaeth cwnsela ar ôl profedigaeth ac roedd yn ymdopi'n well yn gyffredinol. Gyda chymorth, roedd Lewis yn mynychu'r ysgol yn rheolaidd, yn mynychu apwyntiadau iechyd a gallai gael mynediad at weithgareddau hamdden nad oeddent wedi bod ar gael iddo cyn hyn. Mae'n amlwg bod y teulu hwn wedi'i rymuso ac roedd yn amlwg bod Lewis yn gwneud camau at fwy o wydnwch ac annibyniaeth.

1.5. Ar ôl cael eu gweld gan y panel Tîm o Amgylch y Teulu, roedd y plant a'r teuluoedd naill ai'n cael eu cyfeirio at gymorth asiantaeth unigol berthnasol neu, os oedd y teulu'n cyflwyno anghenion mwy cymhleth (nad oeddent yn gyfystyr â gofyniad am asesiad ar gyfer gofal a chymorth), cynhaliwyd Fframwaith Asesiad ar y Cyd. Roedd angen swm sylweddol uwch o waith gyda phartneriaid ym maes iechyd, ac yn arbennig ym maes addysg, i sicrhau eu bod yn berchen ar ac yn rhannu'r cyfrifoldeb am gwblhau'r fframwaith.

1.6. Roedd y meini prawf cymhwyster ar gyfer y gwasanaethau Tîm o Amgylch y Teulu wedi'u sefydlu'n dda ac roedd protocolau ysgrifenedig wedi'u rhannu gyda'r staff a'r partneriaid. Er bod y paramedrau cymhwyster ar gyfer y gwasanaethau Tîm o Amgylch y Teulu yn cwmpasu plant a theuluoedd sydd angen help neu gymorth ychwanegol, roedd yn siomedig gweld bod yr ystod o wasanaethau sydd ar gael yn annigonol er mwyn gallu cyflawni gofynion plant a theuluoedd eraill yr oedd eu hanghenion yn fwy dwys ond nad oeddent yn gymwys (eto) i dderbyn cynllun gofal a chymorth. Effaith y bwloch hwn yn y ddarpariaeth oedd bod rhai plant a theuluoedd wedi'u heithrio rhag derbyn gwasanaethau ataliol ac roedd y tebygolrwydd y byddai angen darpariaeth statudol fwy cymhleth a drud yn y dyfodol yn cynyddu. Roedd y bwloch trothwy sylweddol hwn rhwng y gwasanaeth Tîm o Amgylch y Teulu a'r gwasanaethau statudol yn cael effaith negyddol hefyd ar gapasiti'r timau gofal plant i "gamu'n ôl" o achosion pan oedd angen cymorth o hyd ar blant a theuluoedd ar ôl gwneud cynnydd digonol o ran yr anghenion hynny a oedd yn gymwys ac oedd yn galw am gynlluniau gofal a chymorth.

Dyfyniad o'r arolwg staff

"Mae bwch mawr rhwng y gwasanaethau diogelu a'r gwasanaethau ataliol. Mae yna nifer fawr o deuluoedd sydd dros y trothwy ataliol ac nid ydynt yn cyrraedd y trothwy diogelu. Mae'n broblem fawr."

1.7. Ar adeg yr arolygiad, y pennaeth dysgu gydol oes oedd y rheolwr llinell, a oedd yn gyfrifol ac yn atebol am waith maes ar gyfer y Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd a'r Tîm o Amgylch y Teulu. Roedd staff a phartneriaid yn mynegi rhwystredigaeth am nad oedd dull cwbl gydlynol o ddarparu help cynnar i deuluoedd, am eu bod yn credu y byddai hyn o fudd sylweddol i deuluoedd ac y gallai hefyd liniaru'r angen am wasanaethau statudol. Roedd yr awdurdod lleol wedi cydnabod y diffyg hwn yn y ddarpariaeth gwasanaeth ac roeddent yn datblygu cynlluniau fel rhan o'u hagenda drawsnewid er mwyn ailgyflunio gwasanaethau, yn cynnwys ailgomisiynu'r gyfres o wasanaethau ataliol i adlewyrchu anghenion plant a theuluoedd yn well. Roedd gweithrediaeth y cyngor wedi cymeradwyo cynnig ym Mai 2016 i gyfuno'r gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd a'r Tîm o Amgylch y Teulu gyda'r Tîm Dyletswydd ac Asesu yn "hwb" GCCh unigol, gyda phennaeth y gwasanaethau plant yn atebol amdano, a chytunwyd y byddai'r gwasanaethau Tîm o Amgylch y Teulu a Theuluoedd yn Gyntaf yn cael eu trosglwyddo i'r gwasanaethau plant o fis Ebrill 2017. Wrth baratoi ar gyfer hyn, roedd rheolwyr a staff gweithredol y Tîm o Amgylch y Teulu wedi'u cyd-leoli gyda'r Tîm Dyletswydd ac Asesu ac roedd yr holl staff wedi datgan bod y broses gyfathrebu rhwng y gwasanaethau wedi gwella o ganlyniad i hyn. Roedd trefniadau diwygiedig uwch reolwyr ar gyfer cefnogi'r trosglwyddiad adnoddau hwn yn parhau i fod yn destun trafod.

1.8. Mae'r trefniadau ar gyfer cael mynediad at y gwasanaethau plant yn Ynys Môn yn cael eu trefnu drwy'r Tîm Dyletswydd ac Asesu. Mae'r atgyfeiriadau'n cael eu derbyn gan swyddog dyletswydd profiadol a chymwys nad yw'n weithiwr cymdeithasol cymwys. Mae'n ddwyieithog ac yn hyderus yn ei gallu i ymgysylltu'n dda gyda'r rhai sy'n atgyfeirio, i ddarparu gwybodaeth a chyfeirio pobl a gweithwyr proffesiynol at wasanaethau cyffredinol ac adnoddau priodol eraill, yn cynnwys y Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd a'r Tîm o Amgylch y Teulu. Dangosydd y swyddog dyletswydd bod ganddi ddealltwriaeth glir o sut a phryd i chwilio am gyngor a/neu drosglwyddo atgyfeiriadau mwy cymhleth, yn arbennig ar gyfer materion diogelu, i weithwyr cymdeithasol cymwys a/neu reolwyr. Gwelsom fod y penderfyniadau sgrinio ar gyfer cysylltiadau yn amserol. Pan oedd arwyddion clir bod plentyn neu blant mewn perygl o niwed sylweddol, cymerwyd camau cychwynnol cymesur a phrydlon i'w diogelu.

1.9. Roedd tîm o weithwyr cymdeithasol, uwch ymarferydd a rheolwr tîm yn cynorthwyo'r swyddog dyletswydd. Roedd pob aelod o staff yn ymroddedig i wella bywydau'r plant a'r teuluoedd yr oeddent yn gweithio gyda hwy.

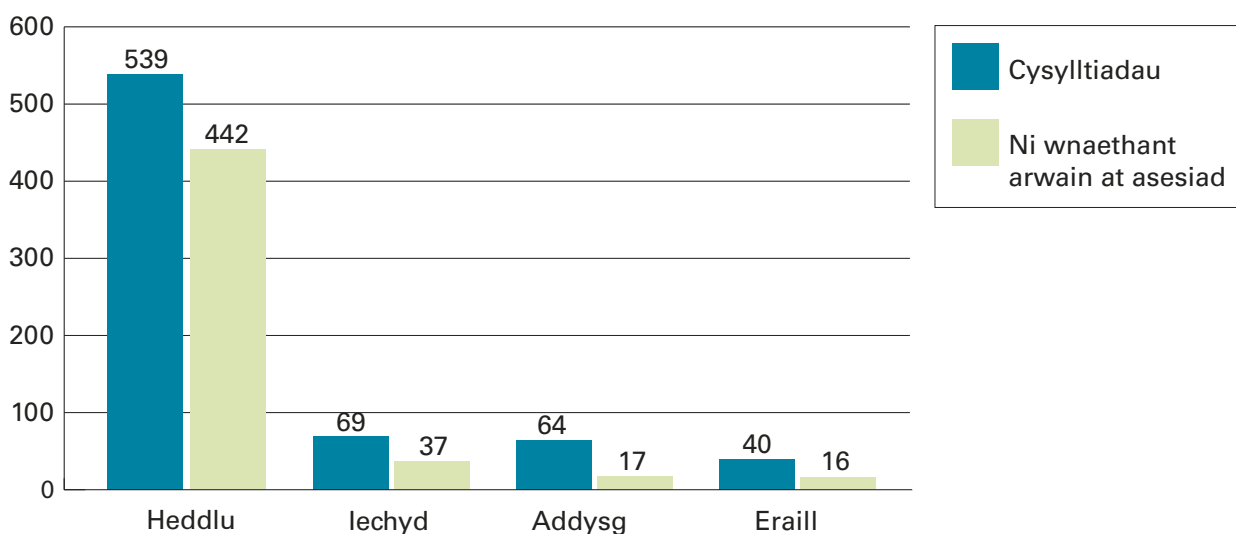
Dyfyniad gan weithiwr cymdeithasol

"Mae'r gweithwyr yn gofalu'n ddirfawr am y teuluoedd, plant a gofalu'r y maent yn gweithio gyda hwy a byddant yn eirioli i sicrhau eu bod yn derbyn y gwasanaethau a'r cymorth maent yn haeddu eu cael."

1.10. Roedd yr arolygwyr yn bryderus nad oedd rheolwyr gweithredol a staff y Tîm Dyletswydd ac Asesu yn derbyn cefnogaeth ddigonol ac nad oedd gan y tîm y profiad angenrheidiol. Un mater a oedd yn destun pryder penodol oedd y lefel annigonol o gefnogaeth gan uwch reolwyr i'r rheolwr tîm a ddyrchafwyd yn ddiweddar a oedd, er clod iddi, wedi rheoli'r tîm am gyfnod o dri mis yn ogystal â gweithio yn swydd dau uwch ymarferydd. Cafodd un o'r swyddi hyn ei llenwi wedi hynny ar sail dros dro. Mae angen unioni'r diffyg capasiti a phrofiad hwn ar y lefel rheolwyr gweithredol/uwch ymarferwyr, ynghyd â'r diffyg dull sicrhau ansawdd i gefnogi arolygiaeth gan reolwyr, a hynny fel blaenoriaeth uchel. Er bod y staff yn datgan bod rheolwyr, yn cynnwys y rheolwyr gwasanaeth, ar gael iddynt, nid oedd yn bosibl i'r bylchau presennol yn y capasiti rheoli gael eu hamsugno'n ddigonol yn y sefydliad presennol ac roedd hyn wedi effeithio'n andwyol ar y gwaith o adolygu achosion.

1.11. Gwelwyd twf aruthrol yn nifer yr atgyfeiriadau i'r gwasanaethau plant ar Ynys Môn rhwng 2012/13 a 2014/15. Er i'r duedd hon gael ei gwyrddroi yn 2015/16, mae'r data ar gyfer 2016/17 yn dangos bod y cyfraddau atgyfeirio yn cynyddu unwaith eto. Er bod ganddynt gydberthnasau gweithio da ar y cyfan gydag asiantaethau partner, dywedodd y staff a rheolwyr nad oedd dealltwriaeth gyffredin o'r trothwy ar gyfer cynnal asesiad ar gyfer gofal a chymorth. Mae nifer y cysylltiadau (a elwir yn ffurflenni CID 16) gan yr heddlu sy'n mynegi pryderon a/neu ddigwyddiadau wedi parhau i fod yn gyson uchel. Fel yn achos awdurdodau eraill yng ngogledd Cymru, mae'r arfer o rannu pob ffurflen CID 16 heb ei sgrinio ymlaen llaw wedi rhoi pwysau ychwanegol ar y tîm dyletswydd. Yn y cyfnod rhwng Ebrill a Mehefin 2016/17, ni wnaeth 82% o gysylltiadau â'r heddlu arwain at atgyfeiriad/asesiad. Yn ystod yr un cyfnod, roedd cysylltiadau gan bartneriaid eraill, megis ieuchyd, ysgolion ac asiantaethau'r trydydd sector, wedi arwain at achosion tebyg o rhwng 26% a 54% o gysylltiadau na wnaethant arwain at atgyfeiriad/asesiad.

Cysylltiadau na wnaethant arwain at asesiad Chwarter 1 2016/17

1.12. Er yr hyder a gofnodwyd yn y gwasanaethau plant, dywedodd partneriaid fod diffyg eglurder yn aml ynghylch sut yr oedd penderfyniadau trothwy yn cael eu gwneud ar achosion newydd. Hefyd, hysbyswyd yr arolygwyr bod partneriaid yn gorfod herio penderfyniadau trothwy'r gwasanaethau cymdeithasol yn achlysurol a'u bod wedi cynnull eu cyfarfodydd eu hunain ambell waith i gasglu gwybodaeth er mwyn ailgyflwyno eu hachos i'r gwasanaethau cymdeithasol. Dywedodd partneriaid hefyd nad oeddent yn derbyn gwybodaeth ddigonol am ganlyniadau atgyfeiriadau yn cynnwys pryd yr oedd achosion wedi'u cau.

1.13. Nodwyd absenoldeb protocol trothwy aml-asiantaeth gan yr arolygwyr. Roedd angen hyn i gynorthwyo partneriaid i wneud atgyfeiriadau mwy priodol a phenodol. Roedd hefyd yn peri pryder nad oedd unrhyw ddulliau sicrhau ansawdd aml-asiantaeth ar waith i adolygu trothwyon nac ansawdd yr atgyfeiriadau. Yr ydym yn cydnabod y gallai'r gwaith a ysgogwyd yn ddiweddar gan y gwasanaethau plant i adolygu'r canllaw diwygiedig ar drothwyon i staff mewn ymateb i gyflwyniad Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ffurfio'r sail i waith gwella yn y maes hwn. Fodd bynnag, nid oedd tystiolaeth hyd yma o ymdrechion i ymgysylltu'n ystyrlon â phartneriaid yn y datblygiadau hyn na thystiolaeth bod partneriaid yn chwilio am ymgysylltiad o'r fath. Mae angen gwaith aml-asiantaeth cyflym i ddiweddarau'r protocolau a gwella cysondeb y trothwyon a fydd yn galluogi'r partneriaid i ymgysylltu'n fwy effeithiol â'i gilydd ac er mwyn i'r staff sicrhau perchenogaeth.

1.14. Dywedodd y staff a'r rheolwyr bod ansawdd yr atgyfeiriadau i'r gwasanaethau plant gan bartneriaid yn aml yn wael, ac er bod ffurflen atgyfeirio aml-asiantaeth (MARF) yn bodoli, nid oedd yn cael ei defnyddio'n gyffredinol. Canfu'r arolygwyr dystiolaeth o'n hadolygiad o'r atgyfeiriadau a oedd yn cefnogi'r safbwynt hwn. Ystyriwyd bod ansawdd yr atgyfeiriadau yn amrywiol iawn. Roedd staff dyletswydd yn gwneud y gwiriadau cefndir perthnasol er bod arolygwyr yn aml yn cael anhawster i'w canfod ar y cofnod electronig. Er clod iddynt, roedd y staff dyletswydd yn dilysu/egluro ac yn mynd ar drywydd gwybodaeth goll; fodd bynnag, oherwydd y niferoedd, roedd yr amser gormodol a oedd yn cael ei dreulio yn gwneud hyn yn llesteirio eu gallu i ymgymryd â gweithgareddau allweddol eraill sydd wedi'u hanelu'n fwy uniongyrchol at gefnogi plant a theuluoedd.

1.15. Effaith gronnu galw uwch a diffyg capasiti'r staff oedd cyfleoedd cyfyngedig ymgysylltiad y Tîm Dyletswydd ac Asesu gyda phlant a theuluoedd. Adlewyrchwyd hyn yn rhai o'r achosion y bu i'r arolygwyr eu hadolygu. Gwelsom enghreifftiau o achosion yn cael eu cau pan oedd arwydd clir bod angen help a chymorth ar blant a theuluoedd, er nad oedd unrhyw arwyddion clir bod y lefel o angen yn cyflawni'r trothwy ar gyfer niwed sylweddol. Er hynny, mae'n amlwg y dylai'r achosion fod wedi arwain at asesiad cyn penderfynu sut a gan bwy y gellid darparu'r cymorth yn fwyaf effeithiol.

1.16. Roedd trefniadau gweinyddol a thechnegol beichus ar waith er mwyn i'r staff dyletswydd gofnodi gwybodaeth atgyfeirio a phenderfyniadau yn ogystal ag arferion cofnodi gwael yn llesteirio'r gallu i gyflawni cyfrif clir o'r digwyddiadau sy'n arwain at

(ail)atgyfeiriadau. Roedd tystiolaeth o rai o'r ffeiliau achos a adolygwyd yn dangos diffyg dadansoddiad o'r wybodaeth atgyfeirio; roedd y rheswm dros atgyfeirio yn aml yn aneglur ac yn achos atgyfeiriadau lluosog roedd diffyg cyfrif clir cydlynol o'r anghenion/risgiau cronus yn llawer rhy aml. Roedd methiant yr awdurdod i ddatblygu system effeithiol o gronolegau a genogramau a allai gefnogi'r broses o arolygu'r achos hefyd yn cyfrannu at achosion lle nad oedd gwybodaeth arwyddocaol yn cael ei hystyried yn briodol fel rhan o lunio penderfyniad ar risg.

Enghraifft o arfer

Roedd Janice* yn wraig ifanc gyda diagnosis o awtistiaeth ac anhwylder diffyg canolbwytio posibl a oedd wedi bod yn gwthio ffiniau. Ers 2014 cafwyd pymtheg atgyfeiriad i'r gwasanaethau plant; pump o'r rhain yn ystod 2016. Roedd yr atgyfeiriadau hyn yn ymwneud â digwyddiadau amrywiol, yn cynnwys: rhedeg i ffwrdd o adref a gwrthod dychwelyd; dadleuon treisgar a difrod troseddol i'r cartref a oedd yn ei brawychu hi, ei mam a'i chwaer iau; pryderon ynghylch gweithgareddau rhywiol a chamfanteisio'n rhywiol ar blentyn; camddefnyddio sylweddau; a hunan-niweidio. Yn dilyn rhai o'r atgyfeiriadau hyn, cynhaliwyd asesiad cychwynnol cyn cau'r achos. Roedd nifer o'r atgyfeiriadau eraill wedi arwain at ddim gweithredu pellach. Hyd yma, roedd pob un o'r digwyddiadau hyn wedi'u hystyried yn unigol, ac felly nid oeddent yn ystyried effaith gronnus yr ymddygiad hwn ar Janice a'i theulu. Yn dilyn atgyfeiriad diweddar, cynhaliwyd trafodaeth strategaeth ac roedd asesiad risg mwy trylwyr a oedd yn ystyried yr hanes a'r digwyddiadau diweddar yn cael ei gynnal yn awr.

1.17. Roedd y broses a ddefnyddiwyd gan y rheolwyr i adolygu'r trefniadau mynediad yn amlwg yn annigonol yn nhermau herio a rheoli ansawdd. Nid oedd yr achosion a atgyfeiriwyd at y Tîm Dyletswydd ac Asesu yn derbyn yr arolygiaeth angenrheidiol gan reolwyr i sicrhau'r awdurdod bod plant yn cael eu diogelu'n briodol a bod y teuluoedd yn derbyn y cymorth amserol yr oedd ei angen arnynt. Nid oedd uwch reolwyr yn archwilio cofnodion ffeiliau achos yn rheolaidd ar gyfer y gwaith hwn ac felly nid oedd ganddynt farn gywir ar ansawdd yr arfer. Gwelodd yr arolygwyr dystiolaeth o reolwyr yn cymeradwyo achosion ond nid oedd capasiti'r rheolwyr na'r systemau sicrhau ansawdd yn ddigon cadarn i adolygu ansawdd y gwaith mewn ffordd gadarnhaol.

Casgliad

Gwelsom fod y trefniadau mynediad at y gwasanaethau ataliol a statudol wedi'u sefydlu ac yn cael eu cynnig yn ddwyieithog. Roedd y meini prawf ar gyfer y gwasanaethau tîm o amgylch y teulu wedi'u sefydlu'n dda ac wedi'u rhannu gyda phartneriaid. Fodd bynnag, nid oedd gwasanaethau gwybodaeth, cyngor a chymorth na'r trefniadau ataliol wedi'u datblygu'n ddigonol. Roedd y cyngor yn ymatebol pan oedd arwyddion brys bod plentyn mewn perygl ond roedd dealltwriaeth partneriaid a'r gwasanaethau plant o'r trothwyon yn anghyson. Mae angen gwaith aml-asiantaeth brys er mwyn mynd i'r afael â hyn. Roedd y wybodaeth atgyfeirio a dderbyniwyd gan bartneriaid yn wael. Roedd y gwasanaethau plant yn gweithio'n ddiwyd i gasglu'r wybodaeth a oedd ar goll ond roedd y dadansoddiadau o (ail)atgyfeiriadau yn amrywiol ac yn rhy aml nid oedd yr achosion hynny y dylent fod wedi'u huwchraddio i asesiad yn cael eu huwchraddio. Roedd yn amlwg bod y staff yn ymroddedig i wella bywydau'r plant a'r teuluoedd yr oeddent yn gweithio gyda hwy, ond nid oedd gan y tîm dyletswydd ac asesu y capasiti digonol, y profiad na'r gefnogaeth gan uwch reolwyr i gyflawni canlyniadau o ansawdd da yn effeithiol i blant a theuluoedd. Roedd arolygiaeth y rheolwyr o benderfyniadau yn annigonol.

Diogelu ac asesu

Yr hyn rydym yn disgwyl ei weld

Mae strategaethau diogelu lleol effeithiol yn cyfuno elfennau ataliol ac amddiffynnol. Lle mae pobl yn profi niwed, esgeulustod neu gam-drin, neu mewn perygl o'u profi, maen nhw'n derbyn ymatebion aml-asiantaeth prydlon, wedi'u cydlynu'n dda. Mae pobl yn cael asesiad prydlon o'u hanghenion a'u risgiau sy'n hybu eu diogelwch, eu lles a'u hannibyniaeth. Mae asesiadau yn rhoi sylw i ganlyniadau personol, safbwyntiau, dymuniadau a theimladau'r person sy'n destun i'r asesiad a phobl berthnasol eraill gan gynnwys y rhai sydd â chyfrifoldeb rhiant. Mae asesiadau'n cynnig dealltwriaeth glir o'r hyn fydd yn digwydd nesaf.

Crynodeb o'r canfyddiadau

- Roedd ansawdd ac amseroldeb ymholiadau amddiffyn plant yn anghyson, a byddent wedi elwa o ymgysylltu mwy rhagweithiol gan yr heddlu.
- Nid oedd trafodaethau strategaeth yn ddigon amserol ac nid oeddent yn cynnwys rhannu gwybodaeth gydag asiantaethau allweddol.
- Nid oedd asesiadau bob amser yn sicrhau dadansoddiad cyfannol o angen/risg o'r cychwyn cyntaf gan effeithio'n andwyol ar amseroldeb y cymorth a gynigir i deuluoedd; roedd ansawdd cofnodi gwneud penderfyniadau yn wael.
- Roedd gan weithwyr ddiffyg capasiti i gynnal ymyriadau byr â ffocws gyda phlant a theuluoedd ac roedd yr amrywiaeth o wasanaethau ar gael i gefnogi'r broses asesu yn annigonol.
- Adlewyrchwyd ymarfer gwaith cymdeithasol da, gan gynnwys defnydd effeithiol O Fodel Risg Gwynedd/Thornton, yng nghynnwys rhai asesiadau; roedd asesiadau oedd yn sail i geisiadau i'r llys yn rhoi cyfeiriad clir.
- Roedd angen i weithwyr cymdeithasol fod yn fwy cadarn a hyderus wrth weithio gyda theuluoedd a nodi eu dadansoddiad proffesiynol o risg ac anghenion.
- Roedd gweithwyr cymdeithasol yn gyson yn eu hymdrechion i wireddu dymuniadau a theimladau plant a gwnaed rhywfaint o ddefnydd da o eiriolaeth anffurfiol i gefnogi plant i wneud y defnydd gorau o'r cymorth a gynigir; nid oedd hyn yn cael ei adlewyrchu'n dda yn y cofnod asesu a/neu gynllunio bob amser.
- Nid oedd goruchwyliaeth o reoli diogelu ac asesu yn ddigon cadarn o ran herio a rheoli ansawdd.

Esboniad o'r canfyddiadau

2.1. Nid oedd pob ymholiad amddiffyn plant a welwyd yn drylwyr a/neu'n amserol. Er bod y rhan fwyaf yn seiliedig ar benderfyniadau a wnaed mewn trafodaethau strategaeth, nid oedd yr holl drafodaethau strategaeth yn amserol ac, mewn lleiafrif o achosion, roedd oedi o sawl diwrnod yn gwbl annerbyniol. Gwelwyd nad oedd y broses ar waith, ar adeg yr arolygiad, ar gyfer trefnu trafodaethau/cyfarfodydd strategaeth yn effeithiol. Adroddodd staff, rheolwyr a phartneriaid fod cyfarfodydd/trafodaethau yn aml yn cael eu canslo a/neu eu haildrefnu. Dywedodd staff gwasanaethau plant a'r heddlu nad oedd y sawl allweddol i wneud penderfyniadau yn y ddwy asiantaeth weithiau ar gael ac y gallai hyn arwain at oedi wrth wneud trefniadau. Yr effaith ar weithwyr proffesiynol oedd rhwystredigaeth ac ansicrwydd ynghylch graddau'r risgiau a sut y gellid rheoli'r rhain. Yn bwysicach, yr effaith ar blant a theuluoedd oedd oedi o ran y cymorth, gofal a chefnogaeth a/neu ddiogelwch a chreu lefelau uchel o anghysur, straen a phryder.

2.2. Rhoddwyd gwybod i arolygwyr bod trefniadau newydd ar gyfer cynnal trafodaethau strategaeth nawr wedi'u rhoi ar waith gan Heddlu Gogledd Cymru. Roedd angen gweithredu ar frys i sicrhau bod staff, rheolwyr a phartneriaid eraill yn deall y trefniadau newydd yn glir; eu bod yn cael eu rhoi ar waith yn gyson; ac o ganlyniad bod oedi annerbyniol o ran ymholiadau amddiffyn plant yn cael ei osgoi yn y dyfodol.

2.3. Roedd cyfarfodydd strategaeth wedi'u disodli o blaid trafodaethau strategaeth. Cynhaliwyd y rhan fwyaf o drafodaethau strategaeth rhwng yr heddlu a gwasanaethau plant ac, fel mater o drefn, nid oedden nhw'n cynnwys partneriaid nad oeddent yn gallu cyfrannu'n effeithiol at y broses gwneud penderfyniadau hon, er gwaethaf eu gwybodaeth sylweddol am deulu. Roedd arolygwyr yn cydnabod y goblygiadau o ran adnoddau a'r anawsterau logisteg sy'n gysylltiedig â thrafodaethau/cyfarfodydd aml-asiantaeth. Serch hynny, mae peidio â chynnwys partneriaid, yn enwedig iechyd ac addysg, yn ddigon cynnar yn cyfyngu ystod a maint y wybodaeth a geir/rennir gan arwain at effaith negyddol ar ansawdd a chwmpas yr asesiad risg. Nid oedd y defnydd o drafodaethau/cyfarfodydd strategaeth canlyniad yn amlwg bob amser chwaith. Cyfrannodd hyn at bartneriaid yn honni nad oeddent yn cael digon o wybodaeth am ganlyniadau'r atgyfeiriadau.

Enghraifft o arfer

Roedd Laura* ynghyd â'i brawd a'i chwaer wrth wraidd ymholiad adran 47 asiantaeth unigol ynghylch materion gwrthdaro rhwng rhieni. Yn ystod yr ymholiad, bu i chwaer Laura ddatgelu i weithiwr cymdeithasol ac i athro ei bod yn bryderus fod Laura mewn cysylltiad â chyn-droseddwr. Pan geisiodd y gweithiwr cymdeithasol i ailymgynnull y drafodaeth strategaeth, nid oedd ei rheolwr ar gael ac o ganlyniad ni chwblhawyd yr ymholiad tan y diwrnod canlynol, pan ymwelodd y gweithiwr cymdeithasol y teulu ar ei phen ei hun. Canlyniad hyn oedd bod chwaer Laura yn ofidus a phryderus dros nos gan na wyddai beth fyddai'r canlyniadau iddi hi ei hun nag i Laura wedi iddi ddatgelu'r wybodaeth. Ni chynhaliwyd trafodaeth strategaeth canlyniad. Nid oedd partneriaid yn chwarae rhan effeithiol wrth reoli risgiau ac nid oeddent wedi'u hysbysu'n llawn am ganlyniad yr ymholiad.

2.4. Er nad oedd yn tanseilio effeithiolrwydd gwaith aml-asiantaeth pan oedd yn digwydd, dywedodd yr awdurdod bod twf mewn ymholiadau adran 47 dan arweiniad un asiantaeth (gwasanaethau cymdeithasol) a llai o gyfleoedd ar gyfer ymholiadau gwasanaethau cymdeithasol/yr heddlu ar y cyd. Priodolwyd hyn yn rhannol i'r ffaith y canfyddir bod llai o aelodau'r heddlu ar gael ond roedd canfyddiad hefyd bod ffocws yr heddlu yn fwy ar y posibilrwydd o erlyn yn hytrach nag ar ddiogelu yn ehangach. Hefyd, nododd yr heddlu leihad yn nifer yr ymchwiliadau ar y cyd ond gwnaethant briodoli hyn i'w dull mwy trwyadl o sicrhau bod Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan yn cael eu cymhwysu'n briodol. Gwelwyd ychydig o dystiolaeth o'n hadolygiad o ffeiliau achos bod ystyriaeth yn cael ei rhoi i ymgymryd ag ymholiadau ar y cyd, gyda her gyfyngedig rhwng partneriaid o ran sut y gellir symud ymlaen orau gydag achosion. Nododd yr arolygwyr nifer fach o achosion lle byddai wedi bod yn briodol cael ymgysylltiad mwy rhagweithiol gan yr heddlu, a byddai hyn wedi sicrhau ymholiad mwy cadarn o ystyried cymhlethdod y problemau oedd yn cael eu cyflwyno. Hefyd, gwelsom dystiolaeth o oedi wrth gyflawni ymholiadau adran 47 oherwydd materion capasiti staff yr heddlu a gwasanaethau cymdeithasol. Mewn lleiafrif sylweddol o achosion a adolygwyd gennym, arweiniodd hyn at lefelau uchel o drallod i blant a'u teuluoedd o ganlyniad i fetu â bod yn glir o ran beth oedd i'w ddisgwyl ohonynt neu beth oedd yn debygol o ddigwydd nesaf.

Enghraifft o arfer

Cafwyd atgyfeiriad gan ymwelydd iechyd yn mynegi pryderon ynglŷn â chamddefnyddio sylweddau a cham-drin domestig yng nghartref Joseph*, bachgen bach. Yn ystod ymholiad adran 47 (asiantaeth sengl), daeth i'r amlwg fod hanes o ddigwyddiadau tebyg a bod llyschwaer Joseph, Mari, wedi ymuno â'r aelwyd. Roedd ei thad, Lee, yn gwrthod caniatáu i Mari ddychwelyd adref ar ôl iddo wneud honiadau yn erbyn ei mam. Roedd Lee yn ymosodol tuag at staff iechyd a gwasanaethau cymdeithasol ac wedi gwrthod pob cymorth a gynigiwyd gan adael mam Joseph, Louise, yn agored i ddigwyddiadau cam-drin ddigwydd eto. Gwnaed rhywfaint o waith da gan y gweithiwr cymdeithasol i ymgysylltu â Lee, darparwyd cymorth gydag anghenion tai ac fe ddeliwyd â mater preswyliaeth Mari drwy'r llys teulu. Fodd bynnag, gallai cyfranogiad yr heddlu mewn ymchwiliad ar y cyd fod wedi hwyluso gwell dealltwriaeth o'r lefel o risg oedd yn bresennol a chynllun diogelwch mwy cadarn ar gyfer Louise a'r plant.

2.5. Roedd cofnodion trafodaethau strategaeth ac ymholiadau adran 47 yn amrywio gormod o ran ansawdd. Er bod yr awdurdod yn dangos enghreifftiau o wneud penderfyniadau clir ar y cychwyn, wrth symud at gamau gweithredu amddiffyn plant roedd gormod o gofnodion yn cynnwys diffyg trefniadau cynllunio o ran rolau, cyfrifoldebau ac amserlenni ar gyfer gweithredu yn y dyfodol. Yn yr achosion a adolygwyd, ni welodd yr arolygwyr unrhyw enghreifftiau o blant a theuluoedd yn destun ymchwiliadau amddiffyn plant yn ddiangen.

2.6. Ar adeg yr arolygiad, roedd gwasanaethau plant Ynys Môn eto i gytuno ar arferion asesu gyda gofynion newydd y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant. Canlyniad hyn oedd bod staff yn dal i wneud asesiadau cychwynnol ac asesiadau craidd gyda chanllawiau blaenorol ac o ganlyniad nid oedd ein sampl o achosion yn cynnwys unrhyw enghreifftiau ymarfer o'r dull newydd o asesiadau cymesur.

2.7. Datblygwyd templedi ar gyfer cofnodi asesiadau cymesur a chanllawiau cyfatebol ond gohiriwyd eu rhoi ar waith tan fis Rhagfyr 2016 er mwyn cyflwyno'r trefniadau newydd ar sail ranbarthol. Nid oedd yr awdurdod wedi cynnwys partneriaid yn ddigonol wrth ddatblygu'r dulliau hyn. Roedd yr awdurdod yn cydnabod bod yr oedi cyn cyflwyno dulliau newydd yn dangos diffyg parodrwydd ar gyfer rhoi'r Ddeddf ar waith a bod cyfle sylweddol i ymgysylltu partneriaid yn fwy effeithiol wedi'i gollu. Serch hynny, roedd staff a rheolwyr a gyfwelwyd gennym yn dangos ymwybyddiaeth dda o newidiadau i arferion sy'n ofynnol gan y Ddeddf ac mae enghreifftiau o ddogfennaeth newydd wedi'u rhannu â nhw. Roedd yr holl staff y siaradwyd â nhw wedi mynychu hyfforddiant am y Ddeddf newydd.

2.8. Cwblhawyd y rhan fwyaf o asesiadau cychwynnol a adolygwyd gennym mewn modd amserol. Fodd bynnag, yn rhy aml yr amcan asesu oedd casglu mwy o wybodaeth ac i gau'r achos. Felly, nid oedd cyfleoedd cynnar i ymyrryd yn cael eu hadlewyrchu ac roeddent yn cael eu methu. Mewn llawer o'r achosion a adolygwyd gennym, gwelsom nifer o asesiadau cychwynnol, gyda'r ansawdd yn amrywio, oedd yna'n cael eu cau. Roedd rhai o'r asesiadau hyn yn swyddogaethol ond roeddent wedi methu â darparu dadansoddiad cyfannol cydlynol o risg. Canlyniad y dull ysbeidiol hwn oedd y tanseiliwyd pwysigrwydd dealltwriaeth gyffredin gweithwyr proffesiynol o faterion oedd o bwys i'r teulu ac a oedd yn angenrheidiol i hybu eu lles, ynghyd â'u hasesiad risg a sut y gellid sicrhau diogelwch plant, ar gyfer teuluoedd.

2.9. Roedd tystiolaeth yn yr achosion a adolygwyd yn cynnwys enghreifftiau o staff yn cyfeirio teuluoedd at wasanaethau eraill, gan gynnwys ymweliadau ar y cyd â chydweithwyr y Tîm o Amgylch y Teulu, i helpu teuluoedd i werthfawrogi gwerth posibl ymyrraeth wirfoddol. Mewn rhai achosion, gwnaeth y gweithwyr cymdeithasol ddarn bach o waith uniongyrchol eu hunain. Fodd bynnag, mewn gormod o achosion, roedd yn ymddangos bod gweithwyr cymdeithasol a rheolwyr yn ystyried y gweithgarwch hwn yn gysyniadol fel mecanwaith ar gyfer cwblhau asesiad a chau achos yn gynnar, ac wrth wneud hyn yn tanystyried arwyddocâd rhywfaint o'r wybodaeth a gasglwyd a gwerth eu hunain fel gwasanaeth ataliol yn ei hun. Mynegodd llawer o'r staff a rheolwyr a gyfwelwyd eu bod yn rhwystredig ynghylch y defnydd anghyson o drothwyon ac am eu gallu cyfyngedig i gynnal ymyriadau byr â ffocws gyda'r bwriad o helpu teuluoedd i gadw eu hannibyniaeth a'u gwytnwch ac i leddfu'r angen am ymyriadau mwy cymhleth yn y dyfodol.

Enghraifft o arfer

Gwnaeth Maxim* honiadau o gamdriniaeth yn erbyn ei fam, Irene. Yn ystod yr ymchwiliad, gwnaeth Irene honiadau o gamdriniaeth yn erbyn tad Maxim, Joe. Roedd rhaid i Joe adael cartref y teulu ac roedd amodau mechnïaeth yn ei atal rhag cysylltu ag Irene ond nid oeddent yn berthnasol i Maxim; parhaodd Joe ac ef i weld ei gilydd. Ni phrofwyd yr honiadau a wnaeth Maxim. Serch hynny, o ystyried cymhlethdod y materion a gyflwynwyd, roedd y teulu hwn yn bodloni'r trothwy ar gyfer asesiad am ofal a chymorth. Roedd y gweithiwr cymdeithasol yn cydnabod bod angen cymorth ar unwaith ar y teulu ac fe drefnodd gyfarfod aml-asiantaeth ar frys i nodi a chadarnhau trefniadau cefnogi ar gyfer y teulu yn ystod y cyfnod asesu. Prif ddiben y cynllun (interim) oedd sicrhau bod effaith negyddol ei rieni'n gwahanu yn cael ei lleddfu ar gyfer Maxim a bod y cryfderau yn ei berthynas gydag Irene yn cael eu cefnogi. Mae'n debygol fod yr ymyrraeth gynnar hon wedi hybu diogelwch Maxim ac wedi atal rhagor o ddirywiad yn ei berthynas gyda'r ddau riant.

2.10. Roedd gwasanaethau cymorth i deuluoedd ar gael i gefnogi asesu a/neu i ddarparu gwaith uniongyrchol gyda phlant a theuluoedd. Roedd enghreifftiau'n cynnwys gwaith rhianta ac ymyriadau ataliol gan y gwasanaeth troseddau ieuencid (YJS). Ond yn gyffredinol, roedd cwmpas y gwasanaethau oedd ar gael yn gyfyngedig iawn ac roedd staff yn teimlo'n rhwystredig oherwydd ystod annigonol a/neu ddiffyg hygyrchedd adnoddau ar ran plant a theuluoedd fyddai o bosibl wedi gallu elwa arnynt. Roedd y rhesymau dros hygyrchedd cyfyngedig/anghymhwysra yn amrywiol ond roeddent yn cynnwys: cyfyngiadau a osodwyd gan drefniadau ariannu grant (Teuluoedd yn Gyntaf a Dechrau'n Deg); meini prawf cymhwyster tynn sy'n gysylltiedig â darpariaeth arbenigol (Gwasanaethau Iechyd Meddwl Cymunedol (CAMHS) a Gwasanaethau Cefnogi Teuluoedd Dwys (IFSS)); swyddi gwag staff yn y tymor hir (Cynadledda Grŵp Teuluoedd (FCG)); a dim digon o gapasiti a rhestrau aros (Gwasanaethau Cefnogi Plant, Cadw Dysgwyr ar TRAC a'r prosiect lles emosiynol).

Dyfyniad o'r arolwg staff

"Mae angen mwy o adnoddau ar gael i fy nefnyddwyr gwasanaeth gael mynediad at wasanaethau."

2.11. Roedd yr awdurdod lleol wedi buddsoddi mewn model asesu risg gwasanaeth cyfan (Model Risg Gwynedd/Thornton) i gefnogi gweithwyr cymdeithasol i nodi a dadansoddi ffactorau risg posibl. Dywedodd y rhan fwyaf o staff wrthym eu bod yn teimlo bod y model yn ddefnyddiol a gwelodd yr arolygwyr rai enghreifftiau da o'i ddefnydd fel sail i asesiad ehangach. Fodd bynnag, defnyddiwyd y dull hwn yn annibynnol ar y broses asesu craidd bresennol ac o ganlyniad roedd asesiadau'n cael eu dyblygu a/neu daethant yn dameidiog a/neu yn hirfaith.

2.12. Roedd ansawdd asesiadau yn amrywiol. Mewn gormod o achosion roedd cyd-destun yr asesiad yn cael ei ddefnyddio rhy gul ac roedd yn rhy ddibynnol ar hunan-adrodd. Roedd gormod o asesiadau nad oeddent yn rhoi sylw i'r holl agweddau ar yr atgyfeiriad; methodd rhai â chymryd digon o ystyriaeth o effaith barhaus digwyddiadau arwyddocaol fel achosion ailadroddus o gam-drin domestig neu newidiadau sylweddol mewn amgylchiadau, er enghraifft cyflwyno cyn-droseddwr i'r aelwyd. Methodd eraill â defnyddio dull digon trylwyr i fynd i'r afael â materion cronig fel esgeulustod a methu ffynnu. Roedd ymchwiliadau i effaith ymddygiad oedolion mewn perthynas â'u cyfrifoldebau gofalu yn annigonol mewn llawer o achosion. Felly, nid oedd asesiadau yn cynnig cyd-destun dysgu i'r teulu fyfyrto ar sut y gallent wneud pethau'n wahanol neu'n well. Ac nid oeddent yn llywio sail effeithiol i ganlyniad yr achos.

2.13. Cynhaliwyd yr asesiadau craidd yn bennaf lle bo'r trothwy ar gyfer amddiffyn plant wedi'i gyrraedd. Methodd rhai asesiadau gael golwg gyfannol ar y risgiau a'r anghenion oedd yna'n sail i gynllun amddiffyn plant cadarn. Nid oedd y cynlluniau a welwyd wedi'u hysgrifennu mewn iaith glir oedd yn egluro beth oedd wedi newid a sut y byddai'n cael ei fesur. Roedd angen i weithwyr cymdeithasol fod yn fwy cadarn a hyderus wrth weithio gyda theuluoedd a nodi eu dadansoddiad proffesiynol o risg ac anghenion. Roedd methu â sicrhau dadansoddiad cyfannol a chydlynol priodol o angen a risg o'r cychwyn cyntaf yn niweidiol i gyflawni eglurder gyda theuluoedd wrth nodi'n glir pa newid yr oedd angen iddynt ei wneud a/neu ganlyniadau posibl peidio â gwneud hyn.

Dyfyniad gan riant

"Rwyf yn dod ymlaen yn dda gyda fy ngweithiwr cymdeithasol nawr ac mae'r un yma'n dda ac yn ddibynadwy. Ond nid oeddwn yn teimlo bod yr asesiad wedi'i wneud yn iawn. Teimplais i'r gweithiwr cymdeithasol weld a chlywed yr hyn yr oedd hi'n dymuno ac ni ymchwiliodd i faterion neu wirio sut roedd pethau wir yn effeithio arnaf i a'r plant. Er fy mod yn ceisio cydweithredu, nid oeddwn i'n gwybod yn iawn beth ddylwn i ei wneud."

2.14. Yr asesiadau ansawdd gorau a welwyd oedd y rhai a aeth ymlaen i lys, lle rhoddwyd cyfarwyddyd clir. Nodwyd bod rheolwyr presennol yn defnyddio dull trothwy mwy cadarn i'r Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus (PLO). Gellir priodoli rhywfaint o'r cynnydd yn ffigurau plant mewn gofal yn Ynys Môn i'r ffaith nad oedd achosion wedi'u rheoli'n dda yn y gorffennol a bod materion wedi cael eu gadael i ddrifftio. Gellir cyflawni gwelliannau pellach drwy gyfuniad o'r newidiadau sy'n deillio o'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant, mwy o eglurder o ran cymhwysedd a throthwyon, defnydd mwy effeithiol o PLO a dod i benderfyniadau ar achosion hanesyddol. Fodd bynnag, ni chyflawnir hyn oni bai bod y dull presennol yn cael ei gynnal ynghyd â mwy o gysondeb yn ansawdd yr asesiadau sy'n deillio o grŵp staff a rheolwyr sefydlog sydd wedi'u hyfforddi'n dda a mecanwaith sicrhau ansawdd effeithiol.

2.15. Er bod asesiadau a gwblhawyd mewn nifer o achosion yn cael eu rhannu'n effeithiol gyda phlant a/neu deuluoedd, mae'r graddau yr oedden nhw'n cymryd rhan ragweithiol yn y broses o gynhyrchu eu hasesiadau yn anghyson. O ystyried y diffyg cynnydd o ran mabwysiadu egwyddorion y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant, gwelsom dystiolaeth gyfyngedig yn unig o'r defnydd o "sgyrsiau beth sy'n bwysig," a chanlyniad hyn oedd bod rhai plant a theuluoedd yn ystyried ymyriad gwaith cymdeithasol fel rhywbeth gormesol yn hytrach na defnyddiol neu gefnogol. Dywedodd rhai teuluoedd wrthym nad oeddent wedi bod yn glir am ddiben cyfranogiad gwasanaethau plant yn eu bywydau. Mewn lleiafrif o achosion, effeithiodd hyn yn uniongyrchol ar brofiad y teulu a'u gallu/parodrwydd i gymryd rhan mewn proses nad oeddent yn ei deall.

Dyfyniad cyfansawdd gan riant

"Roeddwn i'n meddwl fod gwasanaethau cymdeithasol i fod i fy helpu ond rwyf yn gwybod fy mod i'n isel a fod gen i lefelau uchel o orbryder, ond mae gen i ofn mynd at fy meddyg rhag ofn iddi hi (y gweithiwr cymdeithasol) ei ddefnyddio yn fy erbyn. Teimlaf fod ganddi fendeta yn fy erbyn. Ni all fy mhlant ei dioddef ac nid ydynt yn dweud unrhyw beth wrthi. Cefais restr o bethau i'w gwneud a phethau na ddylwn eu gwneud ond mae'n newid y rhain drwy'r amser, ac er ei bod yn dweud y bydd yn ysgrifennu rhestr wedi'i diweddarau, dydy hi ddim yn gwneud. Dydw i byth yn gwybod lle'r ydw i, neu beth i'w wneud nesaf. Rwyf yn ceisio gwneud fy ngorau a cheisio ei chadw oddi ar fy nghefn."

2.16. Ni welsom y defnydd o eiriolaeth ffurfiol yn ystod y cyfnod asesu er ei bod yn glir bod rhai plant yn cael cynnig eiriolaeth i'w helpu i wneud y defnydd gorau o wasanaethau. Nodwyd rhywfaint o arfer da: yn eu cyfweiliadau ag arolygwyr, roedd gweithwyr cymdeithasol yn aml yn gallu disgrifio ymdrechion dyfal roedden nhw wedi'u gwneud i gael dymuniadau a theimladau plant. Roedd yn siomedig, er gwaethaf y pwyslais a roddir gan staff ar geisio dymuniadau a theimladau plant, nad oed digon o ffocws ar hybu canlyniadau gorau ar gyfer y plentyn mewn dadansoddiadau asesiad a chynlluniau dilynol.

Enghraifft o arfer

Roedd Lucy* angen cymorth oherwydd dibyniaeth ei mam ar alcohol. Heb ffiniau rhieni roedd hi'n dechrau gwneud dewisiadau gwael ac roedd ei haddysg a'i hiechyd yn dioddef. I ddechrau, nid oedd Lucy'n gallu mynegi sut y gallai elwa ar gymorth. Fe wnaeth y gweithiwr cymdeithasol ei helpu i feddwl am rhywun y gallai ymddiried ynddynt i'w helpu i fynegi ei barn. Enwodd Lucy aelod agos o'r teulu fel ffynhonnell o gefnogaeth ac o ganlyniad mae wedi gallu creu cynllun cefnogaeth a diogelwch y mae hi a'i mam yn ei ddeall ac yn cytuno arno, gan gynnwys man diogel i Lucy fynd iddo pe byddai pethau'n mynd o chwith. Roedd Lucy wedi ailddechrau cael presenoldeb da yn yr ysgol ac nid oedd yn aros allan yn hwyr mwyach. Mae ei "eiriolwr" yn parhau i gynnig cymorth.

2.17. Er bod rhai o'r asesiadau a welwyd, gan gynnwys asesiadau cymhleth, o ansawdd digonol oedd yn defnyddio ystod o wybodaeth, gan gynnwys gan bartneriaid a theuluoedd er mwyn llywio'r dadansoddiad, nid oedd tystiolaeth o ansawdd da o ymarfer gwaith cymdeithasol a gafodd yr arolygwyr drwy gynnal cyfweiliadau â staff bob amser wedi'i hadlewyrchu'n dda yn y cofnod o achosion. Nid oedd system wybodaeth electronig yn cefnogi trosolwg hygyrch o ymgysylltiad gwasanaethau cymdeithasol gyda theuluoedd chwaith. Mewn llawer o achosion, nid oedd cofnodion yn adlewyrchu'r gwaith a wnaed gyda phlant unigol mewn teuluoedd. Effaith arferion cofnodi gwael oedd atal gweithwyr newydd neu'r rhai sy'n cymryd achos drosodd pan fydd y gweithiwr yn absennol, yn ogystal â rheolwyr, rhag deall anghenion a risgiau sy'n gysylltiedig â phlant a theuluoedd yn gyflym. Roedd hyn o arwyddocâd arbennig yn yr awdurdod hwn ar hyn o bryd o ystyried y trosiant staff uchel presennol o ran gweithwyr cymdeithasol a rheolwyr gweithredol.

2.18. Roedd trefniadau llif gwaith ar gyfer trosglwyddo achosion y Tîm Dyletswydd ac Asesu i dimau gofal plant yn y tymor hir a rhwng timau tymor hir wedi'u cytuno a'u deall yn ddamcaniaethol. Fodd bynnag, roedd materion capasiti'r gweithlu sydd i'w gweld yn y Tîm Dyletswydd ac Asesu hefyd i'w gweld yn y Tîm Ymyrraeth Deuluol (FIT) a'r Tîm Plant sy'n Derbyn Gofal (LAC). Nid oedd gan y Tîm Ymyrraeth Deuluol na'r Tîm Plant sy'n Derbyn Gofal reolwr tîm parhaol ac roedd swyddi gwag a phenodiadau dros dro ar lefel uwch ymarferydd yn y ddau dîm. Roedd y trefniadau hyn yn fregus iawn ac wedi'u cymhlethu gan natur tymor byr (tri mis) contractau staff asiantaeth a diffyg trefniadau cymorth busnes digonol ar gyfer y timau i gyd. Roedd hyn yn golygu bod trosglwyddo gwaith achos rhwng timau yn ymarferol yn ddibynnol ar allu'r gweithlu yn hytrach na'r polisi dyrannu. O ganlyniad, roedd achosion weithiau'n cael eu dal yn ôl yn y Tîm Dyletswydd ac Asesu yn amodol ar argaeledd yn y Tîm Ymyrraeth Deuluol neu'r Tîm Plant sy'n Derbyn Gofal ac felly'n rhoi mwy o bwysau ar wasanaethau mynediad. Yn yr un modd, roedd timau gofal plant tymor hir yn aml yn defnyddio meini prawf capasiti i reoli llif gwaith yn hytrach na phrofiad gorau neu arbenigedd gweithwyr i dderbyn achosion. Gwaethygydd y sefyllfa gan drosiant uchel o staff a rheolwyr yn y timau hyn.

2.19. Roedd yr awdurdod wedi cydnabod y pwysau hyn ac wedi ceisio eu lliniaru drwy fuddsoddi mewn gweithwyr asiantaeth i lenwi'r holl swyddi gwag cyn gynted ag yr oeddent yn codi er gwaethaf y ddibyniaeth uchel yr oedd hyn yn ei chreu. Hefyd roedd y meini prawf dyrannu gwahanol ar gyfer y Tîm Ymyrraeth Deuluol a'r Tîm Plant sy'n Derbyn Gofal wedi'u llacio, gan greu proses ddyrannu fwy generig ar draws y ddau dîm i bob pwrpas. Nid oedd y dacteg olaf hon wedi'i chyfathrebu'n dda gyda staff, ac roedd nifer ohonynt yn dweud wrthym eu bod yn teimlo bod eu sgiliau arbenigol neu feysydd o ddewis o ran gwaith yn cael eu tanseilio a bod hyn yn ymarferol yn cynyddu cymhlethdod eu llwythi achosion oedd ganddynt eisoes.

Dyfyniad o'r arolwg staff

"Un wythnos rydyn ni'n dîm Plant sy'n Derbyn Gofal, a'r wythnos wedyn rydyn ni'n dîm generig. Mae mor anodd cael llwyth achosion cymysg – gwaith llys a gwaith amddiffyn plant yw'r flaenoriaeth bob amser, rwyf yn teimlo'n ddrwg na allaf roi amser ac ymrwymiad i blant mewn gofal, dim amser i wneud gwaith hanes bywyd ac ati. Mae'n teimlo na all y tîm dyletswydd aros i drosglwyddo achosion a phan fydd achosion yn cael eu trosglwyddo nid yw'n ddi-dor byth."

2.20. Effaith yr ansefydlogrwydd o ran gweithlu ar lawer o blant a theuluoedd oedd eu bod yn profi newid gweithiwr cymdeithasol yn rheolaidd a hynny'n aml yn fyr rybudd. Roedd hyn wedi effeithio'n negyddol ar ansawdd y gwaith achos a'r berthynas rhwng plant, teuluoedd a staff. Mewn lleiafrif sylweddol o achosion roedd ansawdd cefnogaeth gwaith cymdeithasol yn wael, gyda diffyg cyffredinol o ran diben, oedd yn arwain at arafu'r cynnydd yn erbyn y cynllun gofal a chefnogaeth.

2.21. Gwelodd yr arolygwyr dystiolaeth ar ffeiliau bod rheolwyr yn llofnodi asesiadau ac yn rhoi sylwadau. Roedd yn gadarnhaol bod y broses hon yn amserol. Roedd y rhan fwyaf o sylwadau rheolwyr mewn perthynas ag asesiadau yn ymwneud â'r camau nesaf yn hytrach nag adlewyrchiad ar y cynnwys, ansawdd yr asesiad a'r cynllun sy'n deillio o hynny. Fel gyda'r trefniadau mynediad, roedd angen cryfhau goruchwyliaeth uwch reolwyr o ansawdd asesiadau yn sylweddol.

Casgliad

Roedd ansawdd ac amseroldeb ymholiadau amddiffyn plant yn anghyson. Nid oedd y broses ar gyfer trefnu trafodaethau strategaeth yn effeithiol ac nid oedd fel mater o drefn yn cynnwys gwybodaeth gan yr holl bartneriaid perthnasol. Roedd trefniadau newydd wedi'u cadarnhau ac roedd angen gweithredu ar frys i sicrhau bod y rhain yn cael eu deall yn glir, yn cael eu rhoi ar waith yn gyson, a bod oediadau mewn perthynas ag ymholiadau amddiffyn plant yn cael eu hosgoi yn y dyfodol. Roedd asesiadau o ansawdd amrywiol; lle'r oeddent yn dda roedd tystiolaeth o ddefnyddio amrywiaeth o wybodaeth i lywio'r dadansoddiad risg. Gwnaeth y gweithwyr cymdeithasol ymdrechion cyson i wireddu dymuniadau a theimladau plant a gwnaed rhywfaint o ddefnydd da o eiriolaeth anffurfiol i gefnogi plant i wneud y defnydd gorau o'r cymorth a gynigir. Fodd bynnag, roedd yr arfer gwaith cymdeithasol da oedd yn cael ei adlewyrchu yng nghynnwys rhai asesiadau'n cael ei danseilio gan yr amrywiaeth gyfyngedig o adnoddau ar gael i gefnogi gwaith gyda phlant a theuluoedd, a diffyg staff rheoli gweithredol sefydlog a phrofiadol ar draws y timau gofal plant tymor hir. Roedd newidiadau rheolaidd mewn gweithiwr cymdeithasol yn arwain at golli ysgogiad, a hynny'n effeithio ar ymgysylltiad gyda theuluoedd. Er bod y rhan fwyaf o asesiadau yn cael eu rhannu gyda phlant a theuluoedd, roedd diffyg ymgysylltu effeithiol yn golygu nad oeddent yn glir o ran diben yr help, y gofal a'r gefnogaeth a/neu'r amddiffyn roedden nhw'n eu derbyn. Roedd ansawdd y cofnodi drwy gydol y broses asesu yn wael ac o ganlyniad roedd yn llesteirio'r rhai oedd yn cymryd achos drosodd rhag deall anghenion a risgiau oedd yn gysylltiedig â phlant a theuluoedd yn gyflym. Roedd hyn yn arbennig o arwyddocaol o ystyried y lefel uchel o fynd a dod yn y gweithlu. Nid oedd goruchwyliaeth o ansawdd asesu yn ddigon cadarn o ran herio a rheoli ansawdd.

Arweinyddiaeth, rheolaeth a llywodraethu

Yr hyn rydym yn disgwyl ei weld

Mae'r trefniadau arweinyddiaeth, rheolaeth a llywodraethu gyda'i gilydd yn sefydlu strategaeth effeithiol ar gyfer cynnig gwasanaethau o ansawdd da a'r canlyniadau ar gyfer pobl. Mae'r awdurdod yn gweithio gyda phartneriaid i gomisiynu a darparu cymorth, gofal a chefnogaeth i bobl. Mae gan arweinwyr, rheolwyr ac aelodau etholedig wybodaeth a dealltwriaeth gynhwysfawr o arfer a pherfformiad i'w galluogi i gyflawni eu cyfrifoldebau'n effeithiol. Caiff gwasanaethau eu darparu gan weithlu cymwysedig, profiadol a galluog sy'n gallu adnabod ac ymateb i angen mewn modd amserol ac effeithiol.

Crynodeb o'r canfyddiadau

- Roedd y cyngor wedi pennu'r egwyddor y dylid diogelu plant a theuluoedd agored i niwed, a mynegodd yr holl staff a rheolwyr ymrwymiad i hybu diogelwch a lles y plant a'r teuluoedd yr oedden nhw'n gweithio gyda nhw; roedd lefel dda o gefnogaeth wleidyddol i gyfeiriad strategol y cyngor ar gyfer gwasanaethau plant.
- Roedd angen trosi cyfeiriad strategol y cyngor i strategaeth ar gyfer cynnig gwasanaethau plant sy'n cael ei chyfleu'n effeithiol i staff, partneriaid a defnyddwyr gwasanaeth.
- Roedd uwch arweinwyr yn cydnabod bod angen cyflymu'r gwelliant sydd ei angen er mwyn i'r awdurdod fod yn sicr bod trefniadau ar gyfer cynnig gwasanaethau a chanlyniadau o ansawdd uchel ar gyfer plant a theuluoedd yn effeithiol; roedd y buddsoddiad cynyddol diweddar mewn gwasanaethau ar gyfer plant yn cynnig tystiolaeth o ymrwymiad y cyngor i hyrwyddo gwelliant.
- Roedd angen atgyfnerthu gallu aelodau etholedig i herio perfformiad drwy wella gwybodaeth am ansawdd y gwasanaethau a phrofiadau plant a theuluoedd oedd yn derbyn y rhain.
- Roedd uwch arweinwyr wedi ymrwymo i wella gwasanaethau i blant, ond nid oedd ganddynt wybodaeth gynhwysfawr a dealltwriaeth am y cymhlethdodau a'r risgiau sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau i blant; nac am arferion a pherfformiad i'w galluogi i gyflawni eu cyfrifoldebau yn effeithiol.

- Roedd uwch arweinwyr yn cydnabod yr heriau sylweddol yr oeddent yn eu hwynebu i gyflawni cyflwyno'r agenda trawsnewid ar gyflymder priodol i sicrhau gwelliannau cyflym i wasanaethau wrth sicrhau bod staff, defnyddwyr gwasanaeth a phartneriaid yn cymryd rhan effeithiol yn y broses.
- Nid oedd trefniadau comisiynu a dyrannu adnoddau i wasanaethau ar gyfer plant a theuluoedd yn cael eu defnyddio'n effeithiol i hyrwyddo'r effaith fwyaf cadarnhaol ar ganlyniadau i blant a theuluoedd; nid oedd lleisiau plant a theuluoedd yn cael eu dal na'u defnyddio i lywio datblygiad gwasanaeth.
- Nid oedd gwybodaeth am berfformiad a monitro sicrhau ansawdd yn ysgogi gwelliant parhaus yn effeithiol; nid oedd trefniadau sicrhau ansawdd yn cynnwys digon o adborth gan blant a theuluoedd.
- Mynegodd yr awdurdod lleol ymrwymiad cryf i ddysgu a datblygu; er gwaethaf problemau capasiti, roedd staff yn gadarnhaol o ran yr amrywiaeth a nifer y cyfleoedd hyfforddi a datblygu oedd ar gael.
- Roedd llwythi achos yn dod dan bwysau cynyddol o ran maint a chymhlethdod ar draws yr holl dimau; roedd hyn yn effeithio ar ansawdd a chysondeb y gwaith a wnaed gyda phlant a theuluoedd.
- Roedd angen datblygu strategaeth gadarn ar gyfer recriwtio a chadw ystod lawn o staff gwaith cymdeithasol a staff cymorth, gan gynnwys cynllun olyniaeth gweithlu, a'i roi ar waith ar frys.
- Nid oedd goruchwyliaeth staff yn digwydd yn ddigon rheolaidd ac yn aml roedd o ansawdd gwael; roedd bregusrwydd sylweddol ar lefel rheolwr tîm ac uwch ymarferwyr ar draws y gwasanaeth.

Esboniad o'r canfyddiadau

3.1. Roedd y cyngor wedi pennu'r egwyddor y dylid amddiffyn a chefnogi plant a theuluoedd Ynys Môn sy'n agored i niwed i adeiladu ffordd gadarn ac annibynnol o fyw. Roedd y weledigaeth hon yn gyffredin ac yn cael ei deall ar y lefel fwyaf strategol yn y cyngor a mynegodd yr holl reolwyr a staff a gyfwelwyd eu hymrwymiad i wella canlyniadau lles a diogelwch ar gyfer plant a theuluoedd. Ond nid oedd y cyfeiriad strategol ar gyfer gwasanaethau plant wedi'i drosi eto i mewn i strategaeth ar gyfer darparu gwasanaethau oedd wedi'i dosbarthu'n effeithiol i'r gweithlu neu ei rhannu gyda phartneriaid allweddol. Yn benodol, gwelsom nad oedd dealltwriaeth gyffredin ymhlith staff neu asiantaethau partner am y dull gweithredu a ddefnyddir gan yr awdurdod lleol i ailddiffinio a datblygu gwasanaethau Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (GCCh) a gwasanaethau ataliol ymhellach neu i hybu gwelliant. Roedd y diffyg cysylltiad rhwng cynllunio strategol a fframwaith â ffocws clir ar gyfer darparu gwasanaethau i blant yn llesteirio staff, rheolwyr gweithredol a phartneriaid rhag deall yr hyn a ddisgwylir ohonynt.

Dyfyniad o'r arolwg staff

"Yr wyf yn ansicr o beth yw'r dangosyddion perfformiad. Rwyf yn ymwybodol bod cynllun busnes, ond nid ydynt yn darparu cyfeiriad clir i ni mewn gwirionedd."

3.2. Effaith hyn oedd dryswch ynghylch trefniadau gweithredol yn y dyfodol gan gynnwys y llwybrau arfaethedig i wasanaethau ataliol a llwybrau rhwng y rhain a'r sector statudol. Hefyd mynegodd staff a phartneriaid ar bob lefel eu pryder ynghylch gallu'r gwasanaeth i hyrwyddo lefel y gwelliant parhaus sydd ei angen, yn wyneb galw cynyddol, i hyrwyddo lles plant a theluedd.

3.3. Canfu'r arolygwyr bod lefel dda o gefnogaeth wleidyddol i gyfeiriad strategol y cyngor ar gyfer y gwasanaethau i blant. Trefnwyd bod panel trawsbleidiol o aelodau etholedig yn cyfarfod bob mis i oruchwylio'r gwaith o gyflawni cynllun gwella gwasanaethau plant a rhoi'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant ar waith. Roedd consensws ymysg y panel eu bod yn glir ynghylch y gwelliannau sydd eu hangen yn y gwasanaethau plant a'u bod wedi ymrwymo i gefnogi a dwyn swyddogion i gyfrif i gyflawni'r rhain. Roedd aelodau hefyd wedi mynychu hyfforddiant ar y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant ac roeddent felly yn ymwybodol o oblygiadau'r Ddeddf ar y gwasanaeth a'r awdurdod. Roedd yn siomedig bod cyflymder y gwelliant a rhoi'r Ddeddf ar waith wedi bod yn rhy araf hyd yma, er gwaethaf mynegi lefelau uchel o ymrwymiad.

Dyfyniad cyfansawdd o gyfweiliad panel

"Fel y gwyddoch, rydym wedi ymrwymo i wasanaethau ataliol a gwybodaeth, cyngor a chymorth; i gadw plant allan o ofal drwy ddarparu gofal a chymorth i fynd i'r afael â materion yn ddigon cynnar. Rydym yn gweld pwysigrwydd y gwaith hwn fel buddsoddiad i helpu theluedd i ddod yn fwy gwydn a rhoi'r dechrau gorau i blant. Dyma ein gweledigaeth."

3.4. Roedd y trefniadau craffu a ddefnyddiwyd gan y Pwyllgor Craffu Corfforaethol a Gweithredol wedi'u sefydlu'n dda. Roedd aelodau'r pwyllgor yn deall eu rôl her a gallent ddarparu rhai enghreifftiau cadarnhaol o sut roedden nhw wedi cyflawni eu cyfrifoldebau o ran monitro perfformiad y cyngor. Canfu'r arolygwyr nad oedd adroddiadau a ddarparwyd i graffu arnynt bob amser yn cynnwys dadansoddiad ddigon cadarn ac roeddent yn credu y gellid cryfhau gallu'r aelodau etholedig i ddeall a herio perfformiad drwy wybodaeth well am ansawdd gwasanaethau a phrofiad pobl sy'n derbyn y rhain. Roedd angen mwy o bwyslais ar fynnu adborth gan blant a theluedd am eu profiadau a holi mwy trylwyr am dueddiadau sy'n dod i'r amlwg ac yn codi o effaith y sector ataliol a'r rhyngberthynas gyda darpariaeth statudol i ddarparu mwy o sicrwydd bod canlyniadau ar gyfer plant a theluedd yn gwella.

3.5. Roedd trefniadau arweinyddiaeth, rheolaeth a llywodraethu ar waith sy'n cydymffurfio â chanllawiau statudol. Gwelsom atebolrwydd a chysylltiadau adrodd priodol rhwng y prif swyddog gweithredol (CEO); y cyfarwyddwr gwasanaethau cymdeithasol (DSS); arweinydd y cyngor; a deiliad y portffolio ar gyfer plant. Sefydlwyd y grŵp hwn yn ddiweddar, er ei fod yn hyderus yn ei uchelgais, ac roedd yn dal i ddatblygu ei wybodaeth, ei gysylltiadau gweithio a'i atebolrwydd. Gwelwyd nad oedd gan uwch arweinwyr wybodaeth gynhwysfawr am y cymhlethdodau a'r risgiau sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau i blant; nac am arferion a pherfformiad i'w galluogi i gyflawni eu cyfrifoldebau yn effeithiol. Nodwyd bod trefniadau mentora ffurfiol wedi'u sefydlu ar gyfer y cyfarwyddwr gwasanaethau cymdeithasol. Roedd y cyfarwyddwr yn rhagweithiol wrth hwyluso ei ddysgu ei hun ac yn cyfarfod yn rheolaidd gyda phennaeth gwasanaethau plant i adolygu cynnydd. Roedd hefyd yn gadarnhaol bod aelodau etholedig yn ymweld â staff y rheng flaen yn rheolaidd i glywed eu barn yn uniongyrchol.

Dyfyniad o'r arolwg staff

"Mae angen symleiddio prosesau gwneud penderfyniadau – llai o fiwrocratiaeth. Mae angen lleihau'r prosesau i gael canlyniad. Mae cael Gorchymyn Gwarcheidiaeth Arbennig yn rhy faith. Mae dirymu gorchmynion gofal hefyd yn cael ei yrru gan broses yn hytrach na thrin y broblem a'i chael i'r llys. Mae popeth yn cymryd gormod o amser. Mae angen i uwch reolwyr wneud penderfyniadau yn gynt – gormod o baneli. Mae angen i'r adran uwch reoli fod yn fwy hyblyg fel y gellir clywed achosion yn hytrach na'u taflu allan ac oedi a rhoi plant mewn perygl oherwydd fod y gwaith papur braidd yn hwyr. Os nad ydynt yn gallu asesu risg mewn amser byr, ni ddylent fod yn gwneud eu swydd."

3.6. Fe'n sicrhawyd gan y tîm arweinyddiaeth uwch (SLT) bod trefniadau yn eu lle, drwy dargedau diogelu adrannol a chyfarfodydd rhyngadrannol rheolaidd, i sicrhau bod y gwasanaethau plant a materion diogelu ehangach i'w gweld ar draws y cyngor. Er gwaethaf perthynas waith gadarnhaol gyda gwasanaethau plant, roedd penaethiaid adrannau yn cydnabod nad oedd hyn bob amser yn sicrhau bod plant a theuluoedd yn derbyn gwasanaeth cwbl 'gydgysylltiedig'. Roedd angen mwy o waith i integreiddio gweithio traws-gyfarwyddiaeth i leihau dyblygu ac i wella canlyniadau ar gyfer plant a theuluoedd.

Dyfyniad gan uwch reolwr

"Rydym yn gweithio'n agos gyda gwasanaethau plant, ond nid oes gennym broffil clir o'u hanghenion. Rydym yn gweithio mewn seilos yma, ond rydym yn ceisio cau'r seilos hynny. Bydd gwasanaethau addysg/tai yn gwneud popeth y gallant i gefnogi teuluoedd i atal digartrefedd/methiant addysgol ond mae hyn yn digwydd yn fwy anffurfiol na'n ffurfiol."

3.7. Nododd y tîm arweinyddiaeth uwch fod cydberthnasau gwaith da gyda phartneriaid ac roedd y farn hon yn cael ei hatgyfnerthu gan y trydydd sector ac asiantaethau partner statudol a gyfwelwyd. Nodwyd y penodiad diweddar ar gyfer arweinydd strategol i wasanaethau plant yn y bwrdd iechyd lleol ac fe'n gwnaed yn ymwybodol o rywfaint o waith aml-asiantaeth cychwynnol i ddatblygu prosesau newydd a diwygio dogfennau sy'n ofynnol gan y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant. Mae Bwrdd Partneriaeth rhanbarthol wedi'i sefydlu ac roedd cyfraniad Cyngor Sir Ynys Môn i hwn, i fwrdd rhanbarthol diogelu plant (SCB) ac i'r agenda Prevent yn amlwg. Fodd bynnag, dangosodd tystiolaeth o adolygiadau achos yn ogystal â chyfweliadau gyda staff, rheolwyr a phartneriaid nad oedd trefniadau partneriaeth yn ddull effeithiol, integredig o ddatblygu/darparu gwasanaethau i blant a theuluoedd. Canfuwyd bod asiantaethau wedi gweithio'n gytûn gyda'i gilydd yn hytrach na dal ei gilydd i gyfrif mewn gwirionedd am eu cyfraniadau ehangach i drefniadau diogelu.

Dyfyniad o'r arolwg staff

"Mae partneriaethau ag asiantaethau eraill wedi'u creu drwy wybodaeth a pherthnasoedd personol a chymhelliant gweithwyr cymdeithasol unigol. Nid oes unrhyw ymateb corfforaethol i weithio mewn partneriaeth a chael gafael ar adnoddau ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth."

3.8. Ar adeg yr arolygiad hwn, roedd gwasanaethau plant Ynys Môn yn wynebu heriau parhaus sy'n gysylltiedig â sefydlogi'r gweithlu, rhoi'r ddeddfwriaeth newydd ar waith ac ad-drefnu darpariaeth i gyflawni GCCh a gwaith ataliol mwy effeithiol yn ogystal â gwasanaethau statudol i blant a theuluoedd, pob un yn erbyn cefndir o galedi a mwy o alw. Roedd absenoldeb dros dro pennaeth hirsefydlog y gwasanaeth hefyd wedi arwain at gollu gwybodaeth leol ac arbenigedd. Roedd y tîm arweinyddiaeth uwch a'r aelodau etholedig yn cydnabod yr heriau hyn ac roedden nhw wedi datblygu cynllun gwella ar gyfer y gwasanaeth.

3.9. Roedd uwch arweinwyr yn cydnabod diffyg ffocws rheoli parhaus yn y gorffennol; hefyd bod cyflawni cynnydd yn erbyn y cynllun gwella wedi bod yn rhy araf. Nododd yr arolygwyr ffocws gwell yr awdurdod ar wasanaethau plant drwy fuddsoddiad cynyddol mewn cyllideb sylfaenol ac ar gyfer prosiectau gwella, a chroesawyd rhaglen y cyngor o newid trawsnewidiol. Ochr yn ochr â rhoi'r gofynion sy'n deillio o'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant ar waith, mae'r rhain yn cynnwys: datblygu hwb GCCh; sefydlu tîm teuluoedd gwydn; ac alinio gwasanaethau ataliol a GCCh yn fwy effeithiol gyda'r sector statudol. Roedd hefyd yn hanfodol i bennu sut y gallai gwasanaethau statudol ac ataliol weithio'n well gyda'i gilydd i gynhyrchu asesiadau cymesur a mynd i'r afael ar yr un pryd ag anghenion cymwys a'r rhai nad ydynt yn gymwys; roedd angen ymgorffori'r agwedd hon yn yr agenda ar gyfer newid.

3.10. Roedd yr awdurdod wedi recriwtio capasiti rheoli ychwanegol i gefnogi'r rhaglen newid drawsnewidiol. Roedd hon dan arweiniad uwch reolwr gwasanaethau plant profiadol ar secondiad, a dan oruchwyliaeth panel o aelodau etholedig. Roedd gan arolygwyr amheuan difrifol ynghylch y cyflymder y symudodd y cynlluniau hyn yn eu blaenau. Y prif bryder a nodwyd oedd diffyg capasiti diogel y gweithlu i sicrhau'r

newidiadau a ddymunir i ddarpariaeth ataliol, i roi'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant ar waith ac i sicrhau'r gwelliant sydd ei angen i gyflawni cyfrifoldebau statudol. Er gwaethaf rhai cynigion lefel uchel fel y bwriad i symud gwasanaethau'r Tîm o Amgylch y Teulu o ddysgu gydol oes i wasanaethau plant, nid oedd unrhyw 'fap ffordd' clir o sut y byddai'r newidiadau hyn yn cael eu cyflawni. Roedd y tîm arweinyddiaeth uwch a'r aelodau etholedig yn cydnabod yn llawn bod ganddynt lawer i'w wneud i lywio eu dyheadau gwella i fframwaith cyfannol â ffocws i gyflwyno gwasanaethau plant a theuluoedd. Cydnabuwyd bod y ffocws hyd yn hyn wedi bod gormod ar y cynllun prosiect a dim digon ar ymgysylltu neu weithredu. Roedd angen i'r awdurdod fod yn fwy rhagweithiol er mwyn sicrhau bod newid yn cyflymu a'i fod yn cael ei gyflawni mewn modd sy'n cludo staff gyda nhw ac yn cefnogi ymgysylltiad ystyrlon partneriaid a defnyddwyr gwasanaeth.

3.11. Gwelwyd nad oedd trefniadau comisiynu a dyrannu adnoddau i wasanaethau ar gyfer plant a theuluoedd yn cael eu defnyddio'n effeithiol i hyrwyddo'r effaith fwyaf cadarnhaol ar ganlyniadau i blant a theuluoedd. Ni chanfu'r arolygwyr ddigon o dystiolaeth bod yr awdurdod wedi defnyddio gwybodaeth fanwl am ei boblogaeth fel sail i'w drefniadau comisiynu. Hefyd roedden nhw wedi bod yn rhy araf i ymgysylltu gyda phlant a theuluoedd er mwyn sicrhau bod eu lleisiau'n cael eu dal i gyfrannu at lywio darpariaeth y gwasanaeth. Nodwyd y bwriad i ddefnyddio data lleol a gasglwyd ar gyfer yr asesiad poblogaeth rhanbarthol a'r dangosyddion canlyniadau llesiant cenedlaethol yn y dyfodol. Fodd bynnag, rhaid i'r awdurdod, ynghyd â phartneriaid, ddatblygu dull cydlynol o gasglu a dadansoddi gwybodaeth am anghenion cymunedau lleol yn gyflym, yn ogystal â gwybodaeth perfformiad, yn enwedig ar y rhyngwyneb rhwng y gwasanaethau statudol ac ataliol, i greu sylfaen o dystiolaeth gadarn fel sail i gefnogi eu cynlluniau strategol. Hefyd i ennill dealltwriaeth o effaith bosibl GCCCh a gwasanaethau ataliol ar liniaru'r angen i blant a theuluoedd dderbyn (neu aildderbyn) darpariaeth statudol.

3.12. Roedd gan reolwyr fynediad at ddata perfformiad drwy'r swyddog perfformiad corfforaethol a defnyddiwyd gwybodaeth i fesur rhai agweddau ar berfformiad. Nodwyd bod pennaeth y gwasanaethau plant wedi defnyddio'r data perfformiad yn adeiladol i gefnogi achosion busnes ar gyfer mwy o fuddsoddiad mewn gwasanaethau plant ac yn yr hwb GCCCh. Er bod systemau gwybodaeth yn cefnogi datblygiad adroddiadau unigryw, nid oedd gwybodaeth reoli yn cael ei defnyddio'n systematig i herio perfformiad neu i wella ansawdd gwasanaethau ar gyfer plant a theuluoedd. Roedd arolygwyr yn bryderus nad oedd gwybodaeth perfformiad fel y wybodaeth mewn perthynas â chysylltiadau ailadroddus, ail-atgyfeiriadau ac asesiadau yn cael eu defnyddio'n adeiladol i herio'r awdurdod a/neu arferion eu partneriaid, er ei bod yn cael ei chasglu'n rheolaidd.

3.13. Roedd rheolwyr yn cydnabod bod angen gwella mecanweithiau sicrhau ansawdd cyffredinol. Roedd uned sicrhau ansawdd a diogelu wedi'i sefydlu ac roedd fframwaith sicrhau ansawdd a pherfformiad ar waith. Fodd bynnag, roedd hyn wedi'i dan-ddatblygu'n sylweddol ac nid oedd ganddo'r capasiti i fonitro cynnydd yn erbyn cynllun gwella gwasanaethau plant. Gwelsom fod gwaith yr uned yn canolbwyntio'n bennaf ar sicrhwydd adroddiadau plant mewn gofal ac ar brosesau amddiffyn plant statudol. Nid oedd archwilio arferol o achosion gan reolwyr ar draws y gwasanaethau plant yn fwy cyffredinol wedi'i wreiddio mewn busnes craidd. Ac nid oedd trefniadau monitro perfformiad na sicrhau

ansawdd yn cynnwys: dull aml-asiantaeth o fonitro trothwyon; gwybodaeth a gafwyd o amrywiaeth ddigon eang o ffynonellau, gan gynnwys adborth gan ddefnyddwyr; neu ymgynghoriadau uniongyrchol gyda staff. Nodwyd bod canlyniadau cwynion a chanmoliaeth yn cael eu rhannu gyda rheolwyr gwasanaethau a'u trafod mewn panel chwarterol ond nid oedd mecanwaith cyson i dynnu sylw at bwyntiau dysgu neu ar gyfer lledaenu hyn yn effeithiol i lywio gwelliannau mewn gwasanaethau. Gwelwyd nad oedd adroddiadau ar berfformiad ac ansawdd wedi'u casglu a'u coladu eto fel mater o drefn mewn ffordd a oedd yn ddigon ystyrion i lywio gwell dadansoddiad o effeithiolrwydd gwasanaeth mewn perthynas â gwella canlyniadau i blant a theuluoedd. O ganlyniad, nid oedd y defnydd o wybodaeth perfformiad a monitro sicrhau ansawdd i ysgogi gwelliant parhaus yn gyson effeithiol.

3.14. Roedd yr awdurdod lleol yn ymwybodol o'r gofyniad hirdymor i wella gwasanaethau ar gyfer plant a theuluoedd yn Ynys Môn ac yn cydnabod, er gwaethaf rhai gwelliannau i arfer, nad oedd cynnydd wedi parhau i ddigwydd ar gyflymder hyd yma. Fodd bynnag, roedd y prif swyddog gweithredol, uwch reolwyr ac aelodau etholedig wedi ymrwymo'n gryf i sicrhau diwylliant gwasanaeth oedd yn croesawu adborth adeiladol i gefnogi dysgu, datblygu a chynnal gwelliannau. Roedd y rhan fwyaf o'r staff a gyfwelwyd yn gadarnhaol am argaeledd/hygyrchedd cyfleoedd hyfforddi a datblygu, er gwaethaf materion capasiti. Roedd pob aelod o staff wedi mynychu hyfforddiant y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant, roeddent yn frwdfrydig, ac yn arddangos lefel dda o ddealltwriaeth am egwyddorion y Ddeddf a'r newidiadau mewn arfer y byddai rhoi'r Ddeddf hon ar waith yn gofyn amdanynt.

Dyfyniad gan weithiwr cymdeithasol

"Wedi dod drwy gyfnod anodd ac mae'r Ddeddf newydd yn gyfle i edrych ar atal ac arfer ac felly gobeithio am wella."

3.15. Fodd bynnag, roedd dilyn cynnydd hyfforddiant wedi cael ei rewi wrth roi'r Ddeddf ar waith ac roedd brwdfrydedd pwysig staff yn dechrau lleihau. Roedd hyder yn brin o ran sut y byddai'r strwythur yn y dyfodol yn edrych a sut y byddai'n cael ei staffio. Nid oedd trefniadau systematig yn ddigon sefydledig ar draws y gwasanaeth i gasglu a lledaenu dysgu ehangach o adborth defnyddwyr gwasanaeth neu ymarfer gwaith cymdeithasol. Roedd hyn ynghyd â diffyg capasiti a goruchwylio rheoli aneffeithiol a nodwyd drwy'r achosion a adolygwyd gennym yn llesteirio datblygiad proffesiynol.

3.16. Roedd rhwystrau i recriwtio a chadw gweithlu medrus, cymwys, galluog a phrofiadol wedi effeithio'n negyddol ar berfformiad yn y gwasanaethau i blant. Roedd cyfraddau absenoldeb uchel wedi gwaethygu'r broblem hon. Roedd bregusrwydd arbennig ar lefel rheolwr tîm. Er ei fod yn dacteg adeiladol i leihau pwysau gwaith, roedd dibynnu ar contractau tymor byr i staff asiantaeth wedi cymhlethu anghysondebau mewn arfer a gwneud penderfyniadau er anfantais i blant a theuluoedd sy'n derbyn gwasanaethau. Roedd llawer o'r cwynion a welwyd gan yr arolygwyr yn adleisio pryderon ynglŷn â newid gweithiwr cymdeithasol a diffyg cyfathrebu neu gyfathrebu gwael yn aml. Roedd angen

datblygu strategaethau cadarn ar gyfer recriwtio a chadw ystod lawn o staff gwaith cymdeithasol a staff cymorth, gan gynnwys cynllun olyniaeth gweithlu, a'u rhoi ar waith ar frys, os yw'r awdurdod am gyflawni'r newidiadau angenrheidiol i wella canlyniadau i blant a theuluoedd.

Dyfyniad gan weithiwr cymdeithasol

“Taflood defnyddiwr gwasanaeth hyn i fy ngwyneb – chi yw'r seithfed gweithiwr cymdeithasol – pa mor hir fyddwch chi o gwmpas?
Nawr oherwydd newid mewn rôl, bydd y person hwn yn cael newid arall.
Mae hyn yn gwneud i mi deimlo'n ofnadwy.”

3.17. Dywedodd y mwyafrif o'r staff a rheolwyr gweithredol a gafodd eu cyfweld wrthym eu bod yn falch o weithio i wasanaethau plant Ynys Môn ac ar y cyfan eu bod yn teimlo bod pobl yn gwerthfawrogi'r gwaith maen nhw'n ei wneud. Fodd bynnag, tra bod llwythi gwaith yn “hylaw yn unig” roedden nhw'n dod dan bwysau cynyddol, o ran maint a chymhlethdod. Bu i bartneriaid fynegi pryderon hefyd nad oedd gan weithwyr cymdeithasol a rheolwyr oedd yn derbyn achosion wedi'u trosglwyddo ddigon o amser i ddarllen neu i ddeall hanes a chyd-destun yr achos. At hynny, roedd y staff yn teimlo'n rhwystredig ac yn bryderus ynghylch sut roedd diffyg capasiti gweithwyr cymdeithasol a lefelau annigonol o gymorth busnes yn eu rhwystro rhag creu perthynas waith effeithiol gyda phlant a theuluoedd; hyn ochr yn ochr â system gofnodi electronig anhylaw oedd yn achosi rhywfaint o straen a phryder ymhlith y gweithlu.

3.18. Nodwyd y byddai cwblhau'r cynllun gwerthuso swyddi yn arwain at y potensial o wella rhagolygon recriwtio a chadw gweithwyr cymdeithasol ond nid oedd arolygwyr yn hyderus y byddai dyfarniad cyflog ynddo ei hun yn cefnogi cadw staff, neu y byddai canlyniad y cynllun gwerthuso swyddi yn effeithio'n gadarnhaol ar recriwtio staff cefnogi busnes.

3.19. Yn gyffredinol, roedd yn amlwg bod ysbryd staff wedi codi yn ddiweddar, ac roedd ymatebion i arolwg staff a ddosbarthwyd gennym yn cefnogi hyn. Fodd bynnag, mynegwyd lefelau amrywiol o bryder am effaith bosibl y newid sydd i ddod, yn arbennig ynghylch gweithio hyblyg ac ystwyth. Roedd hefyd yn gadarnhaol bod gweithwyr cymdeithasol yn gyffredinol yn teimlo bod yr holl reolwyr ar draws y gwasanaeth yr un mor hawdd mynd atynt ac ymatebol â'i gilydd a'u bod yn cael cymorth i reoli eu gofynion gwaith. Gwelwyd bod ysbryd staff, er ei fod yn gwella, yn parhau i fod yn fregus.

3.20. Dywedodd llawer o'r staff wrthym nad oedd ganddynt oruchwyliaeth reolaidd ac nad oedd unrhyw sesiwn gyflwyno â strwythur ar gyfer staff asiantaeth neu ddarpariaeth well ar gyfer gweithwyr newydd gymhwyso. Roedd hyn yn ddiffyg sylweddol yn arbennig mewn awdurdod sydd ar hyn o bryd yn fregus oherwydd bod staff yn gadael, gydag ysbryd isel ac sydd mor ddibynnol o ganlyniad ar staff asiantaeth.

Dyfyniad o'r arolwg staff

"Ni chefais sesiwn gyflwyno o gwbl a chefais fy llwyth achosion ar fy ail ddiwrnod, felly dim ond nawr yr wyf yn teimlo fy mod yn y broses o ymgyswrtio gyda pha gefnogaeth sydd ar gael i deuluoedd yn lleol. Mae hyn yn fy rhoi dan bwysau mwy byth."

3.21. Dangosodd tystiolaeth a gafwyd o'n hadolygiad o gofnodion goruchwylio a gwerthuso nad oedd staff yn cael eu goruchwylio'n ddigon rheolaidd a bod sesiynau yn aml o ansawdd gwael. Roedd diffyg goruchwyliaeth fyfyrion mewn cofnodion goruchwylio ac nid oeddent yn ystyried anghenion lles neu hyfforddi. Roedd cofnodion a welwyd yn bennaf yn adlewyrchu trafodaeth achos yn seiliedig ar dasg. Nid oedd unrhyw un o'r dogfennau gwerthuso a adolygwyd yn cynnwys cyfeiriad at gymwyseddu gwaith cymdeithasol neu ddatblygiad proffesiynol parhaus ar gyfer gweithwyr cymdeithasol. Ac ni welwyd tystiolaeth o osod amcanion perfformiad clir ar gyfer datblygiad proffesiynol neu ddatblygiad personol.

3.22. Nodwyd bod bregusrwydd arwyddocaol ar lefel rheolwr tîm ac uwch ymarferydd ar draws yr holl dimau. Roedd y goruchwylio a dderbyniwyd gan reolwyr tîm ac uwch ymarferwyr yn llai rheolaidd a nodwyd ei fod yn aml yn fregus oherwydd galwadau cystadleuol. Hefyd, nid oedd unrhyw raglen gyflwyno neu hyfforddi ragweithiol ar gyfer staff sy'n symud i mewn i rôl rheoli. Mynegodd rheolwyr a staff bryder cynyddol bod anghysondebau o ran amser rheoli a phrofiad yn effeithio fwyfwy ar gadernid a diogelwch y gwasanaeth yn ogystal ag ar ansawdd y gwasanaethau a dderbynnir gan blant a theuluoedd.

Casgliad

Roedd uwch arweinwyr o'r un farn am wella diogelu a hyrwyddo gwasanaethau sy'n cefnogi plant a theuluoedd i sicrhau cadernid a ffordd o fyw annibynnol. Roedden nhw wedi ceisio cryfhau'r ymrwymiad hwn drwy fuddsoddi mwy mewn gwasanaethau plant. Mae angen trosi cynlluniau strategol yn strategaeth ar gyfer cyflenwi gwasanaethau ataliol a statudol o ansawdd da ac sydd wedi'u hintegreiddio'n dda. Dylid lledaenu'r strategaeth yn well drwy'r gweithlu a'i rhannu yn fwy effeithiol gyda phartneriaid. Roedd angen i'r cyngor adeiladu ar y berthynas sydd ganddo gydag asiantaethau partner er mwyn sicrhau perchnogaeth ar y cyd o'r cyfeiriad strategol i wasanaethau plant, yn ogystal â'r angen am ysgogiad gweithredol i wella gwasanaethau a chanlyniadau ar gyfer plant a theuluoedd. Roedd uwch arweinwyr yn cydnabod bod eu ffocws ar wasanaethau plant wedi bod yn annigonol yn y gorffennol a bod cyflymder y gwella yn rhy araf. I gydnabod hyn, roedd y cyngor ar fin cychwyn rhaglen uchelgeisiol o newid trawsnewidiol; fodd bynnag, nodwyd pryderon ynghylch diffyg capasiti diogel y gweithlu i sicrhau'r newid a ddymunir yn erbyn cefndir o galedi a galw cynyddol. Roedd angen gwelliant â ffocws parhaus a chyflymach i hyrwyddo diogelwch a lles plant a theuluoedd yn fwy effeithiol.

Nid oedd dadansoddiad o risgiau ac anghenion parhaus cymunedau yn llywio cynllunio ar gyfer y gwasanaethau i blant. Nid oedd trefniadau rheoli perfformiad, monitro sicrwydd ansawdd neu strategaethau i sicrhau bod yr awdurdod yn cadw diwylliant o ddysgu yn cynnwys lleisiau plant a theuluoedd. Ac nid oedden nhw wedi'u hymgorffori'n ddigon i ddarparu dealltwriaeth drylwyr o'r gwahaniaeth yr oedd help, gofal a chefnogaeth a/neu amddiffyn yn ei wneud i blant a theuluoedd. Roedd angen i uwch arweinwyr wella eu gwybodaeth am arferion a pherfformiad i'w galluogi i gyflawni eu cyfrifoldebau yn fwy effeithiol.

Roedd y gweithlu wedi ymrwymo i sicrhau canlyniadau da i blant a theuluoedd ac, er ei fod yn fregus, roedd ysbryd staff yn gwella. Fodd bynnag, nid oedd gwasanaethau bob amser yn cael eu darparu gan weithlu medrus, cymwys, galluog a phrofiadol gyda'r capasiti i helpu, gofalu a chefnogi a/neu amddiffyn plant a theuluoedd yn gyson ac effeithiol. Roedd bregusrwydd arbennig ar lefel rheolwr tîm. Gwelwyd bod rheolwyr, gan gynnwys uwch reolwyr, yn hawdd mynd atynt ac roedd amrywiaeth dda a digonedd o gyfleoedd hyfforddi ar gael ar gyfer staff. Ond roedd angen goruchwyllo cryfach o arferion, goruchwyliaeth staff o ansawdd gwell ac yn fwy rheolaidd, a rhagolygon cryfach ar gyfer datblygu arweinyddiaeth er mwyn cefnogi'r gweithlu i gynnig gwasanaethau sy'n arwain at ganlyniadau cadarnhaol i blant a theuluoedd.

Methodoleg

Cyn y gwaith maes

Cyflawnodd yr awdurdod hunanasesiad a rhoi dogfennau gwybodaeth perfformiad i AGGCC mewn perthynas â ffocws yr arolygiad. Adolygwyd y wybodaeth a ddarparwyd a'i defnyddio i lywio llinellau ymholi manwl ar gyfer yr arolygiad.

Gwaith maes

Roedd y tîm arolygu ar y safle yn Ynys Môn am wyth diwrnod yn ystod mis Tachwedd 2016.

Adolygiad achos: ystyriodd yr arolygwyr 46 o achosion a ddewiswyd ar hap ac archwilio 20 o'r rhain yn fwy manwl gyda gweithwyr cymdeithasol a'u rheolwyr, gweithwyr proffesiynol eraill oedd yn rhan o'r achos a phlant a theuluoedd. Cynhaliwyd 24 o gyfweiliadau gyda gweithwyr achos a rheolwyr tîm wedi'u neilltuo yn ogystal â 7 cyfweiliad gyda phlant, teuluoedd a/neu ofalwyr. Cynhaliwyd un cyfweiliad dilynol â gweithiwr proffesiynol arall.

Cyfweiliadau a grwpiau ffocws: cynhaliodd arolygwyr 20 o gyfweiliadau unigol neu gyfweiliadau grŵp gydag uwch reolwyr, staff, aelodau etholedig a phartneriaid.

Arolwg staff: cynhaliwyd arolwg SNAP ar-lein ar gyfer 76 aelod o staff yn y gwasanaethau plant; dychwelwyd 31 o holiaduron.

Arsylwi arfer: arsylwodd yr arolygwyr ar waith y tîm dyletswydd ac asesu a'r panel porth cyfreithiol.

Adolygiad o gwynion a chanmoliaeth: adolygodd arolygwyr pob cwyn a chanmoliaeth a wnaed ynghylch gwasanaethau plant rhwng mis Ebrill a mis Medi 2016.

Adolygiad o ddogfennau goruchwyllo a gwerthuso: adolygodd arolygwyr sampl ar hap o ddogfennau goruchwyllo a gwerthuso 11 o staff y gwasanaethau plant.

Gellir gweld mwy o fanylion ynghylch y fframwaith ar gyfer arolygu, ymgysylltu ac adolygu perfformiad awdurdodau lleol yma: www.cssiw.org.uk/providingacareservice/our-inspections/how-we-inspect-local-authorities/?skip=1&lang=cy

Y tîm arolygu

Roedd y tîm arolygu yn cynnwys pedwar arolygwr:

- Arolygydd arweiniol: Bobbie Jones
- Arolygwyr tîm: Christine Jones, Marc Roberts, Katy Young

Cydnabyddiaethau

Hoffai AGGCC ddiolch i'r bobl a gyfrannodd at yr arolygiad: plant, teuluoedd a gofalwyr, staff a rheolwyr Cyngor Sir Ynys Môn, darparwyr gwasanaethau a sefydliadau partner, gan gynnwys y trydydd sector, am eu hamser, eu cydweithrediad a'u cyfraniadau at yr arolygiad hwn.

This page is intentionally left blank

Cyngor Sir Ynys Môn	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith/ Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	13/03/2017
Pwnc:	Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant
Aelodau(au) Portffolio	Aled Morris Jones
Pennaeth Gwasanaethau:	Llyr Bryn Roberts
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	Llyr Bryn Roberts - Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant (Gweithrediadau) 01248 752 765 llyrbrynroberts@YnysMon.gov.uk
Aelodau lleol	Yn berthnasol i bob Aelod

1.0 Cefndir

- 1.1 Mae Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) wedi datblygu fframwaith newydd ar gyfer arolygu awdurdodau lleol, ymgysylltu ac adolygu perfformiad. Mae'r dull trosfwaol o arolygu, ymgysylltu ac adolygu perfformiad yn golygu ymgysylltu â phobl, staff ac aelodau etholedig. Eu nod yw cefnogi prosesau trylwyr ar gyfer casglu tystiolaeth a gwybodaeth drylwyr sydd, ill dau, yn cyfrannu at y broses sicrwydd ac yn gwneud swyddogion ac aelodau etholedig yn fwy atebol am ddigonolrwydd ac ansawdd y gwasanaethau cymdeithasol. Mae cyflwyno rhaglen arolygu graidd ar gyfer y gwasanaethau cymdeithasol i blant ac oedolion yn ganolog i'r ymagwedd hon.
- 1.2 Cafodd gwasanaethau Plant Ynys Môn eu harolygu gan AGGCC yn ystod mis Hydref a Tachwedd 2016.

2.0 Sgôp yr arolygiad

- 2.1 Roedd yr arolygiad yn canolbwyntio ar y modd y mae plant a theuluoedd yn cael eu grymuso i gael mynediad at wasanaethau cymorth a gofal ac ar ansawdd y canlyniadau a gyflawnir ar gyfer plant sydd angen cymorth, gofal a chefnogaeth ac / neu eu diogelu, gan gynnwys plant sydd wedi dod i ofal yr awdurdod lleol yn ddiweddar. Roedd yr arolygiad hefyd wedi gwerthuso

ansawdd y trefniadau arwain, rheoli a llywodraethu a oedd ar waith i ddatblygu a chefnogi gwasanaethau cymorth.

- 2.2 Roedd sgôp yr arolygiad hwn yn cynnwys:
- Plant a phobl ifanc a gyfeiriwyd neu a ailgyfeiriwyd at yr awdurdod lleol, gan gynnwys y sawl y mae angen camau brys yn eu cylch er mwyn eu diogelu;
  - Plant a theuluoedd sydd wedi cael eu cyfeirio ac/neu eu "trosglwyddo i lawr" i wasanaethau ataliol;
  - Plant sy'n destun asesiad;
  - Plant a ddaw yn blant sy'n derbyn gofal; a
  - Phlant sy'n destun ymchwiliadau amddiffyn plant.
  - Ansawdd y wybodaeth a roddir i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd gan y gwasanaeth IAA
  - Profiadau plant, pobl ifanc a'u teuluoedd sydd wedi derbyn Cyngor a Chymorth gan y gwasanaeth IAA a chanlyniadau hynny
  - Y trefniadau arweinyddiaeth, llywodraethu a phartneriaeth sydd ar waith i gefnogi cyflawniad y gwasanaeth IAA.
- 3.0 Derbyniodd yr Awdurdod Lleol adroddiad drafft gan AGGCC ar 3^{ydd} Ionawr 2017 yn amlinellu'r meysydd yr oedd angen eu gwella, a gofynnodd i'r Gwasanaeth ddarparu Cynllun Gweithredu mewn ymateb i'r argymhellion yn yr adroddiad. Bydd adroddiad terfynol AGGCC yn cael ei gyhoeddi ar 7 Mawrth.
- 4.0 Cynllun Gwella Gwasanaethau (Ynghlwm)**
- 4.1 Dros yr ychydig fisoedd diwethaf, mae'r Gwasanaethau Plant wedi bod yn gweithio ar Gynllun Gwella Gwasanaeth (CGG) diwygiedig i gwrdd â gofynion adroddiad arolygu AGGCC. Mae'r CGG blaenorol bellach wedi ei gau a bydd adroddiad yn cael ei ddarparu yn cadarnhau hynny.
- 4.2 Roedd y prif flaenoriaethau ar gyfer y CGG newydd yn cynnwys:
- a) Datblygu'r gweithlu gan ganolbwyntio ar gyfleoedd recriwtio, cadw a datblygu fel y gall Rheolwyr i ddarparu cefnogaeth addas i staff.
  - b) Gwella ansawdd ymarfer mewn perthynas â diogelu, asesu a chynnal ymyraethau gyda phlant a theuluoedd a sicrhau bod ymyrraeth o safbwynt gwaith cymdeithasol yn cyd-fynd â'r ffordd wahanol o weithio gyda theuluoedd yn unol â'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant newydd (2014).
  - c) Cryfhau cynlluniau gweithredol gyda phartneriaid i gefnogi cydlyniad effeithiol y gwasanaethau.
  - d) Cryfhau rheoli perfformiad a'r fframwaith perfformiad a'r trefniadau sicrhau ansawdd o fewn y Gwasanaeth.

- d) Ailfodelu strwythur y gwasanaeth i fynd i'r afael â'r angen am well ymyraethau ataliol a dwys a gwella gallu'r Rheolwr i gefnogi a goruchwylio staff yn effeithiol.
- f) Gweithredu Hyb Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth yn y Gwasanaethau Plant.
- g) Gweithredu'r Tîm Teuluoedd Gwydn i ddarparu cymorth dwys i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd fel y gallant barhau i fyw gyda'u teuluoedd.
- h) Gwella cyfrifoldeb yr awdurdod lleol fel Rhiant Corfforaethol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal.
- i) Parhau i gefnogi uwch arweinwyr ac aelodau i wella eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r cymhlethdodau a'r risgiau sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau i blant.

5.0 Casgliad

- 5.1 Mae'r CGG yn canolbwyntio ar feysydd y mae angen gwneud cynnydd sylweddol yn eu cylch yn ystod y 12-18 mis nesaf. Mae AGGCC wedi croesawu'r ymrwymiad a fynegwyd gan yr uwch swyddogion a chynrychiolwyr y cyngor a'r ymagwedd adeiladol mewn ymateb i'r arolygiad. Ymgynghorwyd gyda staff y Gwasanaethau Plant ac maent yn ymwybodol o'r gwaith y mae angen ei wneud. Mae'r partneriaid allweddol yn cytuno bod angen cryfhau cynlluniau gweithredol i gefnogi cydlynid effeithiol y gwasanaethau.
- 5.2 Mae gwaith eisoes wedi dechrau ar nifer o feysydd allweddol. Bydd monitro cynnydd a gweithredu'r CGG yn digwydd drwy'r UDA, Panel Aelodau a thrwy gyfarfodydd rheolaidd gydag AGGCC.

	CAMAU I'W CYMRYD	SWYDDOG ARWEINIOL	CYCHWYN	DIWEDD	YR ADNODDAU / CYMORTH ANGENRHEIDIOL A DIWEDDARIAD	CANLYNIAD / GWELLIANT DISGWYLIEDIG
1. Gweithlu hyderus a chymwys gyda chapasiti digonol i ddarparu gwasanaeth cyson ac effeithiol.						
Tudalen 49	<p>1.1 Datblygu'r Strategaeth Gweithlu i i gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arfer dda o ran Recriwtio • Cadw a chefnogi staff • Trefniadau cynefino clir • Cyfeillio • Hyfforddi a mentora • Cysgodi • Cyfleoedd gwell i hyfforddi a datblygu ar ôl cymhwyso • blwyddyn gyntaf yn canllawiau ymarfer <p>Dolen Argymhelliad rhif 5 yr AGGCC: Dylid datblygu strategaeth gweithlu gadarn ar frys a fydd yn cynnwys amcanion ar gyfer y tymor byr, canolig a hir ar gyfer recriwtio a chadw gweithwyr cymdeithasol.</p>	<p>Melanie Jones, Rheolwr Gwasanaeth GAP</p> <p>Cefnogir gan: Ann Postle, Cydlynnydd Dysgu Ymarfer</p> <p>Dawn Owen, Rheolwr Tîm Maethu</p> <p>Llyr Ap Rhisiart, GICD</p> <p>Kelly Schofield, Uwch Ymarferydd</p> <p>Leighton Rees, Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant</p>	Ionawr 2017	Dogfen wedi ei chwblhau erbyn Ebrill 2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Papur Strategaeth Gweithlu Cychwynol wedi'i ddrafftio. 2. Sesiwn i Reolwr ar ganllawiau Cynefino wedi ei drefnu ar gyfer mis Mawrth. 3. Sesiwn Gynefino Gorfforaethol yn cael ei chynnal yn fisol ar gyfer staff newydd. 4. Canllawiau ar flwyddyn gyntaf ymarfer wrthi'n cael eu hadolygu gan y Cydlynnydd Dysgu Ymarfer. 	<p>Archwiliad o waith sy'n darparu tystiolaeth o weithlu hyderus a chymwys.</p> <p>Gwelliant amlwg mewn cyfraddau recriwtio a chadw gyda mwy o staff yn cael eu recriwtio i swyddi parhaol a gostyngiad yn nifer y staff sy'n gadael. Cynefino - pob aelod newydd o staff yn cael cyfnod cynefino cynhwysfawr ac yn llwyr ymwybodol o'u rolau a'u cyfrifoldebau.</p> <p>Arsylwi sgiliau a dealltwriaeth rheolwyr o arferion recriwtio da.</p> <p>Adroddiad gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso yn dangos eu bod wedi derbyn cyfarwyddyd a disgwyliadau clir, cefnogaeth, ac adborth adeiladol ynghylch eu hymarfer ac ar ansawdd eu gwaith.</p> <p>Staff yn dweud eu bod yn fodlon yn y gweithle ac yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi wrth gyflawni eu cyfrifoldebau.</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 50	<p>1.2</p> <p>Datrys Staffio materion i gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recriwtio i swyddi parhaol • Strategaeth ymadael ar gyfer staff asiantaeth <p>Ymestyn contractau staff yr Asiantaeth tan ddiwedd mis Mehefin 2017 er mwyn sicrhau gweithlu sydd â nifer ddigonol o staff gyda digon o brofiad a lliniaru'r methiant i benodi i swyddi gweigion.</p>	<p>Penaethiaid Dros Dro y Gwasanaethau Plant</p> <p>Cefnogir gan: Rheolwyr Gwasanaeth</p> <p>Ceri Jarvis, Swyddog Adnoddau Dynol</p> <p>Rheolwyr Tîm</p> <p>Rhys Roberts, Cyllid</p> <p>Dafydd Bulman, Rheolwr Busnes a Thrawsnewid Strategol</p>	Tachwedd 2016	Rhagfyr 2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rydym yn parhau i hysbysebu am swyddi gwag drwy: <ul style="list-style-type: none"> • Wefannau ALI a gwefannau rhanbarthol • Sell2Wales • Papurau Newydd • Prifysgol 2. swyddi Gwaith Cymdeithasol ar agor i fyfyrwyr sy'n cymhwyso yn ystod y flwyddyn. 3. AD wedi cynnal sesiynau briffio ar recriwtio i Reolwyr. 4. AD i ddarparu diweddariadau rheolaidd ynghylch cyfraddau'r Gwasanaeth o ran recriwtio a chadw staff. 5. Arweiniad parhaus gan yr Adran Gyllid ar oblygiadau cost cyflogi staff asiantaeth. 6. strategaeth ymadael yn ei lle ar gyfer staff asiantaeth lle mae swyddi wedi cael eu llenwi gan weithwyr parhaol. 	<p>Gweithlu sefydlog a parhaol sy'n arwain at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gysondeb ymarfer ar draws y gwasanaeth. • Cymorth o ansawdd gwell i blant a theluoedd. • Gwell perthynas rhwng teuluoedd a gweithwyr cymdeithasol yn arwain at well canlyniadau i blant a theluoedd. <p>Partneriaid yn adrodd bod gwelliant o ran y trefniadau cydweithio â'r Gwasanaethau Plant o ganlyniad i ostyngiad mewn trosiant staff.</p>
	<p>1.3</p> <p>Adolygu'r Polisi Goruchwyllo. Bydd hyn yn cynnwys canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cod Ymarfer • Goruchwyliaeth ffurfiol ac anffurfiol neu ad-hoc • Pwrpas Goruchwyllo • Manteision Goruchwyllo • Rolau a Chyfrifoldebau • Isafswm y Sesiynau a Gynhelir a threfniadau Canslo 	<p>Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant</p> <p>Cefnogir gan: Ann Postle, Cydylynydd Dysgu Ymarfer</p> <p>Gemma Williams, Rheolwr Tîm</p>	Rhagfyr 2016	DOGFEN gwblhau erbyn Mawrth 2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Drafftio polisi goruchwyllo i bwrpas ar gyfer ymgynghori yn y Gynhadledd staff ar 27.2.17. 2. Hyfforddiant ar y Model Risg a'i gyswllt â Goruchwyllo staff i gael ei darparu ar gyfer yr holl staff erbyn diwedd Mehefin. 3. Arweinwyr Ymarfer a Rheolwyr i gynnal archwiliad 	<p>Staff yn dweud eu bod yn cael eu cefnogi yn effeithiol i gyflawni eu dyletswyddau.</p> <p>Staff yn adrodd yn gadarnhaol bod ansawdd eu hasesiadau a'u cynlluniau wedi gwella trwy oruchwyliaeth reolaidd o ansawdd.</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 51	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllunio ar gyfer Sesiwn Oruchwyllo • Cofnodi Goruchwyllo • Anghydfodau • Cyfrinachedd a Mynediad • Cysylltiadau â Pholisïau a Gweithdrefnau Eraill <p>Dolenni i Argymhelliad rhif 7 AGGCC: Dylai uwch arweinwyr gymryd camau i wella amllder, cysondeb ac ansawdd y goruchwyllo ar gyfer staff rheng flaen; rhaid sefydlu mecanwaith sicrwydd er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth ac ansawdd.</p>	<p>Llyr Ap Rhisiart, GICD</p> <p>Rheolwyr Gwasanaeth a Rheolwyr Tîm</p>			<p>o ffeiliau achos, gan ddarparu adborth yn ystod goruchwyliaeth ac arddangos gwaith enghreifftiol ar draws y gwasanaeth.</p> <p>4. Pob aelod o staff a Rheolwyr i dderbyn hyfforddiant erbyn diwedd Mehefin.</p> <p>5. Angen darparu droddiadau chwarterol ar gyfer PG ynghylch cydymffurfiaeth â'r Polisi Goruchwyllo.</p> <p>7. Rheolwyr Gwasanaeth i gynnal Archwiliad o Oruchwyliaeth 4 gwaith y flwyddyn a samplu ar hap.</p>	<p>Rheolwyr yn dweud eu bod yn gallu cefnogi staff i'r safonau gofynnol.</p> <p>Arweiniad clir ar safonau ac arfer dda yn cael ei gyfleu'n glir ac ar gael i bawb trwy Oruchwyliaeth reolaidd.</p> <p>Rheolwyr yn cydymffurfio â'r Polisi Goruchwyllo a'r Model Risg wedi ei ymgorffori yn y sesiynau Goruchwyllo gyda staff.</p> <p>Cynhelir archwiliadau rheolaidd ar draws y Gwasanaethau Plant ac Oedolion yn dangos Goruchwyliaeth o safon dda a chyson.</p> <p>Mecanwaith sicrwydd wedi ei sefydlu'n yn ganolog i sicrhau cydymffurfiaeth â'r polisi Goruchwyllo.</p>
1.4	<p>Darparu cyfleoedd datblygu ar gyfer Arweinwyr Ymarfer i gefnogi'r gweithlu i gyflawni eu dyletswyddau. Meysydd i ganolbwyntio arnynt: -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egwyddorion ar gyfer gwneud penderfyniadau cywir a diogel o ran rheoli achosion (rheolwyr â throsolwg o'r drefn gwneud penderfyniadau) • Gwella a rheoli ymarfer a pherfformiad gan gynnwys 	<p>Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant</p> <p>Non Meleri Hughes, Swyddog Hyfforddi</p> <p>Ann Postle, Cydylynydd Dysgu Ymarfer</p> <p>Dawn Owen, Rheolwr tîm</p>	Ionawr 2017	Awdit SA ar benderfyniadau cywir ac holiadur yn cadarnhau bodlonrwydd staff.	<p>1. Uned Hyfforddi yn trefnu hyfforddiant gan Ymgynghorydd Annibynnol ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egwyddorion ar gyfer gwneud penderfyniadau rheoli achos cywir a diogel (rheolwyr yn goruchwyllo'r broses gwneud penderfyniadau) • Gwella a rheoli ymarfer a pherfformiad gan 	<p>Rheolwyr yn dweud bod ganddynt fwy o hyder yn eu sgiliau i wneud penderfyniadau rheoli achos cywir a diogel.</p> <p>Cynhelir archwiliadau rheolaidd ar draws y Gwasanaeth sy'n dangos fod Rheolwyr yn gwneud penderfyniadau rheoli cywir a diogel.</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 52	<p>darparu her a chyfarwyddyd adeiladol i staff</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rheoli sgysiau anodd • Darparu Goruchwyliaeth reolaidd o ansawdd • Datblygu arweinwyr Ymarfer mewn sgiliau hyfforddi a mentora <p>Dolen i argymhelliad rhif 6 AGGCC: Dylai trefniadau ar gyfer rheolwyr tîm ac uwch ymarferwyr gael eu hadolygu er mwyn sicrhau bod capasiti ymysg rheolwyr i gadw golwg yn effeithiol ac yn gyson ar y drefn gwneud penderfyniadau, darparu her a chyfeiriad ar gyfer staff ar draws y gwasanaeth; dylai rhaglen arweinyddiaeth a datblygu fod ar gael i adeiladu gwytnwch.</p>	Llyr Ap Rhisiart, GICD			<p>gynnwys darparu her a chyfarwyddyd adeiladol i staff</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rheoli sgysiau anodd • Darparu goruchwyliaeth reolaidd o ansawdd <p>2. Mae 4 o reolwyr ar hyn o bryd yn derbyn hyfforddiant achrededig yn y maes Arweinyddiaeth a Datblygu.</p> <p>3. Bydd ailstrwythuro gwasanaethau a sefydlu timau gweithredol llai yn sicrhau mwy o gapasiti ymysg Rheolwyr i roi arweiniad, goruchwyliaeth a chefnogaeth gyson i staff.</p> <p>4. AD i ddarparu diweddariadau rheolaidd ynghylch cyfraddau recriwtio a chadw staff yn y y Gwasanaeth.</p>	<p>Staff yn dweud eu bod yn teimlo eu bod yn cael gwell cefnogaeth gan eu rheolwyr llinell i gyflawni eu cyfrifoldebau gyda hynny'n arwain at ostyngiad o ran trosiant staff, cyfraddau gwell o ran cadw staff a mwy o sefydlogrwydd yn y gweithlu.</p> <p>Archwiliadau rheolaidd o ffeiliau yn dangos gwelliant yn ansawdd yr asesiadau a'r cynlluniau gofal a chymorth. Adborth gan bartneriaid yn dangos mwy o hyder yn y gweithlu ac enw da'r sefydliad.</p>
1.5	<p>Argymhelliad 4 AGGCC: Parhau i gefnogi uwch arweinwyr i wella eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r cymhlethdodau a'r risgiau sy'n gysylltiedig â darparu gwasanaethau plant er mwyn bodloni eu hunain, partneriaid, staff a chymunedau bod eu cyfrifoldebau yn cael eu cyflawni i'r lefel orau bosib.</p> <p>AGGCC Argymhelliad 8 AGGCC: Rhaid i'r gefnogaeth wleidyddol a chorfforaethol gryf ar gyfer gwasanaethau plant barhau er mwyn sicrhau bod y gwelliannau y mae angen eu gwneud i'r gwasanaeth yn</p>	<p>Dr Gwynne Jones, Prif Weithredwr</p> <p>Dr Caroline Turner, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol</p> <p>Aelodau Etholedig</p> <p>Pennaeth y Gwasanaethau Plant</p>	Ionawr 2017	Parhaus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Panel GC a Llesiant i barhau i fonitro'r broses o gwblhau'r Cynllun Gwella Gwasanaeth. 2. Aelodau Etholedig ac Uwch Arweinwyr i barhau i gynnal ymweliadau Laming yn rheolaidd. 3. Gwaith Rhianta Corfforaethol i gael ei ddatblygu ymhellach (gweler 5.3). 4. Angen adnoddau ychwanegol i ddarparu mwy o fewnwelediad ynghylch 	<p>Uwch arweinwyr ac aelodau etholedig yn dweud bod eu cyfranogiad yn y Panel Gwasanaethau Cymdeithasol wedi datblygu eu dealltwriaeth o'r materion sylfaenol allweddol a'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gwasanaeth a'u gallu i sgrwttineiddio effeithiolrwydd y gwasanaeth.</p> <p>Uwch arweinwyr ac aelodau etholedig yn dweud bod y Cynllun</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tud	cael eu blaenoriaeth a bod y gwelliant yn cyflymu ac yn cael ei gynnal.				cymhlethdodau 'r Gwasanaethau Plant	<p>Gwella Gwasanaeth yn cael ei gyflawni ar amser ac i'r safon ofynnol.</p> <p>Uwch reolwyr yn y gwasanaeth yn dweud bod y cymorth a'r her a ddarperir gan uwch arweinwyr ac aelodau etholedig wedi parhau i wella.</p> <p>Partneriaid proffesiynol a chymunedau yn dweud bod y Cyngor yn cyflawni ei gyfrifoldebau'n effeithiol yn unol â Deddf GC a Llesiant.</p>
2. Aseidiadau, ymyriadau a phenderfyniadau amserol o safon uchel yn cael eu gwneud i ddiogelu, cefnogi a rheoli'r risgiau i blant: cronolegau, cofnodion a thystiolaeth a phecynnau cymorth ymchwil o ansawdd da						
2.53	<p>Gwelliant o ran ansawdd ymarfer.</p> <p><u>Meysydd i ganolbwyntio arnynt:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Amddiffyn plant, amddiffyn plant ac ymweliadau gwaith cymdeithasol LAC 2. Model Risg – gwella'r dadansoddiad o risg 3. Asesu - Beth sy'n bwysig, 5 maes asesu. 4. Cynlluniau sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau 5. Cwblhau cynlluniau Gofal a Chymorth dan y Ddeddf GC a Llesiant 6. Sefydlu a chynnal perthnasau o ansawdd uchel gyda phlant, pobl ifanc a'u teuluoedd. 7. Cadw cofnodion 	<p>Penaethiaid Dros Dro y Gwasanaethau Plant</p> <p>Cefnogir gan Non Meleri Hughes, Swyddog Hyfforddi Adnoddau Dynol</p> <p>Ann Postle, Cydlynnydd Dysgu Ymarfer</p> <p>Laura Mowbray, Rheolwr y Rhaglen Trawsnewid Rheolwyr Gwasanaeth</p> <p>Gemma Williams, Rheolwr tîm</p>	Ionawr 2017	Mawrth 2018	<p>Uned Hyfforddi yn trefnu hyfforddiant i'r holl staff gofal cymdeithasol ar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Amddiffyn plant 2. Model Risg – gwella'r dadansoddiad o risg ac alinio hynny gyda Goruchwyliaetho. 3. Asesu - Beth sy'n bwysig, 5 maes asesu. 4. Canolbwyntio ar ganlyniadau. 5. Cynlluniau Gofal a Chymorth. 6. Sut i sefydlu a chynnal perthnasau o ansawdd uchel gyda phlant, pobl ifanc a'u teuluoedd. 7. Cadw cofnodion. 	<p>Gwell canlyniadau i blant a phobl ifanc gyda lleihad yn nifer y plant ar y CAP a'r plant sy'n derbyn gofal</p> <p>Tystiolaeth o 'atal' a 'chefnogi' gyda mwy o blant yn aros yn eu cartrefi.</p> <p>Cynnal archwiliadau rheolaidd yn cadarnhau gwelliannau yn ansawdd yr ymarfer, asesu risg a chadw cofnodion.</p> <p>Sicrhau bod templedi rhanbarthol ar gyfer 'asesu' / cynllunio gofal a</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

	<p>8. Cwrs Cyfathrebu ar y Cyd ar sgyrsiau sy'n seiliedig ar gryfderau</p> <p>Rheolwyr tîm</p> <p>Yr holl staff</p> <p>Argymhelliad 10: Dylid gwella ansawdd yr asesiadau a'r chynlluniau er mwyn sicrhau eu bod yn gyson o ansawdd da, gyda ffocws clir ar anghenion, risgiau a chryfderau plant a theuluoedd, a bod y canlyniadau a ddeisyfir, amserlenni ac atebolrwydd ar gyfer camau gweithredu yn glir.</p>				<p>8. Datblygu canllawiau ar ymarfer da mewn perthynas â chadw cofnodion.</p> <p>9. Canllawiau ymarfer i gael eu ddatblygu mewn perthynas â AP ac ymweliadau gwaith cymdeithasol LAC.</p>	<p>chefnogaeth' sy'n cofnodi glir anghenion, risgiau, cryfderau, canlyniadau, atebolrwydd am gweithredoedd a'r amserlenni cysylltiedig ar gael i'w defnyddio yn y gwasanaethau.</p> <p>Cynhelir archwiliadau rheolaidd sy'n dangos gwelliant yn ansawdd a chysondeb y cofnodion a'u bod yn gyfredol ac yn cael eu storio yn systematig.</p>
2.2 Tudalen 54	<p>Argymhelliad 3 AGGCC: Bydd uwch arweinwyr yn y gwasanaethau cymdeithasol a'r heddlu yn gweithio gyda'i gilydd i sicrhau gwelliannau o ran:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ansawdd, 2. cysondeb a 3. amseroldeb <p>ymholiadau amddiffyn plant.</p> <p>Canllaw Ymarfer i gael ei ddatblygu rhwng yr Heddlu a'r Gwasanaethau Plant mewn perthynas ag atgyfeiriadau diogelu plant, trafodaethau / cyfarfodydd strategaeth ac ymholiadau.</p>	<p>Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant</p> <p>Cefnogir gan Alex Kaitell, Rheolwr Gwasanaeth</p> <p>DCI Andy Williams, Heddlu Gogledd Cymru</p>	Ionawr 2017	Hydref 2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cyfarfodydd misol yn cael eu trefnu rhwng y Gwasanaethau Plant a Heddlu Gogledd Cymru i fynd i'r afael â materion gweithredol ac i ddatblygu Canllawiau Ymarfer mewn perthynas ag atgyfeiriadau amddiffyn plant, trafodaethau / cyfarfodydd strategaeth ac ymholiadau. 2. PG yn cael gwybod am unrhyw anawsterau gweithredol mewn perthynas â chydweithio gyda'r Heddlu i sicrhau eu bod yn cael sylw ar frys sylw ac nad yw plant yn cael eu gadael sefyllfaoedd sy'n golygu eu bod yn agored i niwed. 3. Cynnal archwiliad i fonitro ansawdd, cysondeb a phrydlondeb ymholiadau amddiffyn plant. 	<p>Cynhelir archwiliadau rheolaidd yn dangos gwelliant yn ansawdd, cysondeb a phrydlondeb ymholiadau amddiffyn plant gan arwain at well canlyniadau i blant a phobl ifanc.</p> <p>Staff yn dweud eu bod yn cael arweiniad cliriach a bod ganddynt well dealltwriaeth o rolau a chyfrifoldebau oherwydd gweithrediad y Canllawiau Ymarfer.</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 55	<p>2.3 Argymhelliad 9 AGGCC: Dylid sefydlu trefniadau aml-asiantaethol i gryfhau cynlluniau gweithredol i gefnogi cydlynad effeithiol er mwyn sicrhau bod partneriaid statudol yn cwblhau 'Fframweithiau Asesu ar y Cyd'.</p> <p>Canllawiau Ymarfer i gael eu datblygu rhwng y Gwasanaethau Plant, Iechyd, yr Heddlu ac Addysg er mwyn sicrhau eglurder o ran trefniadau gweithredol – cytuno ar drothwy atgyfeirio, gwella ansawdd yr atgyfeiriadau, mynychu cyfarfodydd strategaeth, cyfarfodydd grŵp craidd a rhannu gwybodaeth.</p>	<p>Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant</p> <p>Cefnogir gan Alex Kaitell, Rheolwr Gwasanaeth</p> <p>Gemma Williams, Rheolwr Tîm</p> <p>DCI Andy Williams, Heddlu Gogledd Cymru</p> <p>Angela Roberts, Uwch Nyrs Diogelu</p> <p>Jayne Marr / Enid Christie, Addysg</p>	Ionawr 2017	Hydref 2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Y Grŵp Cyflawni Diogelu Lleol wedi cytuno ar 16.2.17 y dylai cyfarfod amlasiantaethol rhwng Gwynedd ac Ynys Môn gael ei gynnal i drafod trefniadau gwaith ac anawsterau presennol a'u dwyn at sylw'r BRhDP. 2. Canllawiau Ymarfer i gael eu datblygu rhwng y Gwasanaethau Plant, Iechyd, yr Heddlu ac Addysg er mwyn sicrhau eglurder o ran trefniadau gweithredol - cytuno ar drothwy atgyfeirio, gwella ansawdd yr atgyfeiriadau, mynychu cyfarfodydd strategaeth, cyfarfodydd grŵp craidd a rhannu gwybodaeth, gweler. 3.3 (4) 	<p>Canllaw Ymarfer amlasiantaethol sydd yn rhoi diffiniad clir o swyddogaethau a chyfrifoldebau lleol a threfniadau diogelu.</p> <p>Gwell trefniadau diogelu aml-asiantaethol sy'n arwain at well canlyniadau a phrofiadau i blant a phobl ifanc.</p>
3. Fframwaith sicrhau ansawdd a pherfformiad sy'n cefnogi'r awdurdod lleol i reoli ei gyfrifoldebau tuag at blant yn effeithiol						
3.1	<p>Adolygu holl blant sydd mewn gofal er mwyn sicrhau bod cynlluniau cymorth a gofal yn seiliedig ar ganlyniadau mewn lle er mwyn sicrhau fod ganddynt sefydlogrwydd tymor hir.</p> <p>Dealltwriaeth ar lefel gwasanaeth a chorfforaethol o broffil plant sy'n derbyn gofal a phlant sydd ar y CAP.</p> <p>Adolygu bob achos lle mae enwau plant wedi bod ar y Gofrestr Amddiffyn Plant am 12 mis + er mwyn penderfynnu os y dylid ei trafod yng</p>	<p>Huw Owen, Rheolwr tîm</p> <p>Cefnogir gan: Gemma Williams, Rheolwr tîm</p> <p>Rona Jones, Swyddog Adolygu Annibynnol</p> <p>Hayley Ennis, GC Ymgynghorol</p> <p>Des Barker,</p>	Ionawr 2017	Mawrth 2018	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rheolwyr Tîm i gadarnhau erbyn Mawrth 2017 pa blant / pobl ifanc fydd yn cael cynlluniau gofal a chymorth 'camu i lawr'. 2. Sicrhau Cytundeb erbyn mis Mawrth 2017 ynghylch y tasgau sy'n ofynnol er mwyn sicrhau sefydlogrwydd a'r gwaith dwys y mae angen ei wneud gyda phlant sy'n derbyn gofal / pobl ifanc a'u teuluoedd er mwyn sicrhau 	<p>Gwaith dwys gyda phlant sy'n derbyn gofal a phobl ifanc sydd angen trefniadau 'camu i lawr' llwyddiannus yn arwain at well canlyniadau.</p> <p>Cyngor yn cael sicrwydd bod lleoliadau yn diwallu anghenion plant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal. Plant yn cael eu hailsefydlu yn ddiogel yn eu cartrefi trwy leoliadau gyda'u rhieni</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynnol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 56	<p>nghyfarfod cyfreithiol (camau cyfreithiol.)</p>	<p>Cydlynnydd Amddiffyn Plant</p> <p>Gweithwyr Cymdeithasol</p>			<p>bod trefniadau 'camu i lawr' yn llwyddiannus.</p> <p>3. Swyddi o fewn y Tîm Teuluoedd Gwydn Cydnerth a phenodiadau wedi eu gwneud erbyn diwedd Mawrth 2017.</p> <p>4. Cryfhau'r broses o gynllunio gofal ar gyfer plant sy'n derbyn gofal trwy ddatblygu Canllawiau Ymarfer ychwanegol.</p> <p>5. Polisi Sefydlogi wedi ei gytuno.</p>	<p>/ gollwng Gorchmynion Gofal.</p> <p>Gweithwyr Cymdeithasol yn rhoi blaenoriaeth i argymhellion Adolygiadau LAC a bod y broses o gwblhau asesiadau a gwaith sydd ar ôl i'w wneud yn digwydd yn gyflym ac yn cael ei chynnal.</p> <p>Lleihad yn y nifer o blant mewn lleoliadau preswyl erbyn diwedd mis Mawrth 2018 o ganlyniad i waith dwys a wnaed i'w symud i drefniadau 'camu i lawr'</p> <p>Costau a gwariant ar leoliadau costus wedi lleihau'n sylweddol o ganlyniad i drefniadau 'camu i lawr' ar gyfer plant a phobl ifanc'.</p> <p>Archwiliadau o ffeiliau achos yn dangos bod cynllunio gofal gan Weithiwr Cymdeithasol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal yn gwella'n sylweddol drwy weithredu'r Canllaw Ymarfer.</p> <p>Review of looked after children and children on the CPR provides detailed information and understanding of their</p>
------------	--	---	--	--	---	---

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

						needs. This will assist with the prevention strategy and the work of the Resilient Families Team.
Tudalen 57	<p>3.2 Cryfhau ac ymgorffori'r Fframwaith Sicrhau Ansawdd o fewn y Gwasanaeth, trwy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SAA a CAP i adrodd yn chwarterol ar eu hasesiad o berfformiad gweithredol cynadleddau ac adolygiadau. 2. SAA a CAP i ddwyn sylw, ar sail thematig, at faterion yn ymwneud ag ansawdd a dysgu ar gyfer y Gwasanaeth. 3. Rheolwyr i gynnal archwiliadau rheolaidd ar feysydd sy'n canolbwyntio ar: <ul style="list-style-type: none"> • Oruchwyllo • Cofnodi • Asesu • Ansawdd, cysondeb a phrydlondeb ymholiadau amddiffyn plant <p>Llwyth achosion ac adroddiadau ynghylch ansawdd perfformiad gweithwyr i gael eu monitro yn barhaus.</p> <p>Argymhelliad 13 AGGCC: Mae angen gwreiddio trefniadau rheoli perfformiad a sicrhau ansawdd, gan gynnwys sgrwttineiddio'r galw am wasanaethau ac archwiliadau rheolaidd o ansawdd ymarfer, fel bod rheolwyr ar bob lefel yn cael gwybodaeth amserol a pherthnasol o safon uchel am berfformiad a</p>	<p>Gareth Llwyd, Rheolwr Gwasanaeth Sicrhau ansawdd</p> <p>Rona Jones, Swyddog Adolygu Annibynnol</p> <p>Des Barker, Cydlynnydd Amddiffyn Plant (CAP)</p> <p>Pob Rheolwr Gwasanaeth</p> <p>Pob Rheolwr</p> <p>Dyfrig Williams Cydlynnydd WCCIS</p>	Ionawr 2017	Mawrth 2018	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fframwaith Sicrhau Ansawdd wedi cael ei ddiwygio a'i gymeradwyo gan y Gwasanaethau Plant. 2. Cynllun Gweithredu Sicrhau Ansawdd wedi cael ei gytuno ar gyfer y 12 mis nesaf yn canolbwyntio ar archwiliadau rheolaidd ar feysydd sy'n canolbwyntio ar: <ul style="list-style-type: none"> • Oruchwyllo • Cofnodi • Asesu • Ansawdd, cysondeb a phrydlondeb ymholiadau amddiffyn plant 3. Adroddiadau archwilio i'w trafod yng nghyfarfod Rheolwyr y Gwasanaethau Plant i benderfynu ar y camau gweithredu ar gyfer dysgu. 4. Trafodaethau'n cael eu cynnal ynghylch capasiti ychwanegol o safbwynt sicrhau ansawdd ychwanegol i gydlynu trefniadau. 5. Rheolwyr i ddarparu adroddiadau amlygu misol i reolwyr gwasanaeth a PG ar ansawdd perfformiad gweithwyr i sicrhau bod digon o gapasiti iddynt fedri 	<p>Archwiliadau o adroddiadau sicrwydd ansawdd a ffeiliau achos yn dangos tystiolaeth o welliant yn ansawdd yr ymarfer a'r dysgu a bod penderfyniadau diogel yn cael eu gwneud ar bob lefel.</p> <p>Adroddiadau ansoddol rheolaidd ac amserol yn cael eu cyflwyno yn ddi-oed i'r tîm arweinyddiaeth, gan gynnwys aelodau.</p> <p>Y sefydliad yn arddangos trefniadau llywodraethu a chraffu mwy strwythuredig drwy archwilio ffeiliau achosion yn rheolaidd.</p> <p>Mae gan y Swyddog Adolygu Annibynnol / CAP rôl well o ran sicrhau ansawdd gyda hynny'n arwain at ddysgu a gwelliant yn ansawdd yr ymarfer</p> <p>WCCIS yn cefnogi rheoli perfformiad a rheoli llwyth achosion drwy nodweddion 'adrodd' hwylus sydd ar gael i Reolwyr.</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynnol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 58	<p>sicrwydd ansawdd i'w galluogi i wneud eu gwaith yn effeithiol ac i gyflawni gwelliannau.</p> <p>Argymhelliad 14 AGGCC: Dylai Llwyth achosion ac adroddiadau ynghylch ansawdd perfformiad gweithwyr gael eu monitro'n barhaus er mwyn sicrhau bod digon o gapasiti i weithwyr ymgysylltu'n effeithiol gyda phlant a'u teuluoedd.</p>				<p>ymgysylltu'n effeithiol gyda phlant a'u teuluoedd.</p> <p>6. Trafodaeth ynghylch darparu cymorth busnes ar gyfer Adolygiadau Statudol a Chynadleddau Achos.</p> <p>7. Canllawiau i gael eu datblygu mewn perthynas â rheoli llwyth achosion i sicrhau bod digon o gapasiti i weithwyr fedru ymgysylltu'n effeithiol â phlant a'u teuluoedd</p>	<p>Mae rheolwyr yn darparu adroddiadau amlygu misol i reolwyr gwasanaeth a PG ar ansawdd perfformiad gweithwyr i sicrhau bod digon o gapasiti i ymgysylltu'n effeithiol gyda phlant a'u teuluoedd.</p> <p>Mae gweithwyr â chapasiti digonol i ymgysylltu'n effeithiol â phlant a'u teuluoedd oherwydd bod Rheolwyr yn gweithredu'r Canllawiau llwyth achosion.</p> <p>Uned Diogelu a Sicrwydd Ansawdd i yrru gwelliannau a newid mewn ymarfer ar draws y Gwasanaeth wrth ddysgu o adroddiadau thematig a safonol.</p>
------------	--	--	--	--	---	---

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynnol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 59	<p>3.3 Datblygu'r fframwaith perfformiad ar gyfer Gwasanaethau Plant ac Oedolion i gynnwys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dangosyddion perfformiad Amlinellol wedi eu rhannu'n berfformiad Cenedlaethol, Corfforaethol a Gwasanaeth. 2. Trefniadau llywodraethu i gynnwys adrodd, atebolrwydd a mecanwaith i yrru gwelliant. 3. Gwelliant parhaus wedi ei ymgorffori yn y fframwaith. 4. Gwella mewn perfformiad mewn meysydd penodol sydd oddi allan i'r lefel derbyniol: <ul style="list-style-type: none"> • Asesu • Adolygiadau plant mewn gofal • Ymweliadau plant mewn gofal • Ymweliadau plant ar y Gofrestr • Cyfarfodydd Grwpiau Craidd • Cynlluniau Llwybr 	<p>Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant</p> <p>Cefnogir gan Emma Edwards, Dirprwy Rheolwr Busnes</p> <p>Rheolwyr Gwasanaeth Rheolwyr Tîm</p>	Mawrth 2017	Hydref 2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Comisiynu arbenigedd allanol ym mis Mai / Mehefin i ddatblygu'r fframwaith perfformiad ar draws y Gwasanaethau Plant ac Oedolion. 2. System dracio yn cael ei ymestyn, wedi ei selio ar ymarfer da o fannau eraill; gan gyfuno y newid mewn strwythur ar gyfer Gwasanaethau Plant, bydd yn galluogi Rheolwyr Timau/Arweinwyr Ymarfer i sicrhau fod ymweliadau wedi ei cynnal pan mae staff yn absennol o'r gwaith (pan fo staff yn absennol neu i ffwrdd o'u gwaith oherwydd salwch). 	<p>Gwelliant o ran lefel dealltwriaeth y staff o ddangosyddion perfformiad a'r cysylltiad clir gydag ansawdd ac phrydlondeb ymarfer.</p> <p>Mae hyn yn arwain at welliant parhaus mewn perfformiad a chanlyniadau i blant / pobl ifanc - un dangosydd yw gostyngiad yn nifer y plant sy'n derbyn gofal.</p> <p>Cryfhau'r trefniadau adrodd a monitro perthynas â gwybodaeth am Berfformiad.</p> <p>Gwybodaeth perfformiad yn dangos gwella mewn perfformiad i lefelau derbynniol: <ul style="list-style-type: none"> • Asesu • Adolygiadau plant mewn gofal • Ymweliadau plant mewn gofal • Ymweliadau plant ar y Gofrestr • Cyfarfodydd Grwpiau Craidd • Cynlluniau Llwybr </p>
3.4	<p>Argymhelliad 2 AGGCC: Sefydlu systemau sicrhau ansawdd a threfniadau hyfforddiant aml-</p>	<p>Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant</p>	Rhagfyr 2016	Rhagfyr 2018	<ol style="list-style-type: none"> 1. Partneriaid yn darparu cytundeb i ddatblygu a chefnogi / blaenoriaethu: 	<p>System sicrhau ansawdd amlasiantaethol y cytunwyd arni yn arwain at welliant o</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 60	<p>asiantaethol i sicrhau bod staff a phartneriaid yn deall y trothwyon ar gyfer asesiadau gwasanaethau plant statudol ac y glywir wrth trothwyon hynny'n gyson.</p> <p>Datblygu protocol ar gyfer trothwyon amddiffyn plant amlasiantaethol a bod y protocol hwnnw'n ymgorffori canllawiau diweddar Llywodraeth Cymru.</p> <p>Canllawiau Ymarfer i gael eu datblygu rhwng y Gwasanaethau Plant, Iechyd, yr Heddlu ac Addysg er mwyn sicrhau eglurder o ran trefniadau gweithredol - trothwy atgyfeirio y cytunwyd arno, trothwy asesu, gwella ansawdd yr atgyfeiriadau, mynychu cyfarfodydd strategaeth, cyfarfodydd grŵp craidd a rhannu gwybodaeth.</p>	<p>Alex Kaitell, Rheolwr Gwasanaeth</p> <p>DCI Andy Williams, Heddlu Gogledd Cymru</p> <p>Angela Roberts, Uwch Nyrs Diogelu</p> <p>Jayne Marr / Enid Christie, Addysg</p>			<ul style="list-style-type: none"> • systemau sicrhau ansawdd amlasiantaethol • Hyfforddiant ar gyfer staff y Gwasanaethau Plant a phartneriaid ar drothwyon ar gyfer asesu ac rolau a chyfrifoldebau phartneriaid. • Datblygu trothwy amddiffyn plant amlasiantaethol • Canllawiau Ymarfer i gael eu datblygu rhwng y Gwasanaethau Plant, Iechyd, yr Heddlu ac Addysg i gynnwys pob maes gwaith lle mae angen gwneud gwaith datblygu. 	<p>ran ansawdd a phrydlondeb ymarfer.</p> <p>Yr holl staff a phartneriaid allweddol wedi cael yr hyfforddiant a nodwyd ac mae tystiolaeth o welliant o ran lefel y ddealltwriaeth o drothwyon ar gyfer atgyfeiriadau, asesiadau ac amddiffyn plant a'r modd y dylid defnyddio'r trothwyon hynny. Mae hyn yn digwydd oherwydd bod y Canllawiau Ymarfer yn cael eu gweithredu.</p> <p>Mae gwybodaeth / cyfeiriadau gan yr Heddlu i'r Gwasanaethau Plant yn cael eu craffu ymlaen llaw yn cynnwys crynodeb sy'n rhoi rheswm dros yr atgyfeiriad a'r camau gweithredu y gofynnwyd amdanynt. Bydd hyn yn arwain at welliant yn ansawdd y cyfeiriadau a'r penderfyniadau ac yn gostwng yn sylweddol nifer yr atgyfeiriadau a dderbynnir gan y Gwasanaethau Plant wrth y drws ffrynt.</p> <p>Mae ansawdd yr atgyfeiriadau a dderbyniwyd gan y Gwasanaethau Plant wedi gwella'n sylweddol o</p>
------------	--	---	--	--	--	---

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

						ganlyniad i'r gwelliant yn ansawdd y wybodaeth a ddarperir gan bartneriaid. Bydd hyn yn galluogi staff i ganolbwyntio ar sefydlu perthynas gadarnhaol gyda theuluoedd a darparu ymyriadau o ansawdd.
Tudalen 61	<p>Argymhelliad 11 AGGCC: Dylid gwella ansawdd a chysondeb cofnodiadau; dylai'r holl staff a rheolwyr yn sicrhau bod eu cofnodion o ansawdd da, yn gyfredol ac yn cael eu storio yn systematig.</p> <p>Staff i dderbyn hyfforddiant ar y safonau disgwylidig o safbwynt cadw cofnodion.</p> <p>Canllawiau ymarfer ar gadw cofnodion i gael eu datblygu er mwyn sicrhau cysondeb ac ansawdd.</p>	<p>Gareth Llwyd, Rheolwr Gwasanaeth Sicrhau Ansawdd</p> <p>Cefnogir gan Dawn Owen, Rheolwr Tîm</p> <p>Llyr Ap Rhisiart, GICD</p> <p>Gemma Willams, Rheolwr tîm</p> <p>Gweithwyr Cymdeithasol</p> <p>Gweithwyr Cymorth</p>	Ionawr 2017	Medi 2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Canllawiau ymarfer ar gadw cofnodiadau i gael eu datblygu er mwyn sicrhau cysondeb ac ansawdd. 2. Staff i dderbyn hyfforddiant ar yr arferion gorau o ran cadw cofnodion a'r Canllawiau Ymarfer. 3. Ffeiliau achos i gael eu harchwilio er mwyn monitro ansawdd ac amseroldeb y cofnodion ar achosion unigol. 	<p>Rheolwr yn archwilio ffeiliau achos yn rheolaidd gyda hynny'n dangos gwelliant yn ansawdd a chysondeb y cofnodion.</p> <p>Cefnogaeth ac arweiniad i staff trwy oruchwyliaeth reolaidd o safon yn arwain at welliant yn ansawdd y cadw cofnodion.</p>
4. Gweithwyr cymdeithasol sy'n gweithio rhagweithiol gyda theuluoedd i reoli – treulio llawer mwy o amser yn gweithio ochr yn ochr â theuluoedd yn eu helpu i newid fel bod y teulu yn lle diogel ar gyfer eu plant.						
4.1	<p>Sicrhau bod ymyrraeth gwaith cymdeithasol yn cyd-fynd â'r ffordd wahanol o weithio gyda theuluoedd dan y Ddeddf Newydd ac yn canolbwyntio ar yr hyn sy'n bwysig, gan adeiladu ar gryfderau pobl a'u galluogi i gymryd rhan yn y broses o roi sylw i anghenion a chyflawni canlyniadau.</p>	<p>Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant</p> <p>Cefnogir gan Non Meleri Hughes, Swyddog Hyfforddi</p> <p>Ann Postle, Cydlynnydd</p>	Mawrth 2017	Mawrth 2018	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hyfforddiant wrthi'n digwydd ar hyn o bryd ar Gyfweld Cymhellol a'r ymagweddau 'Teuluoedd Gwydn'. 2. Cynhelir hyfforddiant cyfathrebu ar y cyd ym mis Mawrth ar gyfer yr holl Reolwyr. 	<p>Staff yn dweud eu bod yn teimlo bod ganddynt y sgiliau a'r wybodaeth ac yn gallu gwneud mwy o ymyriadau uniongyrchol gyda theuluoedd.</p> <p>Tystiolaeth bod y gweithlu yn ddigon medrus i</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 62	<p>Hyfforddiant sy'n cael ei ddarparu yn canolbwyntio ar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cwrs Cyfathrebu ar y cyd ar sgysiau sy'n seiliedig ar gryfderau. 2. Ymyriadau GICD 3. Newid diwylliant 4. Mesur perfformiad 5. Cyfweld Cymhellol 	<p>Dysgu Ymarfer</p> <p>Rheolwyr Gwasanaeth</p> <p>Arweinwyr Ymarfer</p> <p>Yr holl staff</p>			<ol style="list-style-type: none"> 3. Hyfforddiant ar ymyriadau GICD yn cael ei gynnal yn flynyddol. 4. Hyfforddiant ar newid diwylliant a mesur yn cael ei gynnal ym mis Mawrth ar gyfer Rheolwyr. 	<p>weithio'n uniongyrchol gyda theuluoedd sy'n arwain at well canlyniadau - enghraifft o hyn yw gostyngiad yn nifer y plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant.</p> <p>Gwybodaeth bod mwy o blant yn cael eu cefnogi i barhau i fyw gartref gyda'u teuluoedd.</p> <p>Adborth cadarnhaol gan ddefnyddwyr gwasanaeth bod ansawdd ymyriadau yn gwneud gwahaniaeth i'w bywydau.</p>
4. Tudalen 62	<p>Adolygu'r strwythur gwasanaeth presennol i fynd i'r afael â'r angen am ymyriadau ataliol ac ymyriadau dwys gwell.</p> <p>Sefydlu timau llai gydag Arweinwyr Ymarfer i ddarparu cymorth a goruchwyliaeth effeithiol i staff.</p>	<p>Dr Caroline Turner, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol</p> <p>Cefnogir gan: Penaethiaid Dros Dro Gwasanaethau Plant</p> <p>Rheolwyr Gwasanaeth</p>	Ionawr 2017	Ebrill 2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daw'r cyfnod ymgynghori gyda staff i ben ar 24.2.17. 2. PG Dros Dro wedi darparu dadansoddiad o'r sylwadau a'r adborth yn yr adroddiad gydag argymhellion. 3. Penderfyniad terfynol ac amserlenni i'w cytuno a'u rhannu yn y Gynhadledd staff ar 27.3.17. 	<p>Bydd strwythur newydd y gwasanaeth yn cefnogi ac yn cryfhau'r ddarpariaeth o wasanaethau ataliol ac ymyriadau dwys ac enghraifft o hyn fydd gostyngiad yn nifer y plant sy'n dod i ofal.</p> <p>Rheolwyr yn dweud bod strwythur newydd y gwasanaeth yn cynyddu eu gallu i ddarparu arweinyddiaeth broffesiynol i gefnogi'r gweithlu trwy oruchwyliaeth reolaidd o ansawdd.</p> <p>Staff yn adrodd eu bod yn cael eu cefnogi a'u goruchwyllo'n ddigonol gan</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

						<p>eu rheolwyr wrth gyflawni eu cyfrifoldebau.</p> <p>Archwiliadau o ffeiliau achos yn dangos gwelliant amlwg yn ansawdd yr ymarfer o ganlyniad i'r llwybrau a systemau clir o fewn y Gwasanaeth a thrwy oruchwyliaeth reolaidd.</p>
Tudalen 63	4.3 Gweithredu model Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (IAA) ar gyfer Ynys Môn	<p>Leighton Rees, Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant</p> <p>Cefnogir gan Laura Mowbray, Rheolwr y Rhaglen Trawsnewid</p> <p>Rheolwyr Gwasanaeth</p>	Rhagfyr 2016	Ebrill 2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Llunio, cymeradwyo a chyfieithu yr holl bolisiau, protocolau, trothwyon a'r templedi cysylltiedig sy'n ofynnol ar gyfer darparu gwasanaethau. 2. Cytuno ar fesurau llwyddiant 3. Sgopio anghenion TGCh 4. Cytuno ar y gofynion hyfforddi. 5. Enw'r tîm 'Teulu Môn' Cyfryngau Cymdeithasol, cytunwyd ar rif ffôn. 6. Hyfforddi staff wedi cychwyn 7. Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd ar fin symud i'r Pencadlys ddiwedd mis Ionawr 8. Logo ar gyfer y gwasanaeth newydd wrthi'n cael ei ddylunio. 9. Y bwrdd prosiect yn cyfarfod yn fisol 10. Grŵp tasg a gorffen Marchnata yn cyfarfod ac yn 	<p>Un pwynt mynediad ar gyfer yr holl ymholiadau sy'n ymwneud â phlant a theuluoedd wedi cael ei sefydlu ac yn 'fyw' erbyn 03.04.17</p> <p>Dinasyddion yn dweud ei bod yn hawdd cael mynediad at wasanaethau a gofal cwsmer da.</p> <p>Gwell cydlyniant o ran gwasanaethau a strategaethau ar gyfer ymyrraeth gynnar ac atal yn cael ei adlewyrchu yn y gostyngiad yn nifer y plant sy'n derbyn gofal.</p> <p>Llai o ddyblygu ymdrech fel sy'n digwydd ar hyn o bryd oherwydd bod nifer o 'ddrysau ffrynt' ar gael</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

					<p>datblygu allbynnau marchnata ar gyfer y gwasanaeth.</p> <p>11. Tîm newydd yn cychwyn ar gyfnod o 'adeiladu tîm'</p> <p>12. Staff y Gwasanaethau Plant a phartneriaid allweddol yn cael eu diweddarau'n rheolaidd ar y newidiadau o fewn y Gwasanaeth a thrwy Sesiynau Gwybodaeth.</p>	
Tudalen 64	<p>4.4 Datblygu Strategaeth Atal Gorfforaethol; rhaid i'r ALI ddarparu ystod a lefel o wasanaethau ataliol ar draws yGwasanaethau Plant ac Oedolion.</p> <p>Darparu gwasanaeth integredig a rhoi help a chymorth cynnar sydd, i bob pwrpas, yn gohirio'n effeithiol yr angen am ofal a chymorth.</p> <p>Bydd yr asesiad poblogaeth yn cynorthwyo'r awdurdod lleol i nodi'r gwasanaethau ataliol sydd eu hangen.</p> <p>Cryfhau swyddogaeth gomisiynu o fewn y Gwasanaethau Plant ac Oedolion i'n cefnogi i gyflawni'r agenda hon.</p> <p>Argymhelliad 1 AGGCC. Datblygu fframwaith ar gyfer gwneud gwaith ataliol gyda phlant a theuluoedd a fydd yn darparu gwasanaeth integredig ac yn rhoi help a chymorth cynnar gyda hynny i bob</p>	<p>Dr Caroline Turner, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol</p> <p>Penaethiaid Dros Dro Gwasanaethau Plant</p> <p>Alwyn Jones, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion</p> <p>Dafydd Bulman, Rheolwr Trawsnewid Strategol a Busnes</p> <p>Melanie Jones, Rheolwr Gwasanaeth</p> <p>Llyr Ap Rhisiart, GICD</p>	Ionawr 2017	Hydref 2017	<p>1. Bydd adolygiad o'r gwasanaeth ataliol cyfredol a ariennir gan Lywodraeth Cymru yn cael ei gynnal yn gynnar yn 2017.</p> <p>2. Ymgysylltiad ac ymgynghoriad ystyrllon gyda theuluoedd, plant, pobl ifanc a defnyddwyr gwasanaeth.</p> <p>3. Ail-gomisiynu gwasanaethau yn unol â chanllawiau LIC drwy ddefnyddio data lleol ac Aseiad Anghenion y Boblogaeth Aseiad gyda hynny'n arwain at ganlyniadau o ansawdd oherwydd ymyrraeth gynnar.</p> <p>4. Y swyddog comisiynu, cydlynu a monitro'r grant Teuluoedd yn Gyntaf, wedi trosglwyddo i'r Gwasanaethau Plant erbyn mis Ebrill 2017.</p>	<p>Rydym wedi ymgynghori â defnyddwyr gwasanaethau a dinasyddion am y mathau o wasanaethau sydd eu hangen arnynt.</p> <p>Mae gan yr Awdurdod Lleol weledigaeth glir ar gyfer gwasanaethau ymyrraeth gynnar ac atal yn Ynys Môn.</p> <p>Ail-gomisiynu gwasanaethau yn unol â chanllawiau LIC drwy ddefnyddio data lleol, safbwyntiau defnyddwyr gwasanaeth ac Anghenion y Boblogaeth / Cynlluniau Ardal Lleol yn arwain at wella canlyniadau i blant a phobl ifanc a'u teuluoedd (gostyngiad yn nifer y plant sy'n derbyn gofal).</p> <p>'Teulu Mon', y gwasanaeth GCCh (IAA) newydd ar</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

	<p>pwrpas, yn gohirio'n effeithiol yr angen am ofal a chymorth.</p> <p>Argymhelliad 12 AGGCC: Dylai'r awdurdod lleol a phartneriaid gydweithio i ddatblygu dull cydlynol o gasglu a dadansoddi gwybodaeth am anghenion cymunedau, sy'n cynnwys lleisiau plant a theuluoedd. Dylid defnyddio hyn i lywio'r broses o lunio cynlluniau strategol er mwyn sicrhau aliniad effeithiol rhwng gwasanaethau gwybodaeth, cyngor a chymorth, y sector ataliol a'r gwasanaethau statudol.</p>				<p>5. Adolygu ac aildrefnu 'Gofal ysbaid' sydd yn cael ei gynnig gan Gwasanaeth Arbennigol Plant.</p>	<p>gyfer Ynys Môn yn weithredol ac yn rhan allweddol o'r gwasanaeth ymyrraeth gynnar / atal.</p> <p>Lleihad yn y nifer o blant sydd yn dod i ofal a cynnydd yn y nifer o blant sydd yn cael ei cefnogi i fyw adref efo'l teuluoedd.</p>
5 Gwella gwasanaethau cymorth i deuluoedd a'u targedu tuag at ddarparu cefnogaeth ddwys a chyflym ar adeg pan fydd teuluoedd yn chwalu mewn ymagis i gaedw'r teulu gyda'i gilydd.						
5.1 Ebrill 65	<p>Adolygiad o Wasanaethau Cefnogi Plant i ganolbwyntio ar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gyswllt dan oruchwyliaeth 2. Rhyddhau capasiti i ymgymryd â gwaith ataliol 3. Rôl y Swyddog Rhianta 	<p>Alex Kaitell, Rheolwr Gwasanaeth</p> <p>Cefnogir gan Helen Griffith, Rheolwr Gwasanaethau Cymorth</p> <p>Grant Howard, Swyddog Rhianta</p> <p>Huw Owen, Rheolwr Tîm Plant sy'n Derbyn Gofal</p> <p>Kelly Schofield, Uwch Ymarferydd</p>	Ionawr 2017	Mai 2017	<p>1. Mae gwaith wedi cychwyn ar adolygu achosion lle nad oes angen i gael i'r awdurdod lleol oruchwyllo cyswllt. Bydd hyn yn ein galluogi i ddeall y capasiti sydd ar gael i'w drosglwyddo i'r Tîm Teuluoedd Gwydn.</p>	<p>Y gwasanaeth yn gwneud gwell defnydd o'i adnoddau ac yn canolbwyntio ar gefnogi plant i barhau i fyw o fewn eu teuluoedd.</p> <p>Darparu cymorth rhianta 1: 1 ac / neu mewn Grŵp i rieni i gryfhau safon y gofal a gaiff eu plant.</p> <p>Mwy o blant yn cael eu cefnogi i fyw gartref. Gostyngiad yn nifer y plant sy'n derbyn gofal.</p>
5.2	Gweithredu'r Tîm Teuluoedd Gwydn	Alex Kaitell, Rheolwr Gwasanaeth	Ionawr 2017	Mai 2017	<p>1. Mae gwaith wedi cychwyn ar adnabod plant a phobl ifanc y gellir gwneud</p>	<p>Y tîm newydd yn weithredol ac yn darparu cefnogaeth ddwys i blant, pobl ifanc a'u</p>

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 66		Cefnogir gan Laura Mowbray, Rheolwr y Rhaglen Trawsnewid			<p>gwaith dwys â nhw er mwyn eu galluogi i ddychwelyd adref yn ddiogel.</p> <p>2. Mae Disgrifiadau Swydd newydd wedi cael eu llunio a byddir yn cychwyn recriwtio i'r swyddi ddiwedd mis Mawrth 2017</p> <p>3. Bydd rhaglen hyfforddi a datblygu sgiliau hyfforddi yn cael ei llunio ar gyfer y Tîm newydd.</p>	<p>teuluoedd fel y gallant barhau i fyw gyda'u teuluoedd.</p> <p>Gall y tîm ddangos tystiolaeth o ymyrraeth yn seiliedig ar atal a dad-ddwysáu drwy gyfrwng adroddiadau chwarterol.</p> <p>Mae gwybodaeth am berfformiad yn dangos bod cysylltiad uniongyrchol rhwng ymyrraeth y tîm hwn a nifer y plant a phobl ifanc y llwyddwyd i'w hailsefydlu'n ôl yn eu cartrefi.</p> <p>Mae gwybodaeth am berfformiad yn dangos cyswllt uniongyrchol rhwng gwaith y tîm a lleihad yn yr angen am leoliadau maethu/preswyl costus.</p> <p>Mae archwiliadau o ffeiliau achos yn dangos bod y gwasanaethau a ddarperir yn cael eu teilwra o amgylch anghenion y teulu unigol, gan arwain at ganlyniadau cadarnhaol i blant a phobl ifanc.</p>
5.3	Gwella cyfrifoldeb yr awdurdod lleol fel Rhiant Corfforaethol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal. Meysydd y dylid canolbwyntio arnynt:	Alex Kaitell, Rheolwr Gwasanaeth Huw Owen,	Ionawr 2017	Rhagfyr 2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sefydlwyd prosiect ôl-ofal. 2. Y Bwrdd Ôl-ofal yn cyfarfod bob mis ac â 	Gwaith clir o ran cynllunio llwybr yn darparu amcanion yn y cynllun i baratoi'r person ifanc ar gyfer bod yn oedolyn.

Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Terfynol Mawrth 2017
Argymhellion AGGCC mewn coch – prif flaenoriaethau

Tudalen 67	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygu'r gwasanaeth gadael gofal (ôl-ofal) • Creu 'Polisi Llety â Chymorth' • Cytuno ar 'Bolisi Ariannol Gadael Gofal' • Trefniadau profiad gwaith a phrentisiaethau yn y Cyngor a'r Bwrdd Iechyd • Mynediad am ddim / am bris gostyngol i wasanaethau hamdden a gwasanaethau llyfrgell • Penodi Aelod Lleol fel Hyrwyddwr ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal 	<p>Rheolwr Tîm Plant sy'n Derbyn Gofal</p> <p>Laura Mowbray, Rheolwr y Rhaglen Drawsnewid</p> <p>Karen Roberts, Rheolwr Gwasanaeth, Tai</p>			<p>chynllun gweithredu y cytunwyd arno.</p> <p>3. Cymeradwywyd protocol Ôl-ofal a thai ym mis Chwefror 2017</p> <p>4. Cynhaliwyd trafodaethau gydag AD a Hamdden ynglŷn â phrofiad gwaith a gwasanaethau hamdden.</p> <p>5. Drafft cynnar o'r polisi ariannol Ôl-ofal wedi'i lunio.</p> <p>6. Wrthi'n ystyried cynnal Digwyddiad Rhianta Corfforaethol ar gyfer aelodau lleol ac uwch swyddogion i gytuno ar gryfhau'r trefniadau presennol.</p> <p>7. Sefydlwyd grŵp ymgynghori gyda phlant sy'n derbyn gofal lle gallant roi eu barn am y gwaith datblygu y mae angen ei wneud.</p>	<p>Rhai sy'n gadael gofal yn dweud eu bod yn teimlo bod rhywun yn gwrandao arnynt a bod yr awdurdod yn eu cefnogi yn y cyfnod trosiannol cyn gadael gofal.</p> <p>Mae plant sy'n derbyn gofal yn dweud eu bod yn teimlo bod ganddynt ddylanwad ar y modd y darperir gwasanaethau ar eu cyfer.</p> <p>Canllawiau clir ar waith ar gyfer staff y Gwasanaethau Plant a phartneriaid allweddol drwy bolisiau, gweithdrefnau a hyfforddiant mewn perthynas â gwella canlyniadau i blant sy'n derbyn gofal.</p>
6.1	Datblygu a gweithredu Protocol ar gyfer Rôl y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol gan fyfyrion ar y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014 - Rhan 8 Rôl y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol.	<p>Dr Caroline Turner, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol</p> <p>Pennaeth y Gwasanaethau Tâl</p> <p>Dafydd Bulman, Rheolwr Trawsnewid Strategol a Busnes</p>	Mai 2017	Medi 2017	<p>1. Bydd gwaith yn dechrau ar gryfhau rôl y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol yn dilyn yr etholiadau lleol ym mis Mai.</p>	<p>Cryfhau rôl y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol yn yr Awdurdod Lleol.</p>

Cynnydd a wnaed gyda Chynllun Gwella'r Gwasanaethau Plant ar gyfer 2016/17 a Chau Cam Cyntaf y Prosiect

Adroddiad i'r Panel Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant
Mawrth 2017

1.0 CYD-DESTUN:

Yn ôl ym mis Chwefror 2016, penderfynodd y Gwasanaeth sefydlu Cynllun Gwella Gwasanaeth (CGG) oherwydd ei fod yn wynebu nifer o heriau, gyda rhai ohonynt yn ymwneud â materion gwella brys ac eraill a oedd yn ymwneud â'r angen i newid y model gwaith cymdeithasol mewn ymateb i faterion strategol cenedlaethol a lleol. 'Roedd yn gyfnod o newid sylweddol i'r Gwasanaethau Plant gyda chyflwyno'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant. Ar yr un pryd, 'roeddem yn wynebu heriau sylweddol i'r model traddodiadol o wasanaeth oherwydd:

- Llymder ariannol
- Cynnydd yn y galw
- Capasiti ac effeithiolrwydd
- Cymhlethdod y llwybrau ar gyfer teuluoedd sy'n chwilio am help

Mae dadansoddiad wedi dangos bod lefel sylweddol o wariant wedi ei ymrwymo i'r achosion hynny sydd ar ben eithaf ein graddfa ymyriadau - plant sy'n derbyn gofal, plant sy'n destun cynllun amddiffyn plant neu blant sy'n destun achosion gofal.

'Roedd yr Adroddiad Gwerthuso Perfformiad gan y Rheoleiddwyr ar gyfer 2014/15 yn cydnabod y gwelliannau a wnaed o fewn y Gwasanaethau Plant, ond 'roedd yn nodi bod ansawdd yr ymarfer yn fregus. Nodwyd yr angen i'r Awdurdod Lleol wneud gwelliannau yn y meysydd canlynol -

- Ansawdd y broses o wneud penderfyniadau ac atebolrwydd
- Datblygu'r gweithlu
- Datblygu gwefan a defnyddio gwybodaeth, cyngor a chymorth yn unol â'r Ddeddf
- Capasiti a chyflenwad yn y maes comisiynu
- Darparu ystod o leoliadau ar gyfer plant sy'n derbyn gofal

Fe'n gyrrwyd ymlaen i gyfnod o welliannau hanfodol a thrawsnewid yn y gwasanaeth gan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Yng nghyd-destun rhai o'r gyrrwyr eraill, roedd hynny'n mynd i fod yn her. Fodd bynnag, y gwir amdani yw na fyddai byth amser 'da' i ddiwygio a thrawsnewid y gwasanaeth. 'Roeddem wedi cymryd camau i sicrhau ein bod yn deall y sylfeini ar gyfer adeiladu'r newid hwnnw: ac 'roedd ein hymagwedd yn cydbwysu'r angen i newid yn erbyn yr angen i wneud y fath newid ar gyflymder priodol; gyda ffocws aciwt, brys ar gryfhau'r sylfeini a chyflawni gwelliannau

allweddol, gan alinio'r rhain, ar yr un pryd, â'n hawydd i newid y model gwaith cymdeithasol ym Môn.

Yn hwyr yn 2015, gofynnwyd i'r Tîm Cymorth Gwella gwreiddiol ac annibynnol a oedd wedi gweithio gyda'r gwasanaeth yn 2011 ac oedd yn allweddol o ran cefnogi'r gwasanaeth i wneud gwelliannau sylweddol, i ddychwelyd a hynny er mwyn adolygu'r pellter a deithiwyd. 'Roedd rhannau helaeth o'r cynllun gwella arfaethedig yn cyd-fynd â'u casgliadau o ran yr angen yn gyntaf i gryfhau ein sylfeini ac i wneud gwaith ar faterion staffio a materion sicrhau ansawdd cyn ceisio cyflawni unrhyw drawsnewid mawr.

Byddai'r cynllun yn cael ei gyflwyno mewn dau gam, a'r cyntaf oedd **Adfer, Symud Ymlaen a Gwella Gwasanaethau Gwaith Maes**. Mae'r adroddiad hwn yn canolbwyntio ar gau'r cam cyntaf fel bod y Cynllun Gwella Gwasanaeth ar gyfer 2017/18 yn canolbwyntio ar yr ail gam, sef **Ailosod y Weledigaeth - Trawsffurfio a Newid**; Ochr yn ochr â datblygu sgiliau a gwybodaeth ein gweithlu, mae angen i ni newid ein harferion a'n hathroniaeth i weithredu mewn modd sy'n canolbwyntio ar ddatrysiadau, gan leihau'r angen i'r gwasanaeth fod yn ymwneud ag achosion, gan weithio gyda theuluoedd mewn ffordd agored a gonest a chanolbwyntio ar y newidiadau sydd eu hangen a rhoi'r cyfle gorau iddynt aros gyda'i gilydd tra'n cadw'r plant yn ddiogel. Mae angen i ni newid y ffordd rydym yn gweithio gyda phlant, pobl ifanc a'u teuluoedd. Mae hyn yn fwy nag ymateb i Ddeddf newydd. Gwraidd hyn yw ein bwriad i gyflwyno dull sy'n canolbwyntio llawer mwy ar gefnogi Gwaith Cymdeithasol a rhoi gwasanaeth gwell i'r plant a'u teuluoedd.

'Roedd 47 o gamau gweithredu uchelgeisiol yn y Cynllun Gwella Gwasanaeth, gyda rhai ohonynt yn brosiectau a fyddai'n cymryd blwyddyn i'w datblygu, eu sefydlu a'u gweithredu. Llwyddodd y gwasanaeth i gwblhau 26 ohonynt (gweler adran 2.0) a chwblhau cam 1 - Adennill, Symud Ymlaen a Gwella Gwasanaethau Gwaith Maes. Mae hyn yn golygu bod 21 o gamau gweithredu sy'n ymwneud â Cham 2 - Ailosod y Weledigaeth – Trawsffurfio Newid – yn dod drosodd i Gynllun Gwella Gwasanaeth 2017/18, ynghyd ag argymhellion a wnaed gan AGGCC; gweler y tabl yn adran 3.0.

2.0 Elfennau o Gynllun Gwella 2016/17 a gwblhawyd ac a oedd yn ymwneud ag Adfer, Symud Ymlaen a Gwella Gwasanaethau Gwaith Maes (Cam 1 Cynllun Gwella Gwasanaeth 2016/17):

Mae 2016/17 wedi bod yn flwyddyn heriol i'r gwasanaeth, gan gynnwys ymadawiadau staff a rheolwyr, penodi Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol newydd, cyfnod o absenoldeb dros dro ar gyfer y Pennaeth Gwasanaeth, cyflwyno Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, cynnydd yn nifer y Plant sy'n Derbyn Gofal ac arolygiad gan AGGCC. Wedi dweud hynny, 'rydym wedi bod yn ffodus ein bod wedi medru cael ymarferwyr a rheolwyr dros dro profiadol ac ymroddgar a bod gennym weithlu ymroddedig ac angerddol sydd yn cael cefnogaeth gref gan y Pennaeth Gwasanaeth Dros Dro a'r Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ystod y cyfnod hwn o herio a newid.

2.1 Sefydlogrwydd Staff: 'Roedd ffocws cychwynol y gwasanaeth ar osod

sylfeini i gefnogi newid. Oherwydd bod nifer y Plant sy'n Derbyn Gofal bron wedi dyblu mewn 24 mis aeth y gwasanaeth ati'n gyntaf i fynd i'r afael â'r capasiti gwaith cymdeithasol drwy gyflogi 3 o weithwyr cymdeithasol ychwanegol, Swyddog Adolygu Annibynnol ychwanegol a chreu swydd Gweithiwr Cymdeithasol Ymgynghorol – swydd Llys; gyda golwg ar leihau a rheoli llwythi achosion, er mwyn sicrhau gwell canlyniadau i Blant a'u Teuluoedd. (Cytunodd y Pwyllgor Gwaith i ddarparu arian craidd ychwanegol i ymateb i'r galw cynyddol). 'Roedd hyn yn cynnwys cynnal y capasiti Rheoli cyfredol er mwyn cwrrd â chyfrifoldebau statudol a gweithredu'r Ddeddf, gan sicrhau na fyddai'r gwasanaeth a ddarperir yn cael ei effeithio'n andwyol.

2.2 Hyfforddiant i Reolwyr: Yn ogystal â materion capasiti a staffio, 'roedd gosod sylfeini cadarn yn cynnwys darparu cyfleon hyfforddi a datblygu ar gyfer uwch reolwyr. Darparwyd sesiynau grŵp i Uwch Reolwyr a'r Tîm Sicrhau Ansawdd gan Dîm Cymorth Annibynnol, a chofrestrodd dau o'r Uwch Reolwyr ar Raglen Rheolwyr Canol SSIA a gyflwynir gan IPS a Phrifysgol Brookes Rhydychen. Mae'r rhaglen yn canolbwyntio ar ddylanwad ac effaith bersonol, gwaith tîm, perfformiad a rheoli ansawdd, arweinyddiaeth, strategaeth a newid.

2.3 Hyfforddiant i Staff: Wrth gwrs, ni anwybyddwyd anghenion hyfforddi a datblygu'r gweithlu ehangach. Cynhaliwyd sesiynau hyfforddi trwy'r gwasanaeth i ddatblygu gwybodaeth am gyfreithiau perthnasol, deddfwriaeth, gweithdrefnau a chyfraith achosion ac i dangos sut i wneud defnydd ymarferol ohonynt. Canolbwyntiwyd ar: deall pa orchmynion sydd ar gael ar gyfer diogelu plant a sut i'w defnyddio, sut i gyrraedd y terfyn amser o 26 wythnos, gwella'r broses gwneud penderfyniadau, gwella sgiliau o ran cyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig, cynlluniau gofal ac ysgrifennu adroddiadau, ynghyd â gwella sgiliau llys. O ganlyniad i'r hyfforddiant hwn cafwyd canmoliaeth gan y Farnwriaeth ac o ffynonellau cyfreithiol eraill ar fwy nag un achlysur am ansawdd tystiolaeth a chynlluniau gwaith cymdeithasol. Mae lefelau hyder wedi codi ac mae'r ymarfer wedi ei safoni. Yn ogystal â hyn, mae wyth o unigolion o fewn y gwasanaeth wedi derbyn hyfforddiant i fod yn aseswyr PAMS a fydd yn arwain at lai o ddefnydd o Weithwyr Cymdeithasol Annibynnol i gynnal asesiadau o'r fath.

Cyflwynwyd trefniadau Cyfweld Ysgogiadol a thechnegau sy'n gyson ag arferion y Gwasanaeth Cymorth Dwys i Deuluoedd ac mae sesiynau pellach wedi eu cynllunio. Trefnwyd cwrs cyfathrebu cydweithredol dau ddiwrnod ar gyfer holl staff y gwasanaeth ym mis Mawrth a fydd yn caniatáu i'r gwasanaeth alinio â'r Ddeddf.

2.4 Adolygiad o Brosesau ac Ymarfer: Er mwyn deall yn well y meysydd i'w gwella a'u datblygu, cynhaliodd y gwasanaeth ystod o adolygiadau. Y cyntaf oedd adolygiad o brosesau ac ansawdd ymarfer mewn perthynas ag asesu plant sydd heb eu geni. Arweiniodd hyn at gyflwyno dwy sesiwn hanner diwrnod o hyfforddiant gan Bruce Thornton (Cyd-awdur y Model Risg) ar gyfer 15 o'n Gweithwyr Cymdeithasol ar wella sgiliau a dealltwriaeth, defnyddio teclynnau risg i lywio dadansoddiadau ac adnabod yn gynharach yr achosion hynny lle mae angen gorchmynion i ddiogelu plant.

Mae adolygiad o gytundebau ysgrifenedig ac ymweliadau lles wedi dangos nad yw cynnal ymweliadau lles mwyach yn arferiad yn y gwasanaeth a bod hynny'n arwain at welliannau o ran rheoli risg a gweithredu'r trefniadau "llythyr cyn achos". Arweiniodd hynny at adolygiad o'r achosion a oedd eisoes wedi cyrraedd y cam "llythyr cyn achos" i sicrhau bod dealltwriaeth o'r broses Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus a'r trothwyon, ynghyd ag adolygiad o gofnodion Cyfarfodydd Porthgadw Cyfreithiol yn 15/16. O ganlyniad i'r gwaith hwn, mae Ymgynghorydd Annibynnol wedi dod i'r casgliad bod penderfyniadau yn awr yn gliriach a bod yr holl achosion yn cael eu cyflwyno'n rheolaidd i'r Cyfarfod Porthgadw Cyfreithiol a'u hadolygu ganddo.

Mae adolygiad o rôl y Gweithiwr Cymdeithasol Ymgynghorol - Sefydlogrwydd (gan gynnwys Sicrhau Ansawdd y cynlluniau gofal ar gyfer plant sy'n derbyn gofal) wedi arwain at wella pherfformiad yn erbyn DPA lleol – cyfarfodydd cynllunio Sefydlogrwydd. Bydd y swydd hon yn rhan o'r strwythur 'Arweinydd Ymarfer' arfaethedig newydd yn 2017/18 ac o ganlyniad bydd yn destun adolygiad pellach yn y cyfnod hwn.

Roedd angen adolygu Cylch Gorchwyl y Panel Adnoddau i sicrhau ei fod yn canolbwyntio ar gefnogi gwydnwch ac annibyniaeth unigolion a theuluoedd. Er nad oedd angen gwneud llawer o newidiadau i'r Cylch Gorchwyl yn y cyfnod hwn bydd y strwythur gwasanaeth newydd arfaethedig yn 2017/18 yn arwain yn naturiol at adolygiad pellach o'r Panel a sut mae'n cefnogi'r strwythur newydd.

2.5 Gwell Polisiâu a Gweithdrefnau: Yn dilyn cyfnod o hyfforddiant ac adolygu, nododd y gwasanaeth feysydd allweddol lle mae angen datblygu polisiâu a gweithdrefnau newydd a/neu well ar gyfer eu gweithredu. Lansiodd y gwasanaeth y 'Polisiâu a'r Gweithdrefnau Gwasanaethau Plant' diwygiedig mewn Cynhadledd Staff, ac mae'r ddogfen hon ar gael i'r holl staff drwy'r gyriant a rennir.

Yn ogystal â'r rhain, gwnaed gwaith penodol i greu canllawiau ymarfer mewn perthynas â Chronolegau. Datblygwyd y rhain ac fe'u cyflwynwyd i staff yn ystod Cynhadledd Staff, mewn ymgais i wella arferion asesu'. O ganlyniad i hyn, mae gan bob achos gronoleg erbyn hyn (sy'n cael ei ddiweddarau'n rheolaidd). Cyflwynir cronolegau i Gynadleddau Achos ac Adolygiadau Statudol ac mae'r Cydlynnydd Amddiffyn Plant a'r Swyddog Adolygu Annibynnol yn adrodd ar y rhain yn chwarterol i'r Panel Sicrwydd Ansawdd. Mae cynllun Archwilio Ffeiliau Achos ar gyfer y 12 mis nesaf (2017/18) yn cael ei ddatblygu a bydd Cronolegau'n nodwedd allweddol o'r archwiliad hwn.

Mae'r ddogfen drefniadol ddiwygiedig ar gyfer yr Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus, ochr yn ochr â'r protocol A76 (a elwid gynt yn A20) sy'n ei chefnogi, wedi cael ei chwblhau a'i lansio mewn Cynhadledd Staff ac mae'n rhoddi i staff y canllawiau diweddaraf i gefnogi eu harferion. Atgyfnerthwyd pwysigrwydd gweithredu'r ddogfen hon yn ystod cyfarfod Gwasanaeth. O'n cyswllt gyda chydweithwyr sy'n ymwneud ag achosion teulu, rydym yn dod i'n casgliad bod ein hymarfer yn cael ei gefnogi a'i fod wedi gwella. Fel ffordd o fonitro'r baich achosion, mae'r gwasanaeth wedi creu 'Traciwr Llys' i gynorthwyo llif gwaith a chynllunio, gan osgoi oedi a chyflwyno gwaith yn hwyr ac i gefnogi gwaith rheoli perfformiad. Yn ogystal, rydym wedi cynyddu'r defnydd a wneir o 'Gynadleddau Grwpiau Teulu'

gan ddwyn ynghyd y rhwydwaith teulu ehangach i ddod o hyd i gyfleoedd i blant dderbyn gofal gan berthynas neu ffrind, sy'n arwain at well canlyniadau i blant ac sy'n golygu eu bod yn gallu aros o fewn eu hardaloedd a'u rhwydweithiau lleol. Mae pob achos ACG/ Llys wedi bod yn destun Cynhadledd Grŵp Teulu gan arwain at gynnydd y nifer y plant sy'n derbyn gofal o fewn eu teuluoedd biolegol.

2.6 Y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant: Mae cyflwyno'r Ddeddf newydd wedi golygu y bu angen gwneud newidiadau mawr i'r ffordd yr ydym yn asesu plant. Er bod y gwasanaeth wedi datblygu ei fersiwn ei hun o'r Ffurflen Asesu newydd a chynlluniau gofal cysylltiedig yn Haf 2016, mae Penaethiaid Rhanbarthol y Gwasanaethau Plant wedi sefydlu Grŵp Rhanbarthol gyda chymorth ymgynghorol i greu templed a dull gweithredu rhanbarthol. Am y rheswm hwn dewisodd y gwasanaeth beidio â lansio'r ei waith gan ddilyn gweddill y rhanbarth a manteisio ar ganllawiau a thempledi rhanbarthol. Efallai, yn wyneb yr arolygiad, y dylai'r gwasanaeth fod wedi lansio'r ffurflen yn annibynnol ar y grŵp rhanbarthol, ond drwy aros yn rhan o'r grŵp rhanbarthol rydym wedi osgoi drysu staff trwy lansio'r ffurflen ac wedyn ail-lansio ffurflenni mwy newydd wedyn. Rydym hefyd wedi elwa o gael cymorth ymgynghorol, canllawiau ymarfer a hyfforddiant ar gyfer pob aelod o staff a gwblheir ar 7 Ebrill 2017.

Mae'r Ddeddf hefyd wedi cyflwyno cynlluniau newydd fel 'Pan wyf yn Barod', ar gyfer sicrhau gwell canlyniadau i bobl ifanc a mwy o sefydlogrwydd ar gyfer plant sy'n derbyn gofal wrth iddynt ddod yn oedolion. 'Roedd y gwasanaeth yn ganolbwynt i'r gwaith rhanbarthol ar y cynllun hwn ac fe fabwysiodd y cynllun yn gynnar. Mae'r polisi a'r gweithdrefnau wedi eu sefydlu ac mae'r cynllun yn weithredol gyda'r cyllid ychwanegol a ddarparwyd gan yr Awdurdod Lleol.

Ynys Môn oedd un o'r awdurdodau cyntaf yng Ngogledd Cymru i ddatblygu Achos Busnes ar gyfer Hyb Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth trwy ddwyn ynghyd drws ffrynt y Gwasanaeth Dyletswydd, y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd a'r Tîm o Amgylch y Teulu. Mae llawer o awdurdodau cyfagos wedi gofyn am gael gweld ein Cynllun Busnes i ddatblygu eu dull gweithredu. Yn dilyn cymeradwyaeth gan y Pwyllgor Gwaith ar ddiwedd mis Mai 2016, mae'r Grŵp Prosiect, gyda chynrychiolaeth o'r Trydydd Sector a gwasanaethau partner megis Iechyd, CAMHS a Thai, wedi symud ymlaen gyda chyflwyno'r Achos Busnes, gan gynnwys creu a chymeradwyo'r holl bolisiau, protocolau, trothwyon a'u templedi cysylltiedig, ynghyd â gofynion TGCh y gwasanaeth, datblygu a darparu cynllun hyfforddi, datblygu a chyflwyno cynllun marchnata a chyfathrebu, elfennau ymarferol megis rhifau ffôn, presenoldeb cyfryngau cymdeithasol, cyfeiriadau gwe, cyfeiriadau e-bost a brandio. Symudodd y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd i'r adran ym mis Ionawr fel rhan o newid sylweddol tuag at fabwysiadu'r model newydd, a fydd yn weithredol o 3 Ebrill 2017.

2.7 Datblygiadau Gwasanaeth:

Mae'r gwasanaeth wedi mynd ati i gynyddu nifer y lleoliadau addas sydd ar gael drwy ofalwyr maeth mewnlol. Cafwyd 40 o ymholiadau am y cynllun yn chwarter 3 o gymharu ag 8 yn chwarter tri yn y flwyddyn flaenorol.

Aelwydydd Maethu

Nifer y gofalwyr maeth cymeradwy / cofrestredig	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2016	31 Mawrth 2017
Sawl aelwyd maethu oedd gan eich gwasanaeth? (heb gynnwys aelwydydd teulu a ffrindiau ac egwyliau byr	23	26	27
Sawl aelwyd teulu a ffrindiau oedd gennych?	9 Gan gynnwys 1 Rh 38	17 Gan gynnwys 17 Rh 38	16 Gan gynnwys 2 Rh 26
Sawl aelwyd maethu oedd gennych ar gyfer egwyliau byr yn unig?	1	0	0
Cyfanswm gofalwyr maeth cymeradwy / cofrestredig	33	43	43

Hefyd, nododd y gwasanaeth bod angen gwasanaeth dwys i'r teuluoedd hynny a chanddynt blant ar 'drothwy gofal'. Ar ôl i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo Achos Busnes yn hwyr ym mis Gorffennaf 2016, mae Gwasanaeth newydd o'r enw 'Tîm Teuluoedd Gwydn' yn cael ei sefydlu. Ei nod yw sicrhau nad yw anghenion yn cynyddu, hyrwyddo annibyniaeth, darparu gwasanaethau sydd wedi'u teilwra i gwrdd ag anghenion y teulu a lleihau'r angen am wasanaethau costus pan fydd problemau teuluol yn gwaethygu. Bydd sefydlu'r gwasanaeth hwn yn parhau fel rhan o Gynllun Gwella Gwasanaeth 2017/18.

2.8 Prosiectau Corfforaethol:

Rheolwyd y prosiect Gweithio'n Gallach ar gyfer Gwasanaethau Oedolion a Gwasanaethau Plant gan aelod o'r tîm Gwasanaethau Plant. Nod y prosiect yw darparu'r offer a'r teclynnau sydd raid wrthynt fel y gall gweithwyr cymorth / gweithwyr cymdeithasol dreulio mwy o amser yn gweithio'n uniongyrchol gyda theuluoedd mewn modd hyblyg, gan weithio o ble mae angen iddynt fod. Mae'r Tîm o Amgylch y Teulu wedi symud o Parc Mownt i ymuno â'r Gwasanaeth ym mis Mehefin 2016, ac mae'r Gwasanaethau Arbenigol Plant wedi symud o Neuadd y Sir i brif swyddfeydd y Cyngor ym mis Tachwedd 2016. Dechreuodd y drefn Gweithio'n Gallach, gan gynnwys 'rhannu desgiau', ym mis Tachwedd 2016 yn y Gwasanaeth Oedolion ac ym mis Chwefror 2017 ar gyfer y Gwasanaethau Plant.

2.9 Ciplwng ar y camau a gwblhawyd o fewn Cynllun Gwella Gwasanaeth 2016/17:

Rhif	GWEITHREDU	Y SEFYLLFA DDIWEDDARAF
1.4	Cynyddu capasiti gwaith cymdeithasol gyda golwg ar leihau beichiau achos 3 x Gweithiwr Cymdeithasol	Cytunwyd buddsoddiad ar gyfer cyllideb 2016/17. Staff parhaol wedi cael eu recriwtio.

1.6	Cynnal Capasiti Rheoli Presennol – gostyngiad o £25k yn yr arbediad a gynhigiwyd ar gyfer 2016/17	Cytunwyd ar gyllideb 2016/17
1.7	Tîm Cymorth Gwella yn mentora Rheolwyr Gwasanaeth i'w cynorthwyo i gyflawni eu dyletswyddau ac i weithio'n effeithiol fel tîm a / neu fynychu Cwrs Rheoli Strategol SSIA.	Sesiynau grŵp gan y TCG. Dechreuodd sesiynau unigol ar 28 Mehefin 2016 Dau uwch reolwyr wedi cofrestru ar Raglen Rheolwyr Canol SSIA
2.1	Adolygu'r broses ac ansawdd yr ymarfer mewn perthynas ag asesiadau ynghylch plant sydd heb eu geni.	Dwy sesiwn hyfforddi ½ diwrnod gyda Bruce Thornton, a fynychwyd gan 15 o weithwyr cymdeithasol.
2.2	Datblygu a Gweithredu Canllawiau Ymarfer mewn perthynas â Chronolegau	Wedi eu cwblhau a'u cyflwyno yn y gynhadledd staff
	Rhaid i bob achos gynnwys cronoleg o ddigwyddiadau arwyddocaol.	Cronolegau wedi cael eu cwblhau ym mhob achos.
	Rhaid cyflwyno cronoleg i Gynadleddau Achos ac Adolygiadau Statudol. Cydlynnydd Amddiffyn Plant (CAP) a Swyddog Adolygu Annibynnol (SAA) i adrodd yn chwarterol i'r Panel Sicrwydd Ansawdd	Mae cyflwyno Cronolegau ac ansawdd yr ymarferion yn cael sylw drwy gyfrwng cynadleddau achos ac adolygiadau statudol. Adroddir yn ffurfiol ar ansawdd ymarfer drwy'r adroddiadau chwarterol i'r Panel Sicrwydd Ansawdd bob chwarter.
2.3	Nodi unigolion i gael eu hyfforddi fel aseswyr PAMS	8 unigolyn o fewn y gwasanaeth wedi cael hyfforddiant PAMS
2.4	Datblygu model gwasanaeth ar gyfer Asesu gallu rianta mewn achosion nad ydynt yn rhai PAMS.	Rhan o'r gwaith rhanbarthol ar gwblhau templed asesu gofal a chymorth sy'n cynnwys y fframwaith ar gyfer asesu. Caiff ei lansio drwy sesiwn hyfforddi yn gynnar ym mis Ebrill 2017.
2.5	Gweithredu dogfen drefniadol ddiwygiedig ar gyfer Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus	Wedi ei wneud, byddwn yn parhau i gryfhau'r defnydd o ACG.
2.6	Gweithredu'r protocol A20 / A76	Wedi'i lansio mewn cynhadledd staff.
2.8	Cwblhau'r Traciwr Llys i gynorthwyo llif gwaith a chynllunio; er mwyn osgoi oedi ac osgoi cyflwyno gwaith yn hwyr, ac i gefnogi rheoli perfformiad.	Mae'r traciwr llys yn ddogfen weithredol a byw ac mae'n werthfawr ar gyfer adolygu a thracio cynnydd.

2.9	Datblygu gwybodaeth am gyfraith, deddfwriaeth, gweithdrefnau a chyfraith achosion perthnasol a dysgu sut i'w defnyddio drwy ddarparu setiau dysgu dan arweiniad bargyfreithiwr uchel ei barch.	Adolygiad Cyfiawnder Teuluol ac Achosion Llys Cyfraith ACG ar gyfer holl staff y gwasanaeth.
2.11	<p>Pan :</p> <ul style="list-style-type: none"> • fydd y gweithiwr cymdeithasol a'r rheolwr yn bwriadu gweithredu'r Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus neu • fydd plentyn yn cael ei ailgofrestru • fydd plentyn yn cael ei ddychwelyd <p>byddwn yn cynnal cymhorthfa gyfreithiol i gynorthwyo i fonitro cynlluniau gofal ac i roi cyfle i'r gwasanaeth cyfreithiol fonitro cynnydd a chadw at amserlen y llys: a deall y rhesymau pam mae'n ymddangos bod y peryglon i'r plentyn wedi ailgodi.</p>	Mae dyddiadau adolygu ar gyfer pob achos ACG. Cynhelir Cyfarfodydd Porthgadw Cyfreithiol (PC) bob wythnos. Mae achosion cyfreithiol yn cael eu tracio'n fisol. Cynhelir adolygiadau PC ar gyfer achosion sy'n destun achos ACG. Mae cyfarfodydd cynlluniau gofal terfynol bellach yn rhan annatod o'r arferion gwaith.
2.13	Adolygu'r defnydd o gytundebau ysgrifenedig ac ymweliadau lles	Cynhaliwyd adolygiad o ymweliadau lles a gwelwyd nad oes llawer o ymweliadau lles yn digwydd bellach. Cytunwyd pan fydd yr achos olaf wedi dod i ben na fydd dim mwy o ymweliadau lles yn y dyfodol. Dyma'r safbwynt sydd orau gan y gwasanaeth.
3.2	Adolygu'r holl achosion yn y cam "Llythyr cyn Achos" - er mwyn sicrhau dealltwriaeth o ACG a'r trothwyon	Adolygir pob achos yn y Cyfarfodydd PC. Bydd achosion sydd ar ôl ac sydd angen sylw yn cael eu galw'n ôl i'r Cyfarfod PC.
3.4	Adolygu cofnodion Cyfarfodydd Porthgadw Cyfreithiol ar gyfer 15/16	Ymgynghorydd Annibynnol wedi dod i'r casgliad bod y broses gwneud penderfyniadau'n gliriach yn awr a bod achosion yn cael eu cyflwyno i'r Cyfarfod PC.
3.8	Gweithredu Gweithdrefnau'r Gwasanaethau Plant	Wedi eu cyflwyno mewn cynhadledd staff ac mae'r holl staff yn ymwybodol o ble i gael hyd iddynt ar y gyriant a rennir.
3.12	Adolygu rôl y Gweithiwr Cymdeithasol Ymgynghorol (Sefydlogrwydd)	Cynhaliwyd adolygiad a arweiniodd at wella ansawdd a pherfformiad yn erbyn Dangosyddion Perfformio Allweddol ac adrodd yn rheolaidd.

4.1	Sefydlu model newydd o ymyrraeth gwaith cymdeithasol yn unol â'r Ddeddf newydd	Darparwyd hyfforddiant ar Gyfweld Ysgogiadol ac ymagweddau Teuluoedd Gwydn. Rhoddir hyfforddiant i'r holl staff ar gyfathrebu cydweithredol ym mis Mawrth.
4.3	Adolygu Cylch Gorchwyl y Panel Adnoddau er mwyn sicrhau ei fod yn canolbwyntio ar helpu unigolion a theuluoedd i fod yn wydn.	Adolygwyd y CG. Nid oedd angen gwneud llawer o newidiadau ar hyn o bryd. Fodd bynnag, yn dilyn ailstrwythuro'r gwasanaeth bydd angen adolygu'r CG yn fanwl iawn er mwyn cefnogi'r strwythur newydd.
4.5	Gweithredu model Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (IAA) ar gyfer Ynys Môn	Mynd yn fyw ar 03/04/17
4.4	Gwneud mwy o ddefnydd o'r Cydlynnydd Cynadleddau Grŵp Teulu i ddwyn y rhwydwaith teulu ehangach ynghyd er mwyn dod o hyd i gyfleoedd i blant gael gofal gan berthynas neu ffrind.	Mae Gweithwyr Cymdeithasol yn ymwybodol bod angen CGT ar gyfer pob achos ACG / Llys ac maent yn dilyn y drefn honno. Mae cynnydd yn nifer y plant sy'n derbyn gofal o fewn eu teuluoedd biolegol.
5.1	Mwy o leoliadau addas ar gael drwy ofalwyr maeth mewnl.	Adroddiad Ch3 16/17 40 o ymholiadau o gymharu ag 8 am yr un cyfnod y llynedd. Cynnydd o 10 yn y ddarpariaeth fewnl gan 10 (cynnydd o 30% o gymharu â 2015)
6.1	Gweithredu'r Gwasanaeth 'Pan wyf yn Barod'	Cytunwyd buddsoddiad ar gyfer 2016/17 ac i'r dyfodol Mae Polisi a Gweithdrefn wedi eu sefydlu ac mae'r cynllun ar waith.
6.3	Achos Busnes ar gyfer Gwasanaeth Cymorth Dwys i Deuluoedd	Cymeradwyo cais ariannol yn y Pwyllgor Gwaith ar 25 Gorffennaf 2016. Ymgynghorwyd â staff yn ystod cynhadledd staff. Mae'r elfen Achos Busnes wedi ei chwblhau. Mae gweithredu'r gwasanaeth newydd yn rhan o'r Cynllun Gwella Gwasanaeth ar gyfer 2017/18
7.1	Gweithio'n Gallach - gan ddarparu'r offer a'r teclynnau i gefnogi gweithwyr.	Ymunodd y Tîm o Amgylch y Teulu â'r Gwasanaethau Plant ym mis Mehefin. Symudodd y Gwasanaeth Arbenigol Plant i mewn i'r pencadlys a dechreuodd y drefn Gweithio'n Gallach yn y Gwasanaethau Oedolion ym mis Tachwedd. Symudodd y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd i ymuno â'r Gwasanaethau Plant ym mis Ionawr a dechreuodd y drefn

		Gweithio'n Gallach yn y Gwasanaethau Plant ym mis Chwefror.
7.2	Lansio Templedi ar y Ddeddf newydd. Prosesau Asesu a Systemau Ategol Integredig / Cymesur.	Symud graddol tuag at gael un fframwaith asesu cymesur, gan gael gwared ar ddyblygu a'r posibilrwydd y gallai nifer o weithwyr cymdeithasol fod yn ymgymryd â phob cam Sefydlwyd cynllun clir sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau gyda'r teulu.

2.10 Rheidrwydd Strategol 1: Adfer, Symud Ymlaen a Gwella

Gwasanaethau Gwaith Maes (Dyfyniad Gynllun Gwella Gwasanaeth 2016/17 - Adran 3.0)

Beth mae hyn yn ei olygu ar gyfer y gwasanaeth?

Hanfodion y cam hwn yw datblygu sgiliau a gwybodaeth ein staff, recriwtio a chadw gweithlu gyda sgiliau, profiad a gwybodaeth ddigonol a sicrhau swyddogaeth sicrwydd ansawdd systemig, gan arwain at welliant parhaus ac ymarfer diogel.

Bydd hyn yn golygu y bydd angen buddsoddi'n sylweddol i ddatblygu'r gweithlu ac ymarfer, gan helpu staff i newid a rhoi cyfleon hyfforddiant a mentora iddynt er mwyn gwreiddio ffordd wahanol o weithio mentora.

Cynyddu capasiti Gwaith Cymdeithasol, er mwyn ymateb i'r galw cynyddol a sicrhau bod modd rheoli beichiau gwaith unigol, gan alluogi gweithwyr i dreulio mwy o amser o ansawdd gyda theuluoedd. Byddwn yn adolygu arferion a phenderfyniadau ar achosion yn drylwyr, ac yn gyrru gwelliannau yn y ffordd y mae'r uned sicrhau ansawdd yn gweithredu.

Gwreiddio'r drefn o ddefnyddio Fframwaith Risg Gwynedd / Bruce Thornton ar draws Gwasanaethau Plant, er mwyn creu cyd-ddealltwriaeth ymhlith gweithwyr proffesiynol o beth sy'n cyfateb i berygl o niwed sylweddol i blant a phobl ifanc, ac o dan ba amgylchiadau y gellid bod angen ymyrraeth gofal cymdeithasol neu gynllun amddiffyn plant .

Byddwn yn canolbwyntio'n gryf ar wella ymarfer a'r broses gwneud penderfyniadau o fewn yr Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus gan gynnwys recriwtio Gweithiwr Cymdeithasol Ymgynghorol - Rheoli Gwaith Llys: ac o ran cynllunio gofal ar gyfer plant sy'n derbyn gofal. Bydd hyn yn cynnwys adolygu rôl y Gweithiwr Cymdeithasol Ymgynghorol - Sefydlogrwydd i gynnwys materion Sicrwydd Ansawdd ac archwilio cynlluniau gofal ar gyfer plant sy'n derbyn gofal

Byddwn yn cefnogi ein rheolwyr llinell flaen fel bod penderfyniadau ymarfer yn ddiogel a bod tystiolaeth ar eu cyfer.

Byddwn yn gosod gofynion ymarfer clir ar gyfer staff drwy Weithdrefnau Gwasanaethau Plant. Bydd staff yn cael cymorth i'w gweithredu a chânt eu dal yn atebol oni fyddant yn glynu wrth y gofynion sylfaenol hyn.

Rydym yn cydnabod bod gennym Fframwaith Sicrhau Ansawdd cynhwysfawr ac 'rydym angen i'r Uned Sicrhau Ansawdd ddatblygu ei gallu i goladu a dadansoddi'r wybodaeth o wahanol elfennau'r fframwaith i lywio gwelliannau yn y gwasanaeth fel system gyfan.

3.0 Yn erbyn cefndir heriol yn 2016/17, roedd y cynllun gwella gwasanaeth yn un uchelgeisiol ac mae'n ddigon naturiol y bydd rhai elfennau o'r cynllun yn trosglwyddo i'r Cynllun Gwella Gwasanaeth ar gyfer 2017/18 gan ein bod yn awr yn dechrau ar gyflwyno ail gam y cynllun - **Ailosod y Weledigaeth - Trawsffurfio a Newid**. Yn ogystal â'r rhain, bydd angen rhoi sylw i'r argymhellion a wnaed gan AGGCC yn dilyn yr arolygiad ym mis Tachwedd. Nodir yr elfennau sy'n trosglwyddo o 2016/17 isod. Argymhellir bod aelodau o'r Panel Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant yn adolygu'r rhain ochr yn ochr ag argymhellion AGGCC a bodloni eu hunain bod y Gwasanaeth yn gallu cyflawni'r amcanion gwella a bod ganddo'r adnoddau i wneud hynny.

	CAMAU I'W CYMRYD	YR ADNODDAU / CYMORTH SYDD ANGEN A DIWEDDARIAD
1.1	<p>Datblygu'r Strategaeth Gweithlu</p> <p>I gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arfer da recriwtio • Cadw a chefnogi • Trefniadau cynefino clir • Cyfeillio • Hyfforddi a mentora • Cysgodi • Cyfleoedd hyfforddi a datblygu gwell ar ôl cymhwyso <p>Cyswllt ag Argymhelliad 5 AGGCC: Dylid datblygu strategaeth gweithlu cadarn ar fyrder i gynnwys amcanion tymor byr, canolig a hir ar gyfer recriwtio a chadw gweithwyr cymdeithasol.</p>	<p>Ystyrir bod hyn yn bwysig iawn i'r gwasanaeth a gellir gweld y strategaeth yng Nghynllun Gwella Gwasanaeth (CGG) 17/18 dan bwynt 1.1 gyda dyddiad cwblhau o 30 Ebrill 2017.</p>
1.2	<p>Penodi a chadw staff Asiantaeth tan 31 Mawrth 2016 i sicrhau gweithlu o faint a phrofiad digonol</p> <p>Bydd hyn yn cael ei ymestyn i mewn i 17/18 i liniaru yn erbyn methiant i benodi i swyddi gwag ac i gynyddu nifer y gweithwyr maes fel y bwriedir</p>	<p>Mae tîm rheoli'r gwasanaeth yn gweithio ar sicrhau strategaeth ymadael ar gyfer staff asiantaeth pan fo swyddi wedi cael eu llenwi gan weithwyr parhaol; gellir ei gweld ym mhwynt gweithredu 1.2 yn y CGG newydd</p>

1.3	Cymorth Busnes - hysbysebu dwy swydd weinyddol ar gytundebau parhaol	Cwblhawyd adolygiad gweinyddol a'r Rheolwr Cefnogi Busnes fydd yn gyfrifol am dîm gweinyddol y Gwasanaethau Plant yn awr. Recriwtiwyd i swyddi. Angen capasiti ychwanegol sy'n cyfateb i 1 swydd amser llawn. Gobeithir recriwtio o fewn y 3 mis nesaf Adran 1.2 y CGG newydd.
1.5	Dadansoddi'r Llwyth Achosion er mwyn asesu capasiti a rheoli galw ac i gynorthwyo'r broses gwneud penderfyniadau.	Cyswllt gydag Adran 3.2 yn y CGG newydd ac argymhelliad 14 yn adroddiad AGGCC.
1.8	<p>Darparu cyfleoedd datblygu i Reolwyr Tîm ac Uwch Ymarferwyr drwy raglen arweinyddiaeth a datblygu fewnol i gynorthwyo'r gweithlu i gyflawni eu dyletswyddau. Meysydd ffocws: -</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Gwneud gwell penderfyniadau rheoli achos (rheolwyr yn goruchwylio penderfyniadau a wneir) 3. Gwella a rheoli ymarfer a pherfformiad (gan gynnwys darparu her adeiladol a chyfeiriad i staff) 4. Goruchwyliaeth reolaidd ac o ansawdd <p>Cyswllt ag Argymhelliad 6 AGGCC: Dylid adolygu trefniadau ar gyfer rheolwyr tîm ac uwch ymarferwyr er mwyn sicrhau bod capasiti i reolwyr fedru goruchwylio penderfyniadau mewn ffordd effeithiol a chyson a rhoi cyfeiriad a her i staff. Dylid sefydlu rhaglen arweinyddiaeth a datblygu i adeiladu gwydnwch.</p>	<p>Darperir hyfforddiant gan Ymgynghorydd Annibynnol.</p> <p>Datblygu Setiau Dysgu Gweithredol fel ffordd o gefnogi Rheolwyr – cyswllt gyda 1.4 yn CGG 17/18</p>
2.7	Penodi Gweithiwr Cymdeithasol Ymgynghorol ar gyfer Rheoli Gwaith Llys a fydd hefyd yn gyfrifol am sicrhau ansawdd, mentora a thracio achosion.	<p>Cytunwyd buddsoddiad yng nghyllideb 2016/17</p> <p>Ni lwyddodd yr hysbyseb gyntaf ym mis Awst i ddenu ymgeisydd â'r sgiliau angenrheidiol. Ailhysbysebwyd y swydd ar ddechrau mis Medi a chafwyd pedwar cais. Trefnwyd y dyddiadau cyfweld. O ganlyniad i'r ailstrwythuro a'r gostyngiad mewn gwaith ACG, rhaid i'r gwasanaeth ystyried a oes angen y swydd hon wrth symud ymlaen. Cyswllt i'r adolygiad o'r strwythur yn y CGG ar gyfer 17/18</p>

<p>2.10</p>	<p>Canolbwyntio ar gyflawni'n ddiogel. Adroddir i gynadleddau achos a bydd cofnodion y gynhadledd yn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodi'r holl risgiau mewn achos ar wahân, gan asesu effaith y risgiau hynny ar y plant • Blaenoriaethu cynlluniau er mwyn gwella'r sefyllfa a gostwng y risgiau mwyaf. <p>Bydd y Cadeirydd yn canolbwyntio ar ganlyniadau diogelwch, fel y gall y grŵp craidd droi'r rhain yn gynllun amddiffyn cydlynol.</p>	<p>Ni fydd yr eitem hon yn trosglwyddo i Gynllun 17/18 SIP oherwydd blaenoriaethu.</p>
<p>2.12</p>	<p>Mae nifer o feysydd perfformiad sy'n perfformio islaw lefelau goddefgarwch a thargedau allanol:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Asesiad cychwynnol / craidd ➤ Adolygiadau PDG ➤ Ymweliadau PDG ➤ Cofrestr Amddiffyn Plant ➤ Ymweliadau 10 diwrnod ➤ Grwpiau craidd ➤ Cynlluniau llwybr <p>Sicrheir y bydd y rhain o fewn y targed.</p>	<p>Trefnwyd cyfarfod â staff gweinyddol i drafod cefnogaeth i dimau fel bod modd cwblhau gwaith cofnodi mewn modd amserol.</p> <p>Oherwydd nad yw wedi gwella, bydd yn trosglwyddo i 3.3 - Datblygu Fframwaith Perfformiad ar gyfer Gwasanaethau Oedolion a'r Gwasanaethau Plant.</p>
<p>3.1</p>	<p>Adolygu'r holl achosion A76 gydag elfen annibynnol i'r adolygiad hwnnw</p>	<p>Capasiti Cyfreithiol Allanol Cwblhawyd o fewn y CGG newydd fel rhan o'r Cynllun Archwilio Sicrhau Ansawdd o dan 3.2</p>
<p>3.3</p>	<p>Adolygu'r holl achosion lle mae enw'r plentyn wedi bod ar y Gofrestr Amddiffyn Plant am o leiaf 12 mis</p>	<p>Cwblhawyd yn y CGG newydd fel rhan o'r Cynllun Archwilio Sicrhau Ansawdd o dan 3.2</p>
<p>3.5</p>	<p>Adolygu'r cynnydd yn nifer y plant ar y Gofrestr</p>	<p>Cwblhawyd o fewn y CGG newydd fel rhan o 3.1 Sicrhau Ansawdd</p>
<p>3.6</p>	<p>Adolygiad o gynnydd yn nifer y plant sy'n derbyn gofal</p>	<p>Cwblhawyd o fewn y CGG newydd fel rhan o 3.1, Sicrhau Ansawdd</p>
<p>3.7</p>	<p>Adolygu'r holl blant yn system PDG, gan sicrhau bod yr holl gynlluniau yn sicrhau sefydlogrwydd (Gweithiwr Cymdeithasol Ymgynghorol a Swyddog Adolygu Annibynnol i ymgymryd â'r gwaith hwn)</p>	<p>Cwblhawyd o fewn y CGG newydd fel rhan o 3.1, Sicrhau Ansawdd</p>
<p>3.9</p>	<p>Cynyddu'r capasiti ar gyfer Cadeirio Cynadleddau Achos ac Adolygiadau Statudol</p>	<p>Penodwyd Swyddog Diogelu ac Adolygu Annibynnol amser llawn ar ddechrau mis Medi a dechreuodd yn y swydd ym mis Hydref. Fodd bynnag, gadawodd yr unigolyn</p>

		o fewn y mis ac ail-hysbysebwyd y swydd ers hynny. Am y rheswm hwn, bydd hyn yn cario drosodd i bwynt. 1.2 - 'Datrys Materion Staffio' o fewn y CGG newydd
3.10	Y Tîm Cymorth Gwella i fentora'r Tîm QAF i i ail-ganolbwyntio eu gweithgarwch er mwyn blaenoriaethu'r camau gweithredu sydd raid wrthynt i wella'r gwasanaethau ac i fonitro gweithrediad yn drylwyr.	<p>Darparwyd sesiynau mentora unigol ac mewn grŵp. Cyflwynwyd adroddiad ar Ddatblygu'r Swyddogaeth Sicrhau Ansawdd yn y Gwasanaethau Plant i'r Tîm Rheoli ym mis Medi ac i Gynhadledd Staff y Gwasanaethau plant.</p> <p>Mae angen i Dîm Rheoli'r Gwasanaeth gael trafodaeth ar : deall, datblygu, mentora, gwreiddio a monitro'r swyddogaeth Sicrwydd Ansawdd o fewn yr hyb er mwyn symud ymlaen gyda'r cam gweithredu hwn. Caiff ei gynnwys yn y CGG newydd, sef rhan 3.2 ar Sicrhau Ansawdd</p>
3.11	<p>SAA a CAP i adrodd yn chwarterol ar eu hasesiad o'r perfformiad gweithredol wrth i achosion ddod i gynadleddau ac adolygiadau.</p> <p>Yn ogystal, dylid disgwyl iddynt amlygu, ar sail thematig, faterion sy'n ymwneud ag ansawdd fel gall Rheolwyr roi sylw iddynt wedyn</p>	<p>Trafodwyd gyda'r SAA a'r CAP. Y ddau yn ymwybodol o'r penawdau y mae angen adrodd danynt.</p> <p>Gwneir hyn drwy fonitro rheolaidd chwarterol a thrwy gyflwyno adroddiadau i grwpiau priodol, a bydd yn parhau fel rhan o'r CGG newydd fel rhan o 3.2, sef Sicrhau Ansawdd</p>
4.2	Adolygu'r strwythur gwasanaeth	<p>Cymeradwyodd yr UDA drosglwyddo'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd, y Tîm o Amgylch y Teulu a chomisiynu Plant yn Gyntaf i'r Gwasanaethau Plant.</p> <p>Ymgynghorwyd ar y strwythur newydd gyda staff a bydd CGG 2017/18 yn gweld gweithredu'r strwythur gwasanaeth newydd - gweler pwynt 4.1 o fewn CGG newydd.</p>
5.2	Adolygu effeithiolrwydd y cyfarfod Cynllunio Sefydlogrwydd: gan gynnwys adolygu rôl y Panel Maethu o ran Cynllunio Sefydlogrwydd	Rhan 3.1 CGG 17/18, sef Sicrhau Ansawdd
6.2	Cyfuno'r Gwasanaethau Cefnogi Teuluoedd	Cymeradwyodd y Pwyllgor Gwaith gais Buddsoddi i Arbed am dîm trothwy gofal 'teuluoedd gwydn' fel cynllun peilot am dair blynedd. Rhoddir blaenoriaeth yn awr i sefydlu'r tîm hwn. Gohirir adolygiad o'r elfennau sy'n weddill o'r gwasanaethau cymorth a'r opsiynau ar gyfer cyfuno hyd nes y byddwn yn gwybod yn well beth fydd ar ôl o'r gwasanaeth yn dilyn y sefydlu'r tîm teuluoedd gwydn newydd. Gwneir hyn trwy

		gyfuniad o'r Tîm Teuluoedd Gwydn (5.1 a 5.2) ac ailstrwythuro (4.2) yn y CGG newydd.
6.4	Adolygu ac adnewyddu'r gwasanaeth gadael gofal (ôl-ofal), i gefnogi anghenion annibyniaeth plant a phobl ifanc sy'n gadael gofal.	Cymeradwywyd Protocol ar y Cyd rhwng y Gwasanaeth Tai a'r Gwasanaeth Ôl-Ofal. Cymeradwywyd polisi a gweithdrefnau diwygiedig ar gyfer Ôl-Ofal Gwasanaethau Plant ac fe'u rhoddwyd ar y gyriant a rennir ac fe'u rhannwyd gyda staff. Mae Polisi Ariannol Ôl-ofal ar gyfer y rheini sy'n gadael gofal ar fin cael ei gwblhau. Yn cario drosodd o dan bwynt 5.3 yn y CGG newydd
6.5	Adolygu ac aiddylunio'r 'Egwyliau Byr' a gynigir trwy'r Gwasanaeth Arbenigol Plant	Cwblhawyd Dogfennau Cychwyn Prosiect Cronfa Gofal Canolraddol sy'n canolbwyntio ar Symud Ymlaen, Egwyliau Byr a gwasanaethau ataliol. Mae'r DCP Egwyliau Byr wedi ei llunio ar y cyd â Chyngor Gwynedd. Y nod yw datblygu'r ystod gyfan o egwyliau byr, yn amrywio o becynnau gwasanaeth cymorth i seibiant byr dros nos. Mae Dogfennau Cychwyn Prosiect eraill yn cael eu datblygu ar y cyd â'r Gwasanaethau Oedolion - Tîm Anabledd Dysgu, Ynys Môn Yn cario drosodd o dan bwynt 4.4 yn y CGG newydd - Strategaeth Ataliaeth Gorfforaethol

Cyngor Sir Ynys Môn	
Adroddiad i:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	13/03/2017
Pwnc:	Perfformiad y Gwasanaethau Plant
Aelod(au) Portffolio:	Y Cynghorydd Aled Morris Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Llyr Bryn Roberts
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	Llyr Bryn Roberts - Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Plant (Gweithrediadau) 01248 752 765 llyrbrynroberts@ynysmon.gov.uk Dafydd Bulman - Rheolwr Trawsnewid Strategol a Busnes 01248 752013
Aelodau Lleol	Yn berthnasol i bob Aelod

1.0 Cefndir

1.1 Yn y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 12 Medi 2016, cytunwyd y byddai'r Pennaeth Gwasanaethau Plant yn paratoi adroddiad ar berfformiad y Gwasanaethau Plant i'w gyflwyno i gyfarfod nesaf y Pwyllgor. Oherwydd yr arolygiad gan AGGCC ym mis Tachwedd, cytunwyd y byddai'r adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r cyfarfod ym Mawrth 2017.

1.2 Nododd y Pwyllgor Sgriwtini

- Ydi'r Pwyllgor yn fodlon y gall y Gwasanaethau Plant wella eu perfformiad?
- Oes gan aelodau unrhyw sylwadau neu bryderon eraill?

1.3 Ar hyn o bryd, mae'r Gwasanaeth yn gweithio tuag at y Fframwaith Perfformiad Gwasanaethau Cymdeithasol newydd, ynghyd â nifer o ddangosyddion perfformiad newydd sydd wedi'u nodi gan Lywodraeth Cymru o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae'r Ddeddf yn trawsnewid y ffordd y mae'r Gwasanaeth yn casglu

a darparu gwybodaeth am berfformiad ar draws gofal cymdeithasol. Mae pwyslais ar ddata ansoddol a meintiol, a fframwaith ar gyfer mesur cynnydd er mwyn gwella gwasanaethau'n barhaus.

1.4 Pan asesir plentyn neu oedolyn canolbwyntir ar 'Beth sy'n Bwysig' i'r unigolyn, gan ystyried eu hamgylchiadau unigol. Fel rhan o'r asesiad, byddwn yn mesur canlyniadau llesiant personol. Bydd hyn yn gysylltiedig â'r Canlyniadau Llesiant Cenedlaethol a nodir o fewn y Côd Ymarfer dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Yn ogystal â mesur canlyniadau unigol, bydd nifer fawr o ddangosyddion perfformiad allweddol yn parhau ar gyfer y Gwasanaeth.

1.5 Ar hyn o bryd rydym yn adolygu a datblygu ffordd newydd o weithio ar gyfer 2017/18 ac yn gweithio i wreiddio'r newid o fewn y System Wybodaeth am Ofal Cymunedol yng Nghymru (WCCIS – system gofnodi electronig ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol) sydd i fod i ddechrau yn Awst 2017.

2.0 Perfformiad Rheoli

Tabl 1 - SCC / 025. % yr ymweliadau statudol â phlant sy'n derbyn gofal yr oedd angen eu cynnal yn ystod y flwyddyn ac a gwblhawyd yn unol â'r rheoliadau

Targed 2016/2017	Coch Ambr Gwyrdd	Chwarter 1	Chwarter 2	Chwarter 3	9 MIS CYNTAF	2015/16	2014/15	2013/14
100%		82.69%	82.98%	74.01%	80%	82.79%	93.53%	90.54%
Nifer y plant sy'n derbyn gofal ar gyfartaledd					136	112	91	78

2.1 Ar ddiwedd Chwarter 1 yn 2014/15, roedd 78 o blant yn derbyn gofal; ar Ddiwedd Chwarter 3 yn 2016/17 roedd y nifer wedi cynyddu'n sylweddol i 136 o blant. Mae'r cynnydd yn nifer y plant sy'n derbyn gofal wedi cael effaith ar y dangosydd perfformiad hwn gan fod y Gwasanaeth wedi cael trafferth cwrdd â'r cynnydd yn y galw a'r angen i ymweld â nifer ychwanegol o blant / pobl ifanc, a hynny er gwaethaf cynnydd yn nifer y Gweithwyr Cymdeithasol. Mae'r Awdurdod

Lleol wedi gweld cynnydd o 20% yn nifer y plant sy'n derbyn gofal yn 9 mis cyntaf y flwyddyn.

2.2 Lliniaru - i wella'r safonau hyn, bydd y camau canlynol yn cael ei dilyn-

- Bydd system dracio yn cael ei ymestyn, wedi ei selio ar ymarfer da o fannau eraill; gan gyfuno y newid mewn strwythur ar gyfer Gwasanaethau Plant, bydd yn galluogi Rheolwyr Tîmau/Arweinwyr Ymarfer i sicrhau fod ymweliadau wedi ei cynnal pan mae staff yn absennol o'r gwaith (pan fo staff yn absennol neu i ffwrdd o'u gwaith oherwydd salwch).
- Ni fydd y gwasanaeth yn cyrraedd y targed a osodwyd ar gyfer y flwyddyn ond bydd y DP diwygiedig yn cyfarch y materion sydd wedi arwain at ddirywiad mewn perfformiad sydd wedi digwydd ers i nifer o blant mewn gofal gynyddu.

2.3 Yn ystod y 18 mis diwethaf, bu trosiant sylweddol o staff o fewn y Gwasanaeth ar lefel Rheolwyr Tîm a Gweithiwr Cymdeithasol. Mae hynny wedi parhau i gael effaith ar berfformiad. Er gwaethaf ymdrechion sylweddol i recriwtio, mae swyddi'n dal i fod yn wag ac mae'r trefniadau dros dro a wnaed yn cynnwys:

- Rheolwyr a Gweithwyr Cymdeithasol Asiantaeth
- Secondio staff
- Penodi Gweithwyr Cymdeithasol amhrofiadol a rhai sydd newydd gymhwyso
- Rheolwyr yn cymryd cyfrifoldebau ychwanegol
- Trefniadau dros dro oherwydd bod y Pennaeth Gwasanaeth i ffwrdd o'i gwaith (absenoldeb a oedd wedi ei gynllunio).

2.4 Mae'r ffaith bod 4 aelod o staff ar gyfnod mamolaeth a bod nifer wedi bod yn absennol oherwydd salwch am gyfnodau hir hefyd yn effeithio ar y gweithlu. Mae'r gyfradd salwch o fewn y Gwasanaeth ar hyn o bryd yn 11.11 diwrnod am bob swyddog Amser Llawn ar ddiwedd Chwarter 3. Y targed ar gyfer y Gwasanaeth am 2016/17 yw 10.5 diwrnod ac ni fydd yn cyrraedd y targed hwn.

Fodd bynnag, rhagwelir y bydd y gyfradd ar gyfer y flwyddyn lawn yn sylweddol well na'r 16.27 diwrnod a gollwyd am bob gweithiwr llawn amser yn 2015/16 (blwyddyn lawn).

2.5 Mae cysylltiad clir rhwng breguster y gweithlu cyfredol a'r effaith ar berfformiad.

Tabl 2 - PM24. Canran yr asesiadau a gwblhawyd ar gyfer plant o fewn yr amserlenni statudol (42 diwrnod gwaith)

Targed 2016/2017	C A G	Chwarter 1	Chwarter 2	Chwarter 3	9 MIS CYNTAF		2015/16	2014/15	2013/14
100%		100%	96.36%	81.62%	92.67%		Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol

2.6 Mae'r dangosydd perfformiad hwn yn mesur asesiadau gofal a chymorth amserol ar gyfer plant / pobl ifanc a gyfeiriwyd at y Gwasanaethau Plant. Fel y nodwyd yn 2.2, mae anawsterau staffio o fewn y Tîm sy'n cynnal yr asesiadau wedi cael effaith sylweddol ar berfformiad yn ystod Chwarter 3. Arolygwyd y Gwasanaeth hefyd gan AGGCC yn ystod y cyfnod hwn a arweiniodd at alwadau ychwanegol oherwydd bod yr arolygiad yn canolbwyntio ar waith y tîm penodol hwn.

Tabl 3 - PM32. Canran y plant sy'n derbyn gofal ac sydd wedi newid ysgol o leiaf unwaith mewn cyfnod neu gyfnodau pan oeddent yn derbyn gofal, ac eithrio oherwydd trefniadau trosiannol, yn y flwyddyn hyd at 31 Mawrth

Targed 2016/2017	CAG	Chwarter 1	Chwarter 2	Chwarter 3	9 MIS CYNTAF		2015/16	2014/15	2013/14
15%		6.10%	4.82%	2.41%	13.25%		17.39%	18.52%	20.0%

2.7 Y prif resymau pam mae plant sy'n derbyn gofal yn newid ysgol yw fel rhan o'r cynllun tymor hir ar gyfer y plentyn, er enghraifft mabwysiadu, lleoliad therapiwtig neu ddewis yr unigolyn i newid ysgol. Mae canran y plant sy'n derbyn gofal ac sydd wedi newid ysgol unwaith neu fwy wedi gostwng dros y blynyddoedd diwethaf yn erbyn cefndir o gynnydd sylweddol yn nifer y plant sy'n derbyn gofal. Mae Graff 15 (yn Atodiad 3) yn dangos bod perfformiad Ynys Môn yn y chwarter isaf o gymharu â chyfartaledd Cymru yn 2015-16.

Tabl 4 - PM33. Canran y plant sy'n derbyn gofal ar 31 Mawrth sydd wedi cael tri neu fwy o leoliadau yn ystod y flwyddyn

Targed 2016/2017	C A G	Chwarter 1	Chwarter 2	Chwarter 3	9 MIS CYNTAF	2015/16	2014/15	2013/14
8		1.61%	1.54%	2.99%	5.22%	9.26%	3.41%	7.79%

2.8 Mae'r dangosydd perfformiad hwn yn seiliedig ar leoliadau sefydlog sy'n cwrdd ag anghenion gofal a chymorth y plant sy'n derbyn gofal. Ar hyn o bryd mae'r perfformiad yn cwrdd â'r targed ar gyfer 2016/17 sy'n tystio i'r ymdrechion amlasiantaethol sylweddol a wnaed i sicrhau bod lleoliadau'n cwrdd ag anghenion plant ac sy'n dangos bod gofawyr maeth yn cael eu cefnogi'n dda gan y Gweithwyr Cymdeithasol Gofal Maeth.

3.0 Adnoddau

3.1 Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn rhoi dyletswydd statudol ar yr Awdurdod Lleol i fabwysiadu ymagwedd ataliol tuag at sicrhau llesiant. Cymeradwyodd y Pwyllgor Gwaith gyllid ychwanegol o £582,000 ar gyfer y Gwasanaethau Plant dros 3 blynedd i ddatblygu Tîm Teuluoedd Gwydn. Ffocws y Tîm hwn yw:

- *Atal* plant rhag dod yn blant sy'n derbyn gofal pan nad oes angen
- *Dychwelyd* plant i'w cartref yn ystod yr 8 wythnos gyntaf o ofal
- *Adolygu* a dychwelyd yn ddiogel y plant sy'n derbyn gofal tymor hir

3.2 Derbyniodd y Gwasanaeth £500,000 ychwanegol yn 2016/17 yn ei gyllideb graidd. Cafodd hyn ei gytuno i gynyddu y nifer o swyddi gweithwyr cymdeithasol o 5 swydd (3 gweithiwr cymdeithasol, 1 Uwch Weithiwr Rheoli Achosion Llys ac un swydd i gynyddu capasiti cadeirio Adolygiadau Plant Mewn Gofal); i ariannu'r galwadau ychwanegol yn sgil lleoliadau preswyl a maeth a gofynion y trefniant 'Pan wyf yn barod', sy'n caniatáu i bobl ifanc aros gyda'u gofalwyr maeth tan maent yn troi 21 oed. Mae hon yn gyllideb ychwanegol barhaol ar gyfer y Gwasanaeth.

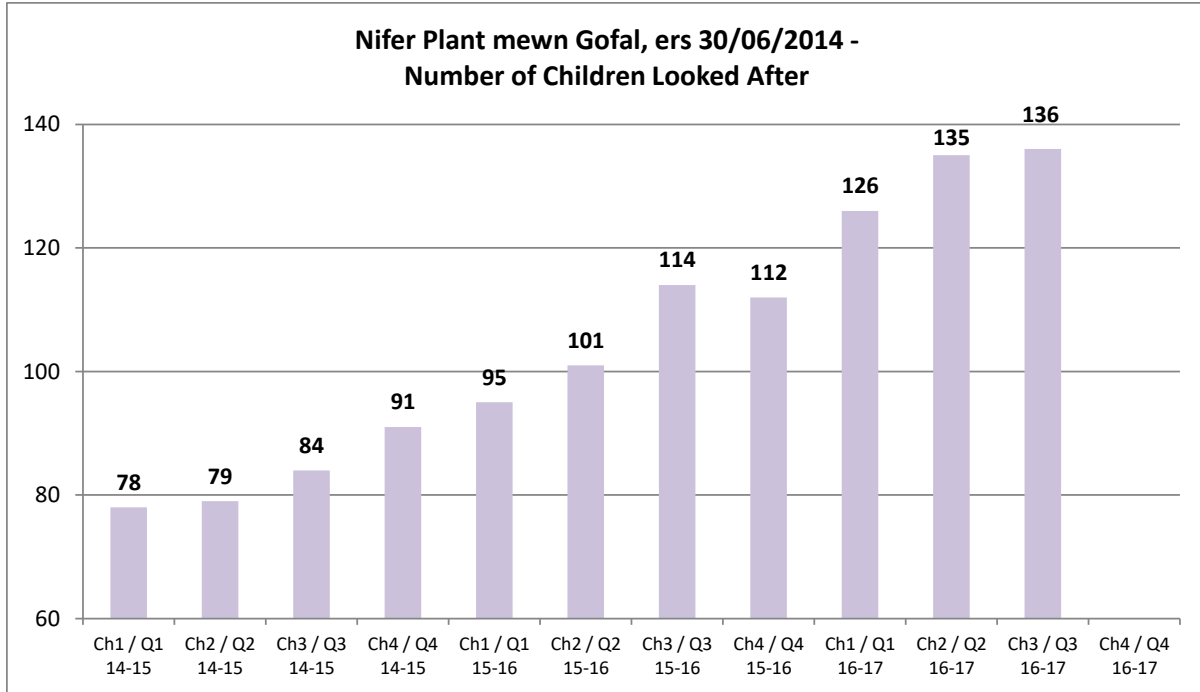
3.3 Yn ystod Chwarter 1, 2016/17, 'roedd y Gwasanaethau Plant yn rhagweld gorwariant o £270,000. Yn Chwarter 2, rhagwelwyd y byddai'r gwariant £683,000 yn uwch na'r gyllideb. Mae'r ffigyrau diweddaraf ar ddiwedd Chwarter 3 yn dangos y rhagwelir gorwariant o £718,000 ar hyn o bryd ar gyfer 2016/17. Achosir y gorwariant gan gynydd yn nifer y blant sy'n derbyn gofal, yn ogystal â chynnydd yng nghost lleoliadau i gwrdd ag anghenion cymhleth y plant yn ein gofal. Mae'n anodd rhagweld a rheoli'r gofal, a gall un neu ddau o achosion cymhleth gynyddu gwariant yn sylweddol mewn cyfnod byr, gan ei gwneud yn anodd cynllunio a rheoli'r gyllideb.

4.0 Cynllun Gwella Gwasanaeth

4.1 Ar hyn o bryd mae'r Gwasanaethau Plant yn cychwyn ailstrwythuro er mwyn canolbwyntio ar atal ac ymyrryd yn gynnar, fel yr amlinellir yn y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant. Y nod fydd sefydlu strwythur rheoli gwell a fydd yn darparu Gwasanaeth cynaliadwy sy'n cefnogi rheolwyr, staff ac anghenion busnes. 'Rydym hefyd yn gweithio ar ddatblygu Strategaeth Gweithlu i recriwtio, cadw a datblygu staff parhaol, yn ogystal ag adolygu trefniadau goruchwyllo. Mae'r Cynllun Gwella Gwasanaeth hefyd yn canolbwyntio ar wella ansawdd asesiadau a pherfformiad a gweithio'n fwy effeithiol gyda phartneriaid.

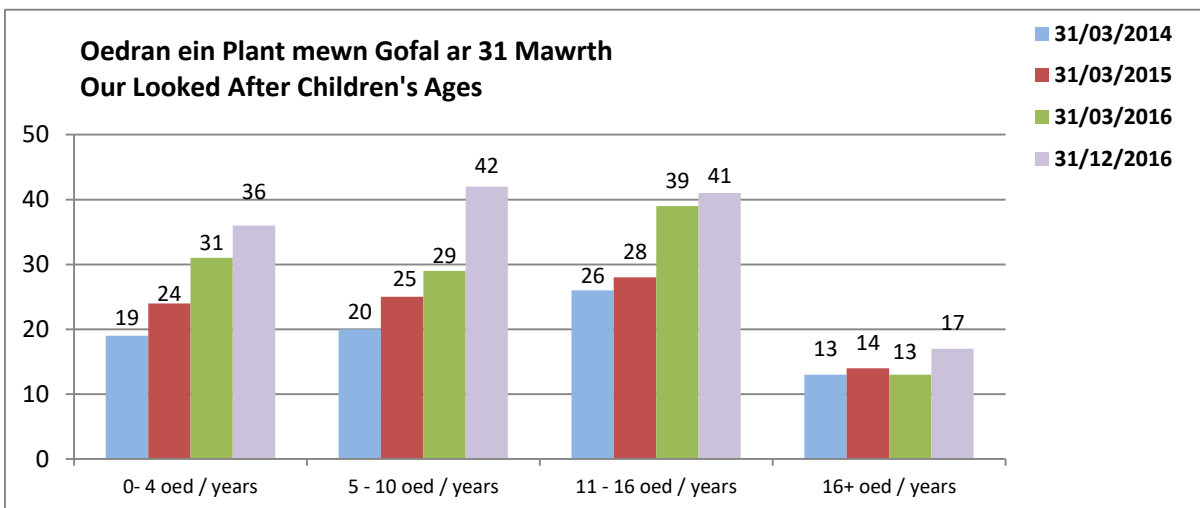
**Ein Plant mewn Gofal
Our Looked after Children**

Graff 1

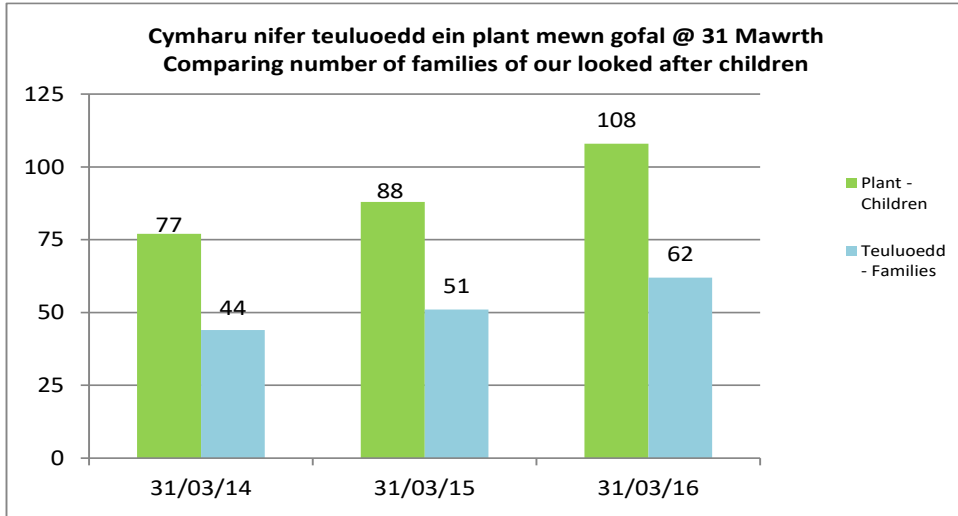

Graff 1 uchod - Cynnydd mewn nifer o 74% ers 30/06/14
Graff 1 above – An increase in number of 74% since 30/06/14

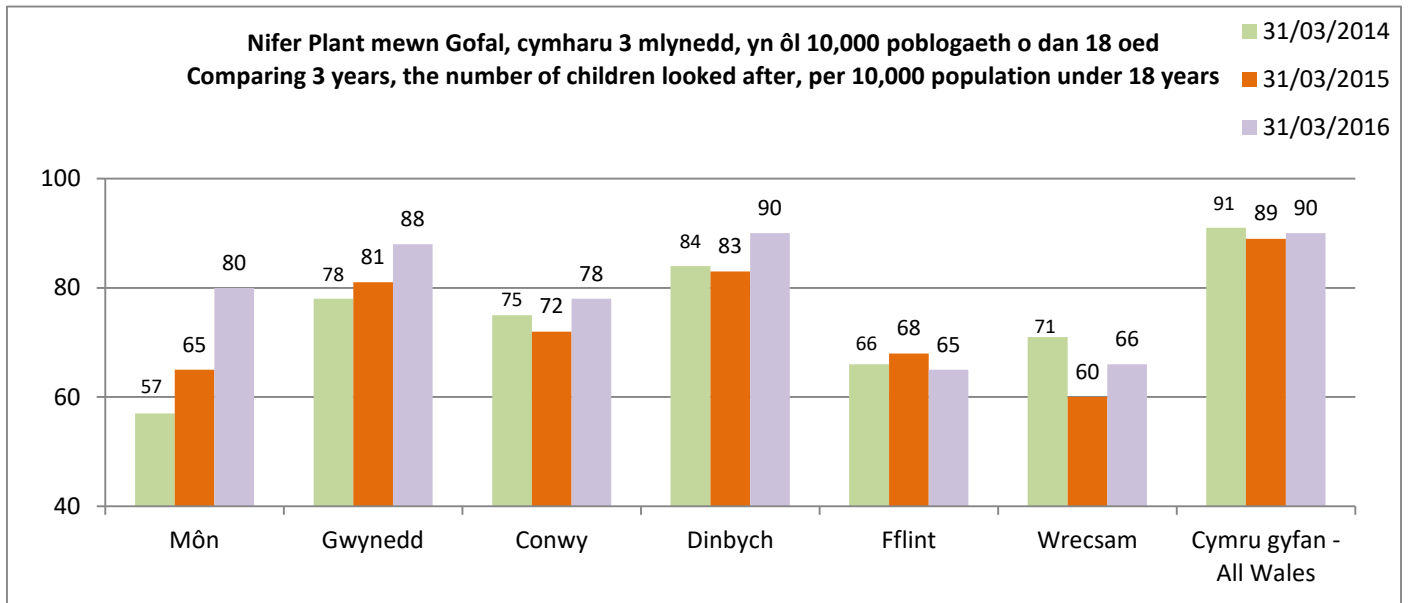
Graff 2

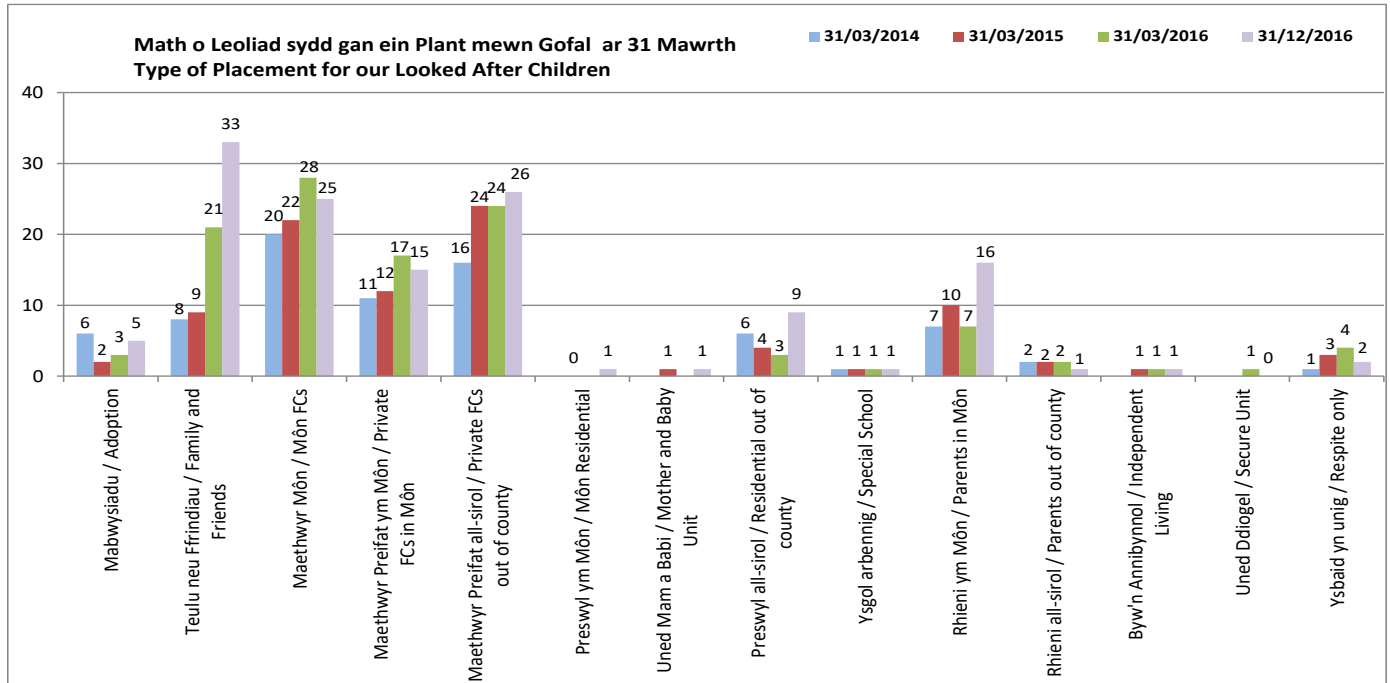
Graff 3

Graff 4

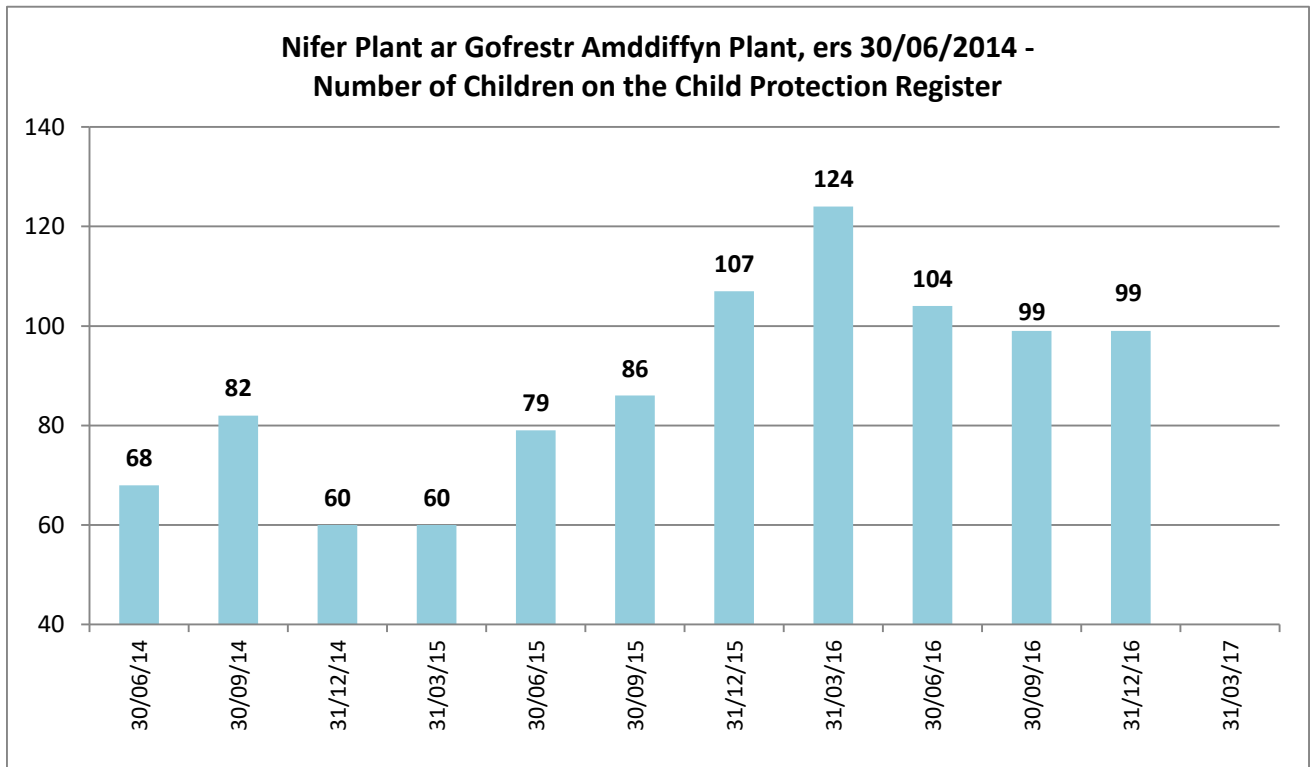

Graff 5

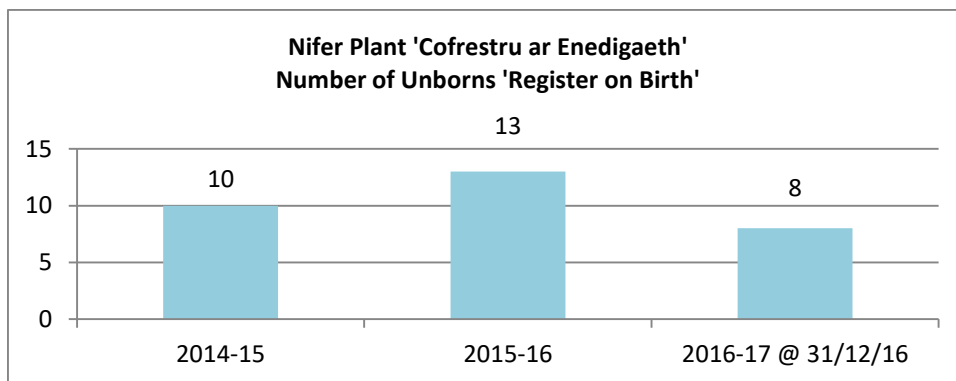

**Ein Plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant
Our Children on the Child Protection Register**

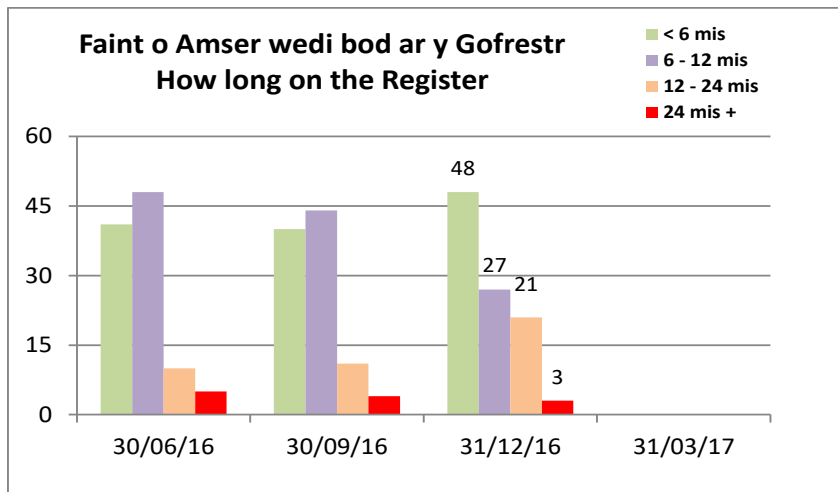
Graff 6

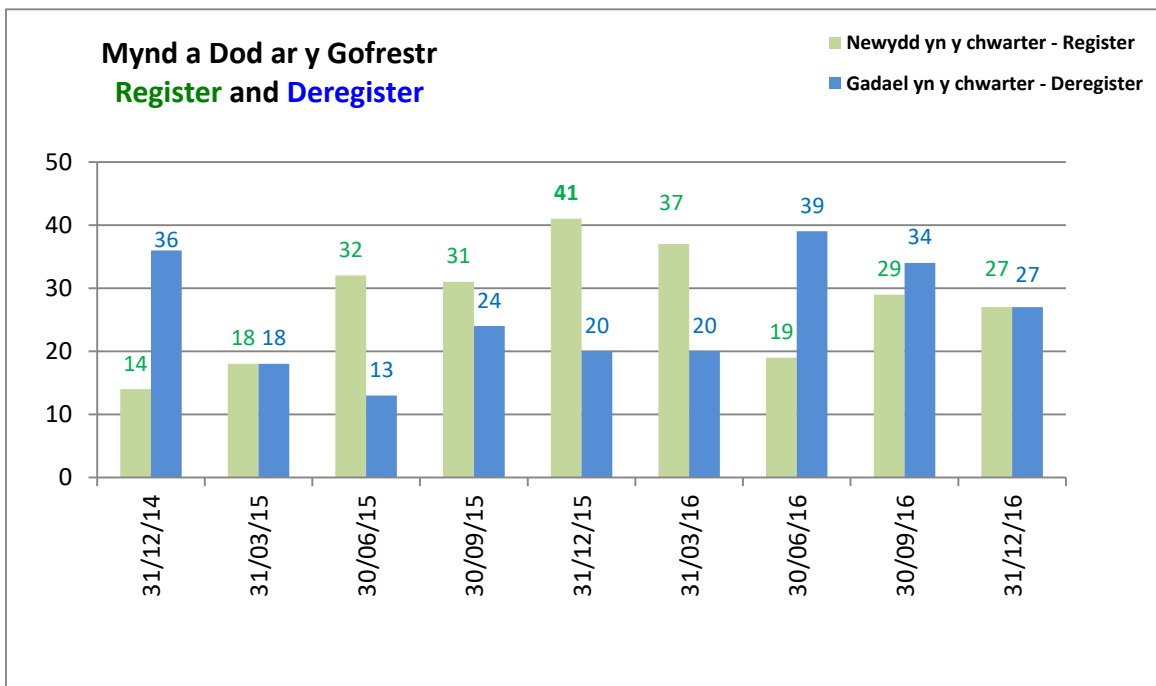
Graff 7

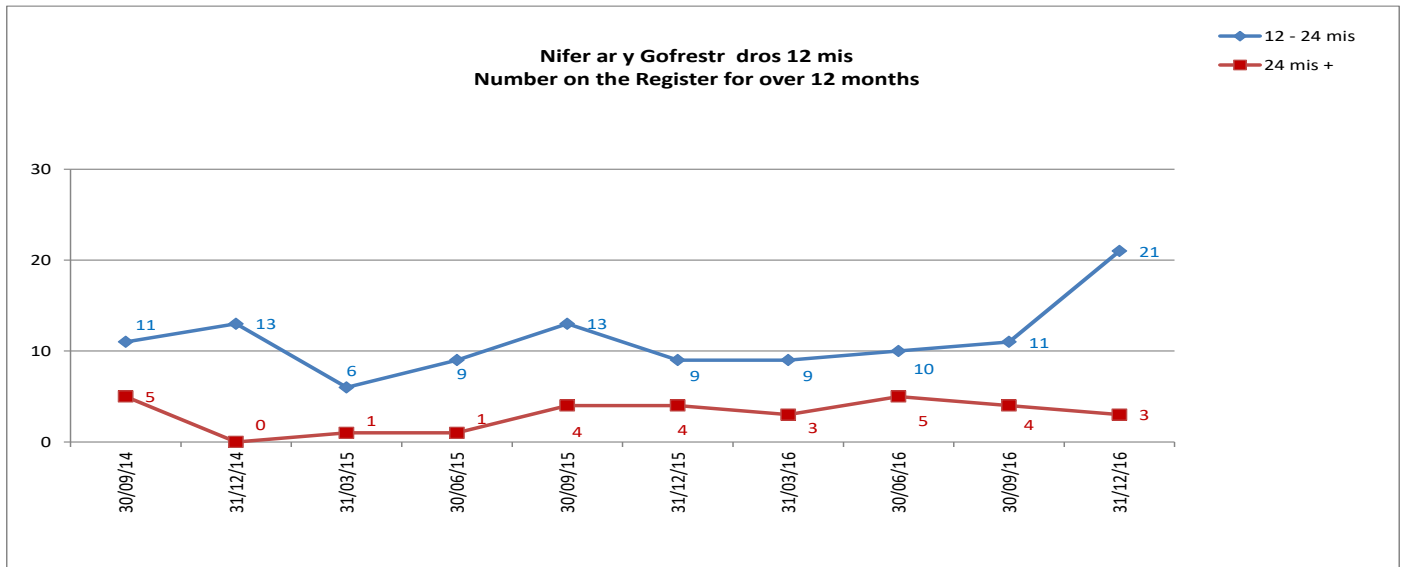
Graff 8

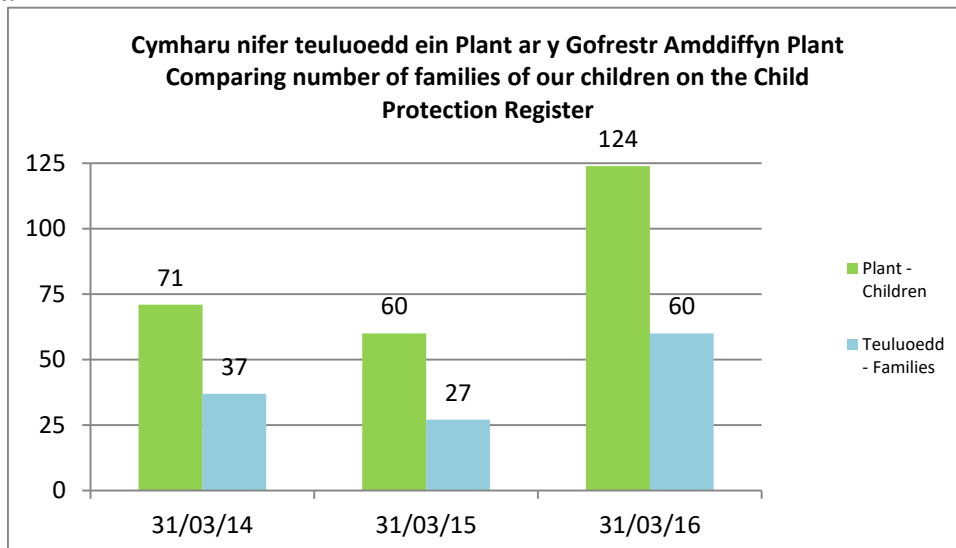
Graff 9

Graff 10

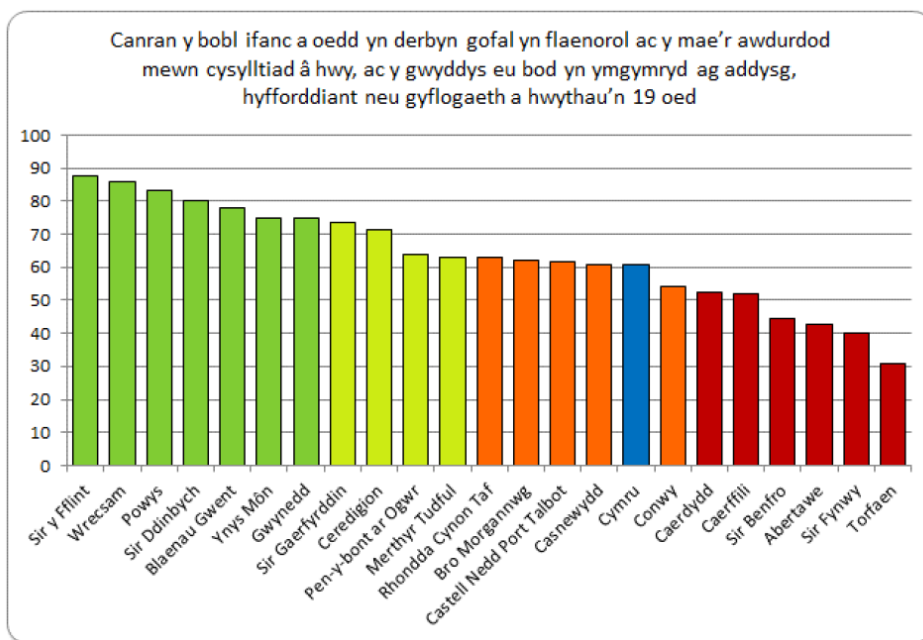
Graff 11

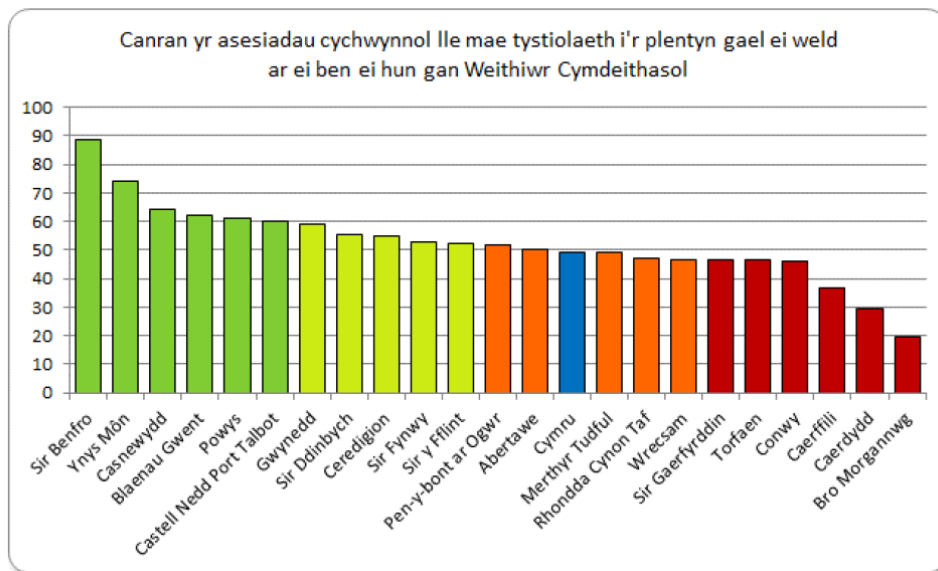

Perfformiad Llywodraeth Leol 2015-16

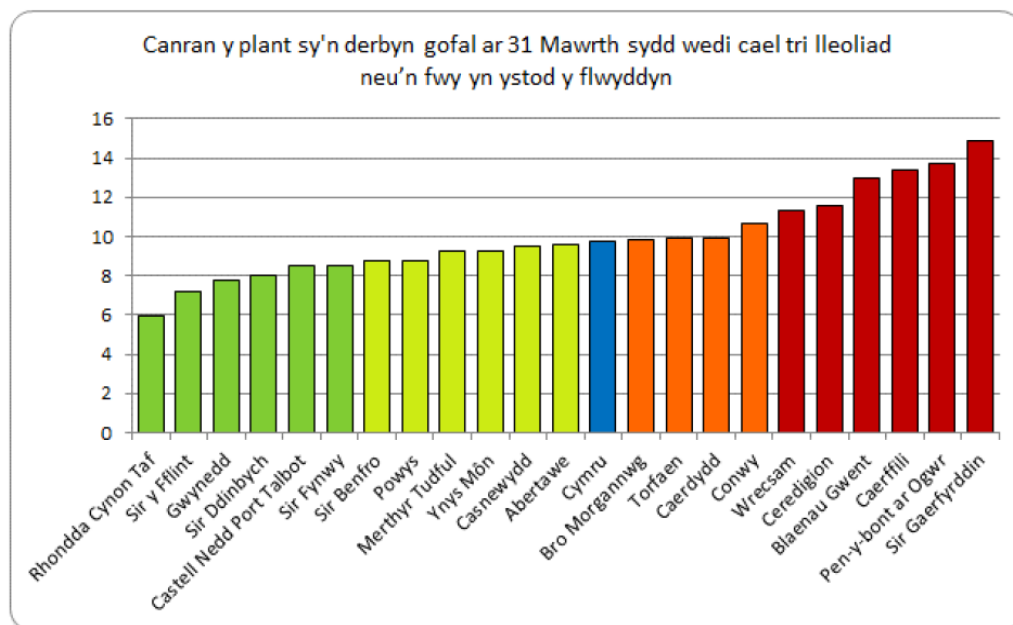
Graff 12

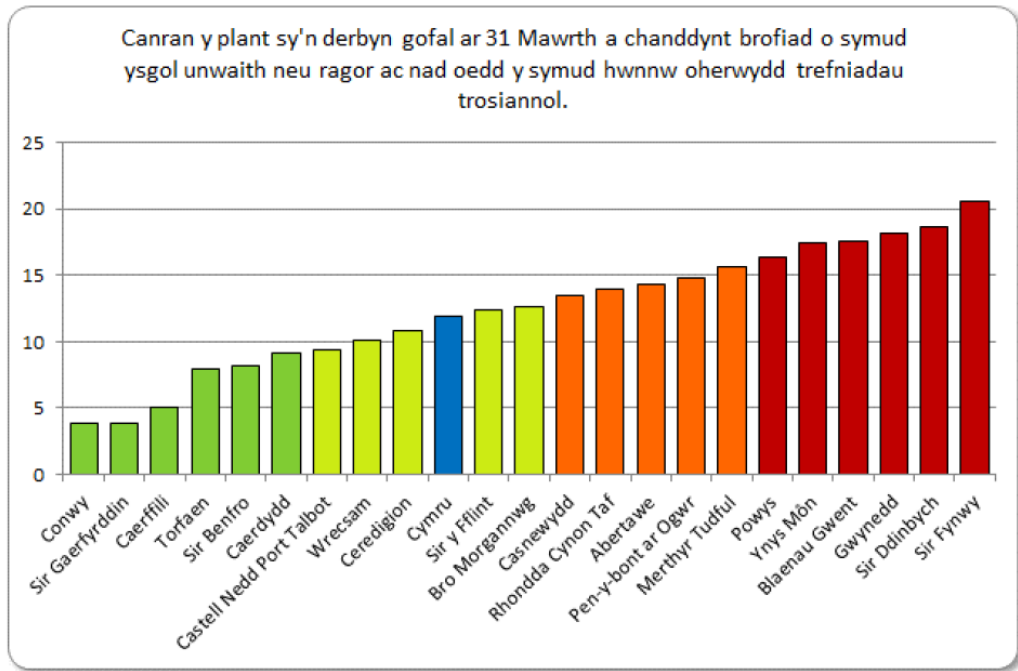
Graff 13

Graff 14

Graff 15

Graff 16

